

VÝROČNÍ ZPRÁVA NÁRODNÍHO MUZEA ZA ROK 2015

Obsah

Organizační struktura	3
Výstavní a prezentační činnost Národního muzea	9
Nová budova Národního muzea	11
Náprstkovo muzeum	13
Národní památník na Vítkově	15
Národopisné muzeum Národního muzea	19
České muzeum hudby	20
Muzeum Antonína Dvořáka	22
Muzeum Bedřicha Smetany	22
Památník Jaroslava Ježka	22
Památník Antonína Dvořáka v Nelahozevsi	22
Památník Bedřicha Smetany v Jabkenicích	23
Památník Josefa Suka v Křečovicích	23
Lapidárium Národního muzea	23
Památník F. Palackého a F. L. Riegra	24
Muzeum české loutky a cirkusu v Prachaticích	24
Zámek Vrchotovy Janovice	24
Tvorba nových expozic Národního muzea	26
Nové expozice v Historické a Nové budově Národního muzea	26
Památník Jana Palacha ve Všetatech	27
Věda a výzkum v Národním muzeu	28
Přírodovědecké muzeum	30
Historické muzeum	33
Knihovna Národního muzea	35
Náprstkovo muzeum	38
České muzeum hudby	39
Vydavatelská a nakladatelská činnost Národního muzea	40
Mezinárodní výměna publikací	41
Sbírkotvorná činnost Národního muzea	42
Přírodovědecké muzeum	44

Historické muzeum	45
Knihovna Národního muzea.....	46
Náprstkovo muzeum	49
České muzeum hudby	51
Péče o archiválie Národního muzea	52
Péče o knihovní fondy Národního muzea.....	53
Komunikace Národního muzea	59
Medializace aktivit.....	59
Propagační činnost	60
Návštěvnost objektů.....	62
Doprovodné kulturní a vzdělávací akce.....	62
Činnost Centra pro prezentaci kulturního dědictví	63
Dobrovolnický program	63
Zpráva o finančním hospodaření Národního muzea.....	64
Rekonstrukce, obnova a rozvoj objektů Národního muzea.....	75
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	78

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Personální obsazení k 31. 12. 2015

Organigram Národního muzea k 31. 12. 2015 v pdf v příloze.

Ředitelství Národního muzea

generální ředitel Národního muzea

PhDr. Michal Lukeš, Ph.D.

statutární zástupce generálního ředitele

Mgr. Martin Sekera, Ph.D.

oddělení vědeckého tajemníka (vytvořeno org. změnou k 1.2.2015, přesunuto do SVN org. změnou k 1.9.2015)

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. pověřen vedením od 1.2.2015 do 31.8.2015

oddělení interního auditu

Ing. Zdeněk Semerád

oddělení vnějších vztahů

Mgr. Kateřina Perglová pověřena vedením do 31.5.2015

Mgr. Kristina Kvapilová od 1.6.2015

oddělení Centrum pro prezentaci kulturního dědictví

Mgr., Ing. Petra Belaňová, Ph.D. pověřena vedením

oddělení marketingu (vytvořeno org. změnou k 1.1.2015)

Mgr. Magdaléna Kroupová

bezpečnostní ředitel

Miroslav Pastrňák

Odbor ekonomicko-provozního náměstka

náměstek generálního ředitele

Ing. Rudolf Pohl

obchodní oddělení (vytvořeno org. změnou k 1.1.2015)

Marek Dvořák MBA

oddělení administrace veřejných zakázek

Ing. Olga Nezbedová

právní oddělení

JUDr. Heda Nejedly do 14.12.2015

Ekonomický úsek

vedoucí

Ing. Marika Bártová

oddělení finanční účtárny a majetku

Jiří Pekárek, DiS.

oddělení práce a mzdy

Pavla Grundová

**NÁRODNÍ
MUZEUM**

osobní oddělení

Mgr. Michaela Mruvčinská

referát projektového financování (vytvořeno org. změnou k 1.4.2015)

Ing. Alena Čechmanová

Provozní úsek

vedoucí

Pavel Valter

technické oddělení

Staša Řezníčková

oddělení hospodářské správy

Milan Voříšek

oddělení bezpečnosti a ochrany majetku

Miroslav Pastrňák

oddělení automatizace informačních systémů

Lukáš Bělka pověřen vedením do 14.1.2015

Ing. Pavel Kraus od 15.1.2015

oddělení technické správy NpM

Bohumil Černý

oddělení technické správy ČMH

Antonín Slavík

Odbor náměstka pro centrální sbírkotvornou činnost a výstavní činnost

náměstek generálního ředitele

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

centrální oddělení péče o sbírky

Ing. Petra Štefcová, CSc. do 31.8.2015

Mgr. Petr Brůha od 1.9.2015

oddělení výstav a údržby expozic (úprava názvu na výstavní oddělení org. změnou k 1.2.2015)

Mgr. Martin Musil

oddělení vzdělávání a kulturních aktivit

Mgr. Jana Stránská

oddělení koncepčních a programových činností (úprava názvu na ediční oddělení org. změnou k 1.2.2015)

Mgr. Jaroslav Richter

oddělení hlavního manažera expozic (vytvořeno org. změnou k 1.2.2015)

Mgr. Dagmar Fialová

oddělení digitalizace a nových médií (vytvořeno org. změnou k 1.2.2015)

RNDr. Jiří Frank, Ph.D. do 31.8.2015

RNDr. Jiří Frank, Ph.D. pověřen vedením od 8.9.2015 do 8.11.2015

Mgr. Katarína Gatialová od 9.11.2015

oddělení vědeckého tajemníka (přesunuto z ŘNM org. změnou k 1.9.2015)
RNDr. Jiří Frank, Ph.D. od 1.9.2015

Odbor náměstka pro investiční rozvoj

náměstek generálního ředitele
Mgr. Milan Plaček

stavební oddělení
Pavel Uhlíř

oddělení správy depozitářů Horní Počernice
Ivan Hloušek

oddělení správy depozitářů Terezín
Pavel Panaš

Odbor náměstka pro strategický rozvoj

(zrušeno org. změnou k 1.2.2015)

náměstek generálního ředitele
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. pověřen vedením do 31.1.2015

oddělení vědy a projektového řízení
Mgr. Nina Milotová do 31.1.2015 (zrušeno org. změnou k 1.2.2015)

oddělení správy digitálního obsahu a nových médií
RNDr. Jiří Frank, Ph.D. do 31.1.2015 (zrušeno org. změnou k 1.2.2015)

Přírodovědecké muzeum

ředitel/ka
RNDr. Jiřina Dašková, Ph.D. do 30.9.2015
RNDr. Petr Velemínský, Ph.D. pověřen vedením od 1.10.2015 do 30.11.2015
Mgr., Ing. Ivo Macek od 1.12.2015

mineralogicko-petrologické oddělení
Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.

paleontologické oddělení
RNDr. Jiří Kvaček, CSc.

mykologické oddělení
Mgr. Jan Holec, Dr.

botanické oddělení
Mgr. Otakar Šída

entomologické oddělení
Mgr. Jiří Hájek, Ph.D.

zoologické oddělení
Mgr. Radek Šanda, Ph.D.

antropologické oddělení
RNDr. Petr Velemínský, Ph.D.

**NÁRODNÍ
MUZEUM**

kroužkovácí stanice
Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D.

Historické muzeum

ředitel
Mgr. Marek Junek, Ph.D.

oddělení pravěku a antického starověku
Mgr. Marika Tisucká, Ph.D. pověřena vedením

oddělení starších českých dějin
PhDr. Martin Musílek, Ph.D. od 5.1.2015 do 31.12.2015

Archiv Národního muzea
PhDr. Milena Běličová

etnografické oddělení
Mgr. Petra Červinková

numismatické oddělení
PhDr. Luboš Polanský pověřen vedením

divadelní oddělení
Mgr. Vojtěch Poláček

oddělení novodobých českých dějin
PhDr. Ivan Malý

oddělení správy, evidence a péče o sbírky
Ing. Martina Ohlídálová, Ph.D.

referát Československé dokumentační středisko 1948 - 1998
Mgr. Jitka Hanáková

Knihovna Národního muzea

ředitel
Mgr. Martin Sekera, Ph.D.

oddělení základní knihovny
PhDr. Eva Lachmanová

oddělení rukopisů a starých tisků
PhDr. Richard Šípek, Ph.D. pověřen vedením

oddělení časopisů
Marcela Halabřínová

oddělení zámeckých knihoven
PhDr. Petr Mašek

oddělení knižní kultury
Mgr. Pavel Muchka

oddělení služeb
Mgr. Jana Konečná

NÁRODNÍ
MUZEUM

oddělení mezinárodní výměny
PhDr. Jarmila Kučerová

Náprstkovo muzeum

ředitelka
PhDr. Eva Dittertová

sbírkové oddělení
PhDr. Pavel Onderka

knihovna Náprstkova muzea
PhDr. Michaela Tydlitátová

oddělení správy, evidence a péče o sbírky NpM
Ing. Jana Kadeřábková

oddělení práce s veřejností a marketingu
Bc. Jana Kálalová

České muzeum hudby

ředitel
Dott. Emanuele Gadaleta

hudebně-historické oddělení
PhDr. Markéta Kabelková, Ph.D.

oddělení hudebních nástrojů a správa Státní sbírky hudebních nástrojů
Mgr. Tereza Žůrková od 1.10.2015

Muzeum Bedřicha Smetany
PhDr. Olga Mojžíšová, Ph.D.

Muzeum Antonína Dvořáka
Mgr. Kateřina Nová

Centrum pro dokumentaci populární hudby a nových medií
Bc. Peter Balog

oddělení správy, evidence a péče o sbírky
PhDr. Eva Paulová

oddělení práce s veřejností a marketingu
Mgr. Kristýna Zámečníková

Rada Národního muzea

PhDr. Ondřej Černý
Institut umění – Divadelní ústav

plk. Mgr. Miloslav ČAPLOVIČ, Ph.D.
ředitel Vojenského historického ústavu (Slovensko)

Ing. Július Kudla
předseda představenstva a generální
ředitel EULER HERMES, Česob

**NÁRODNÍ
MUZEUM**

Mgr. Radko Martínek
senátor, Senát Parlamentu ČR

Ing. Jan Mühlfeit
Chairman Europe, Microsoft Corporation

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.
děkan FF UK v Praze (členem do 1. 6. 2014)

Prof. MUDr. Eva Syková, DrSc.
ředitelka Ústavu experimentální medicíny AV ČR, Senátorka (Senát Parlamentu ČR)

Zdeněk Šámal
ředitel zpravodajství ČT

Tomáš Töpfer
ředitel Divadla na Vinohradech

prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.
ředitel Sbírky starého umění, Národní galerie v Praze

Ing. Vlastimil Vykydal
ředitel Technického muzea v Brně

prof. Dr.h.c. JUDr. Jan Kříž, CSc.
ředitel Ústavu autor. práva, práv prům. a práva soutěžního, PF UK v Praze

Prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr.h.c.
předseda Akademie věd ČR

Vědecká rada Národního muzea

Přírodovědná sekce

Ing. Aleš Bezděk, Ph.D. (předseda)
Entomologický ústav AV ČR

doc. RNDr. Jaroslav Brůžek, CSc.
Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

Mgr. Miroslav Kolařík, Ph.D.
Mikrobiologický ústav AV ČR

RNDr. Jiří Kvaček, CSc.
Národní muzeum – Přírodovědecké muzeum

Mgr. Igor Malenovský, Ph.D.
Moravské zemské muzeum

RNDr. Jiří Moravec, CSc.
Národní muzeum – Přírodovědecké muzeum

Prof. RNDr. Milan Novák, CSc.
Přírodovědecká fakulta Masarykovy Univerzity

Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D. (tajemník)
Národní muzeum – Přírodovědecké muzeum

RNDr. Jitka Štěpánková, CSc.
Botanický ústav AV ČR

**NÁRODNÍ
MUZEUM**

Humanitní sekce

prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr.
Český egyptologický ústav FF UK

Mgr. Aleš Březina
Institut Bohuslava Martinů, o. p. s.

Mgr. et Bc. Helena Heroldová, Ph.D.
Národní muzeum – Náprstkovo muzeum

Mgr. Petr Christov, Ph.D.
Katedra divadelní vědy FF UK

PhDr. Markéta Kabelková, Ph.D. (tajemnice)
Národní muzeum – České muzeum hudby

prof. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.
Ústav světových dějin FF UK

doc. RNDr. Karel Oliva, Dr.
Ústav pro jazyk český AV ČR

Ing. Martin Souček, Ph.D.
Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK

doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D.
Ústav etnologie FF UK

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.
Národní muzeum – Odbor náměstka pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost

PhDr. Jiří Suk, Ph.D.
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Mgr. Lenka Šaldová, Ph.D.
Národní muzeum – Historické muzeum

PhDr. Richard Šípek, Ph.D.
Národní muzeum – Knihovna Národního muzea

doc. PhDr. Petr Voit, CSc.
Královská kanonie premonstrátů na Strahově

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc. (předseda)
Filozofická fakulta Univerzity Pardubice

VÝSTAVNÍ A PREZENTAČNÍ ČINNOST NÁRODNÍHO MUZEA

Kalendárium aktivit Národního muzea ke stažení v pdf v příloze.

Expoziční a výstavní projekty jsou zastoupeny v 16 objektech Národního muzea. Vzhledem k limitu uzavření Historické budovy NM se aktivity soustřeďují na další objekty, především Novou budovu NM, Náprstkovo muzeum, České muzeum hudby a Národní památník na Vítkově. V roce 2015 pokračovaly výstavní aktivity v Náprstkově muzeu, návštěvníkům se pak zcela mimořádným způsobem znovu otevíraly výstavní prostory Nové budovy Národního muzea. V březnu šlo o otevření hlavního výstavního projektu v rámci cyklu „Smrt“, a to spolu s menším alternativním výstavním projektem „Smrtelné slasti“. Výstavou „Slavné pohřby se do

cyklu zapojily též prostory Národního památníku na Vítkově. V květnu 2015 byla pak otevřena střednědobá stálá expozice „Archa Noemova“, která představuje především vyhynulé nebo kriticky ohrožené živočichy a umožňuje tak i při rekonstrukci Historické budovy NM návštěvníky seznámit s bohatými zoologickými sbírkami. Z regionálních expozic se nejvíce projektů uskutečnilo v Muzeu české loutky a cirkusu v Prachaticích. Národní muzeum pokračovalo v roce 2015 v přípravě stálých expozic – především došlo k přehodnocení některých obsahových priorit v případě prezentace dějin a zároveň vývoje planety Země.

Klíčové výstavní projekty v roce 2015

V roce 2015 probíhal hlavní výstavní cyklus Národního muzea – „SMRT“ a to jak hlavním výstavním projektem v Nové budově Národního muzea, tak pokračováním např. v prostorách Náprstkova muzea výstavním projektem „Rituály smrti“ či otevřením výstavy „Slavné pohřby“ v Národním památníku na Vítkově. V Nové budově NM byla prezentována ještě alternativní výstava „Smrtelné slasti“. Součástí tohoto výstavního projektu bylo také mnoho doprovodných akcí, diskusí, přednášek, akcí pro děti a školy. Výstavní politika Národního muzea byla v roce 2015 limitována částečnou rekonstrukcí Nové budovy NM a uzavřenou hlavní budovou. I přes tyto limity pokračovalo muzeum v aktivní výstavní politice. Byl připravován výstavní plán pro další léta – především projekty spojené s připomenutím výročí Karla IV. v roce 2016. Výročí upálení M. Jana Husa v roce 2015 bylo v Nové budově muzea připomenuto výstavou „Husitské unikáty“ společně s vydáním rozšířeného katalogu.

Kromě výstav hlavního výstavního cyklu „Smrt“ byl klíčovým výstavním projektem dlouhodobě připravovaný projekt střednědobé zoologické expozice „Archa Noemova“ v Nové budově Národního muzea. Projekt v bývalé Sněmovně národů představuje veřejnosti bohatství zoologických sbírek, přičemž byla zvolena logika jednotlivých geografických oblastí, včetně ekologických témat. Expozice pracuje s mnoha interaktivitami a stala se okamžitě po otevření cílem mnoha škol a rodinných návštěv. Její součástí jsou dlouhodobě doprovodné programy, edukační projekty a další aktivity rozšiřující dané téma.

Z dalších výstavních cyklů pokračoval v Náprstkově muzeu cyklus „Okno do světa“, a to představením výstavního projektu „Bhútán – země blízko nebe“. Návštěvníci měli vůbec poprvé v České republice možnost obdivovat jedinečné historické i současné doklady bhútánské kultury ze sbírek Královské textilní akademie v Thimphu. Prostředí Bhútánu přiblíží také fotografie českých cestovatelů, kteří tuto zemi navštívili jak v nedávné době, tak již před desetiletími. Stejně tak probíhaly v roce 2015 intenzivní přípravy na výstavu afghánského buddhistického umění, která byla připravována na počátek roku 2016. Náprstkovo muzeum představilo od října 2015 v širším cyklu „Středověk“ také pohled na starší čínské dějiny výstavou „Říše středu“. Jednalo se o představení tisíce let dějin Číny prostřednictvím exponátů z bohatých sbírek Náprstkova muzea. Mnohé z nich byly vystaveny vůbec poprvé. Součástí zahraniční prezentace bylo pak zapojení sbírek Národního muzea do klíčového projektu Britského muzea „Celts: art and identity“ v Londýně od září 2015. Stejně tak probíhala příprava výstavy „Hrady a zámky“ pro prezentaci v Malajsii od počátku roku 2016. Vzhledem ke skutečnosti, že Národní muzeum disponuje mnoha expozičními objekty, další menší výstavní projekty se otevíraly v Muzeu Antonína Dvořáka, Muzeu Bedřicha Smetany či Muzeu loutky a cirkusu v Prachaticích – právě tam se přitom výstavní aktivity stávají přirozenou součástí místní kultury.

Zahraniční výstavy Národního muzea v roce 2014

Národní muzeum pokračovalo též ve spolupráci se zahraničními institucemi a přípravami výstavních projektů.

Příběh českého skla – The Story of Bohemian Glass

(10. 2. 2015–26. 4. 2015, Soul, Korejská republika)

Jedinečná výstava ze sbírek Národního muzea a Uměleckoprůmyslového musea v širokém spektru reprezentovala sklářskou produkci od doby železné po konec 20. století. Z nejstarších exponátů nalezených na českém území jsou to archeologické nálezy skleněných a kovových šperků a oděvních doplňků z doby halštatské a zcela unikátně dochované téměř neporušené nápojové sklo z doby římské a doby stěhování národů. Neméně významnými jsou raně středověké nálezy šperků z Velké Moravy. Jedním z unikátních exponátů výstavy je gotická okenní vitráž s postavou apoštola z kostela sv. Jakuba v Žebnici u Plzně z druhé čtvrtiny 14. století. Vedle předmětů ze skla výstava představila i českou kulturu a umění v širších historických a kulturních souvislostech, a to prostřednictvím řady uměleckých a uměleckořemeslných exponátů české či střeoevropské provenience (obrazy, sochy, grafiky, liturgické nádoby, šperky, textil, bižuterie aj.).

Unikáty českých a slovenských muzeí

(12. 5. 2015–14. 6. 2015, Bratislava)

Unikáty tří největších českých muzeí mohli obdivovat i návštěvníci Bratislavského hradu. Výstavu, která byla k vidění již v Opavě, Praze a v Brně, doplnil v Bratislavě zlatý náramek ze Zohoru – skvost ze sbírek Slovenského národního muzea. Výstava Unikáty českých a slovenských muzeí navazovala na mimořádný projekt Unikáty zemských muzeí z roku 2014.

Výstava Tradiční zvyky v České republice / Celebration! Rituals and Revelry of Life

(14. 3. 2014–11. 1. 2015, Iowa, USA)

Prezentace tradičních zvyků v České republice na více než 200 sbírkových předmětech etnografického odd. NM ve spolupráci s National Czech Slovak Museum and Library, Cedar Rapids.

Výstava Hrad a Novohrad

(9. 9.–19. 10. 2015, Lučenec, Slovensko)

Výstava z fondu Hradní fotoarchiv, Dom Matice slovenskej.

Výstavní činnost a kulturní aktivity Nové budovy Národního muzea

Výstava Smrt

(20. 3. 2015–6. 1. 2016)

Díky výstavě Smrt si návštěvníci Nové budovy Národního muzea mohli prohlédnout unikátní exponáty, které představují smrt jako odvěkou a nedílnou součást existence všeho živého. Vedle sebe byly vystaveny předměty jako je desítky miliónů let stará čelist šelmy z období třetihor, staroegyptská mumie malého dítěte, nebo popravčí meč z roku 1720.

Na jedné straně je smrt v dnešní době spíše vytěšňována na okraj společenského vědomí, na straně druhé je zlehčována v populární kultuře ve formě akčních filmů či počítačových her. I proto vznikla tato výstava; k připomenutí dalších podob a stránek, které smrt má.

Více informací o výstavě Smrt naleznete [zde](#).

Výstava Smrtné slasti

(20. 3. 2015–21. 6. 2015)

Výstava Smrtné slasti, jež výmluvně nese označení 18+, vymezuje prostor k úvahám o rozporupnosti našeho chování ve světě uměle vyvolávaných psychických a fyzických zážitků. Pozornost návštěvníků jistě upoutá dýmka generála Windischgrätze, staré pornografické ilustrace, ale také šokující ukázky krajních následků závislostí, například plíce postižené rakovinou nebo játra alkoholika.

Více informací o výstavě Smrtné slasti naleznete [zde](#).

Expozice Archa Noemova

Zoologická expozice Archa Noemova uvádí návštěvníky Nové budovy Národního muzea do fascinujícího světa živočichů, kteří obývají nebo obývali naši planetu. Expozice je soustředěna především na obratlovce a v širokém záběru představí rozmanitost jejich druhů a životních forem. Současně si ale všímá i aktuálních otázek ohrožení a ochrany celé světové fauny, na které upozorňuje i samotný název. Návštěvníci se tak i po dobu rekonstrukce Historické budovy Národního muzea mohou setkávat s oblíbenými exponáty. Zblízka si mohou opět prohlédnout například ledního medvěda Alíka z pražské ZOO, losa evropského, který je považovaný za jednoho z prvních losů na našem území po několika stech letech, nebo prase savanové, jež bylo vystaveno na africké výstavě Emila Holuba už v roce 1892. Expozice provede návštěvníky přes soutěsky a horské vrcholy, po ostrovech Karibiku či Madagaskaru, tajuplným podmořským světem, severskými pastvinami i dalšími kouty naší planety, které obývají nebo obývali nejrůznější tvorové.

Více informací o expozici Archa Noemova naleznete [zde](#).

Výstava Jak se bude jmenovat

(27. 5. 2015–18. 10. 2015)

Výstava atraktivní formou přiblížila témata, která se zabývají názvoslovím a systematikou v přírodních vědách. Kromě toho objasnila význam typových sbírkových předmětů, tedy jednotlivých exemplářů živočichů, rostlin či jiných organizmů, podle kterých byl vědecky popsán konkrétní druh. Výstava prezentovala jednotlivé nejvzácnější typové předměty ze sbírek Národního muzea či jejich 3D modely a rekonstrukce a způsoby jejich ukládání v depozitářích. Ukázala, jak objevování nových druhů přispívá k poznání biodiverzity a k ochraně druhů i biotopů. Návštěvníkům se zároveň nabídl pohled do současného výzkumu jednotlivých přírodovědeckých oddělení Národního muzea.

Více informací o výstavě Jak se bude jmenovat naleznete [zde](#).

Výstava Husovské unikáty ze sbírek Národního muzea (1415–2015)

(5. 6. 2015–12. 7. 2015)

Výstava připomněla 600. výročí upálení Mistra Jana Husa. Upozornila nejen na význam Husovy osobnosti, ale zaměřila se také na Husův odkaz, který lze nalézt především v rovině náboženské a mravní. Ve dnech 5.–8. 6. byl v rámci výstavy po několika letech opět zpřístupněn nejcennější exponát – originál Jenského kodexu. Unikátní rukopis s vyobrazením mistra Jana Husa představuje významnou památku nejen staročeské literatury a jazyka, ale i českého historického vědomí. Po nahrazení originálu faksimilií si jej mohli návštěvníci prohlédnout v digitalizované podobě.

Mezi dalšími předměty, z nichž některé byly vystaveny vůbec poprvé, vynikala pestrobarevná vitráž s výjevem upálení Jana Husa a osmi šlechtickými erby z přelomu 17. a 18. století. Zrakům veřejnosti dosud zůstávala skryta také přípravná studie německého malíře Karla Friedricha Lessinga k jeho proslulému oleji Husitské kázání z roku 1836. Postavu Mistra Jana Husa přiblížily i autentické předměty z Mistrova vězení nebo dobové rukopisy jeho děl. Prostřednictvím mincí byla reflektována také každodennost českých zemí a jejich obyvatel ve středověku.

Více informací o výstavě Husovské unikáty naleznete [zde](#).

Cyklus komentovaných prohlídek k výstavě Husovské unikáty:

- Jenský kodex a jeho místo v českých dějinách, Mgr. Kateřina Spurná, 6. 6. 2015
- Jenský kodex a jeho místo v českých dějinách, Mgr. Kateřina Spurná, 8. 6. 2015
- Dvě památky z Husova vězení v Kostnici a jejich historie, PhDr. Dana Stehlíková, CSc., 15. 6. 2015

Výstavní činnost a kulturní aktivity Náprstkova muzea

Výstava Ázerbájdžán – čarovná země ohně

(28. 11. 2014–15. 2. 2015)

Hostující Národní muzeum historie Ázerbájdžánu představilo v Náprstkově muzeu průřez historií a kulturou své krajiny od starověku až po 19. století. Na výstavě bylo k vidění široké spektrum předmětů od keramických nádob přes šperky, mince, mistrně opracované kovové předměty až po hudební nástroje či zbraně, mimořádnou pozornost si však získaly také proslulé ázerbájdžánské koberce.

Výstava Rituály smrti

(31. 10. 2014–20. 9. 2015)

Náprstkovo muzeum představilo téma rituálů smrti z pohledu různých společností celého světa. Výstava nabídla srovnání napříč nejrozličnějšími kulturními kontexty v různých časových obdobích od starověku po současnost.

Výstava Bhútán – země blízko nebe

(13. 3.–1. 11. 2015)

Výstava přiblížila návštěvníkům jednu ze zemí pod Himalájemi – Bhútán. Téměř sto předmětů ze svých sbírek zapůjčila Královská textilní akademie v Bhútánu. Prostředí Bhútánu

dokumentovaly také fotografie českých cestovatelů. Výstava přesahovala na nádvoří muzea, kde byl k vidění model bhútánské buddhistické stavby čhörtenu s modlicími mlýnky a velkoformátové fotografie.

Výstava Říše středu

(23. 10. 2015 – 30. 9. 2016)

Výstava, zachycující tisíc let dějin Číny, prezentovala exponáty, pocházející výhradně ze sbírek Náprstkova muzea. Mnohé z nich byly vystaveny v historii muzea vůbec poprvé. Vystavené předměty z 3. až 17. století dokumentovaly kontakty Číny s blízkými i vzdálenějšími zeměmi, vliv buddhismu na život společnosti, technologický a estetický vývoj keramiky a porcelánu, prolínání řemeslných technik v práci s kovem i nádheru tradičního čínského malířství.

Výstava České výzkumy v Súdánu

(13. 6. – 1. 11. 2015)

Výstava seznamovala s výsledky archeologických výzkumů Národního muzea – Náprstkova muzea a Českého egyptologického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze prostřednictvím výpůjčky ze Súdánského národního muzea. K vidění byly sochy starověkých božstev či vládců země na Nilu objevené českými týmy, které v Súdánu působí od roku 2009.

Výstava Recyklované divadlo

(18. 6. 2015 – 31. 8. 2015)

Venkovní výstava instalovaná v originálním pavilonu, vytvořeném z vyřazených divadelních sedaček, byla uspořádána k příležitosti Pražského Quadriennale 2015. Návštěvníkům přibližovala šestnáct realizovaných projektů divadel, které odrážely několik vzájemně provázaných trendů v současné evropské divadelní architektuře.

Výstava Hic sunt leones

(30. 5. 2014 – 10. 3. 2015)

Venkovní výstavu na nádvoří muzea tvořila série unikátních velkoformátových fotografií autora Miloše Anděry, které návštěvníkům představily základní ikony východoafrické divočiny.

Výstava Bedřich Hrozný. Sto let od rozluštění chetitského jazyka

(15. 10. 2015 – 31. 3. 2016)

Venkovní panelová výstava na nádvoří muzea prezentovala návštěvníkům výběr z unikátní fotodokumentace archeologických výzkumů Bedřicha Hrozného na Předním východě. Výstava se konala u příležitosti 100. výročí rozluštění chetitského jazyka Bedřichem Hrozným.

Doprovodné program

V roce 2015 bylo připraveno celkem 10 typů edukačních programů k výstavám a expozicím pro základní a střední školy na objednávku. Pro rodiny s dětmi bylo realizováno celkem 13 víkendových výtvarných dílen a pro dospělé 9 tematických workshopů. Ve spolupráci s Historickým muzeem byla připravena také mezinárodní konference - Konference sportování

a cestování. K výstavám a expozicím, ale i festivalům a dalším celodenním akcím (Súdánský večer, Mezinárodní den archeologie, Betlémská kulturní noc, atd.) bylo zorganizováno celkem 48 přednášek na různá témata, komentované prohlídky, divadelní představení a mnoho dalších doprovodných programů.

Festivally mimoevropských kultur, díky kterým mohli návštěvníci poznávat celý svět v centru Prahy:

Na každém z nich byly připraveny workshopy a ukázky tanců a bojového umění, ochutnávky exotických gastronomických specialit, výtvarné dílny pro děti i dospělé, přednášky s promítáním a mnoho dalších aktivit, oslavujících jednotlivé kultury.

- Baobab - 9. 5. 2015
- Festival japonské kultury - 16. 5. 2015
- Festival jihoamerické kultury - 23. 5. 2015
- Čajomír First Flush - festival čaje - 7. 6. 2015
- Bhútánský den - Pražská muzejní noc - 13. 6. 2015
- Oslava Dne nezávislosti Indie - 15. 8. 2015
- Havajské slavnosti - 30. 8. 2015
- Korejské dny 3. – 4. 10. 2015

Výstavy konané ve spolupráci mimo objekt Náprstkova muzea

- Hrajeme si celý den - sbírka japonských hraček v Náprstkově muzeu - Muzeum Jindřichohradecka v Jindřichově Hradci, výstava (25. 4. – 30. 12. 2015)
- Po stopách zapomenutého cestovatele A. V. Nováka, vodňanského rodáka - Městské muzeum a galerie Vodňany, výstava (26. 3. – 31. 5. 2015)
- Opětovná repríza panelové výstavy o dr. Emilu Holubovi - Městys Peruc – zámek Pátek, výstava (3. 7. – 6. 9. 2015)
- Výstava Mexiko očima E. St. Vráze – Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v výstava Mexiku

Výstavní činnost a kulturní aktivity Národního památníku na Vítkově

Výstava Hudba a politika

(15. 5. 2014–15. 3. 2015)

Výstava přibližuje návštěvníkům hudbu jako fenomén s významnou politickou funkcí. Zabývá se hudbou ve vztahu k revoluci, válce, hudbou ve službách politické propagandy, hudbou jako symbolem státnosti, represí v hudebním životě i rolí hudby a hudebních celebrit v současné politické kampani.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Slavné pohřby

(22. 5. 2015–31. 3. 2016)

Výstava netradičním způsobem představila nejen důležité osobnosti českých dějin od 19. do 21. století, ale také společenské tradice a klíčové historické momenty. Zpodobnění

významných a slavných pohrbů představila sondu do samotné společnosti té které doby a výstava jejích hodnot.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Ivan Kyncl: Rebel s kamerou

(3. 6.–20. 7. 2015)

Výstava poprvé prezentovala dílo Ivana Kyncla široké veřejnosti v Německu a v České republice a nabídla téměř 200 fotografií z autorovy pozůstalosti, která je uložena v archivu Výzkumného ústavu pro Východní Evropu na Univerzitě v Brémách.

Výstava Československé dobrovolnické jednotky v armádách Dohody

(11. 12. 2014–1. 3. 2015)

Výstava provedla diváka poutavým příběhem Čechů a Slováků, kteří se od počátku války hlásili do Dohodových armád. Ve výstavě se návštěvníci dozvěděli nejenom o historii tří nejznámějších legií – v ruské, francouzské a italské armádě, ale také o legionářích v srbském, americkém a britském vojsku. Celá výstava obsahovala několik stovek fotografií a archiválií od vzniku prvních dobrovolnických jednotek v roce 1914 v Rusku a Francii až po završení anabáze ruských legionářů v roce 1920.

Výstava Pošta za velké války

(8. 4.–6. 9. 2015)

Výstava Poštovního muzea představila vojenskou i civilní část rakouské poštovní správy během první světové války. Byla to totiž pošta, která umožnila miliónům vojáků na frontě kontakt se svými blízkými v zázemí. A právě jedinečná úloha rakouské pošty při zprostředkování písemného styku je prezentována pomocí bohatého obrazového materiálu, který zahrnuje fotografickou dokumentaci poštovního provozu a jeho zaměstnanců, ukázky dobové korespondence včetně známek a otisků razítek, dále také různé podoby válečné propagandy a cenzury. Nechyběly ani příklady písemného styku válečných zajatců a zraněných vojáků, stejně tak jako tehdy ještě ojedinělé případy leteckých zásilek.

Výstava Společnost na přelomu. Konec 2. světové války a české země

(22. 4.–28. 6. 2015)

V květnu roku 2015 uplynulo 70 let od konce druhé světové války. Konec tohoto děsivého konfliktu, jehož poslední výstřely padly na území dnešní České republiky, od 22. dubna připomenula menší výstava v Národním památníku na Vítkově. Pomocí reprodukcí dobových fotografií a dokumentů zprostředkovala drobná výstava atmosféru období od druhé poloviny roku 1944, kdy už bylo jasné, že nacistické Německo bude poraženo. Zmapovala průběh osvobození Československa, Pražského povstání a podepsání příměří, nebo návrat perzekuovaných z věznic a koncentračních táborů. Neopomenula však ani méně radostná témata, jakými bylo vyrovnání se s kolaboranty a válečnými zločinci a odsun Němců. Převážně panelová výstava však nabídla návštěvníkům i opravdové skvosty ze sbírek Národního muzea – představila mimo jiné i pero, jímž byla podepsána kapitulace německých vojsk v Praze 8. května 1945.

Výstava Ivan Medek / Nesmlouvavě přímý gentleman

(15. 9. 2015–28. 2. 2016)

Menší výstava věnovaná Ivanu Medkovi u příležitosti 90. výročí jeho narození a 5. výročí úmrtí. Výstava v Národním památníku na Vítkově se tak koná na místě, v jehož blízkosti se odehrávalo Medkovo dětství. Ivan Medek a jeho rodina byli úzce spjati s dramatickými osudy Československa od vzniku samostatného státu až po jeho rozdělení v roce 1993. Ivan Medek byl synem legionářského generála a spisovatele Rudolfa Medka, jeho bratrem byl významný malíř Mikuláš Medek, jeho dědečkem byl malíř Antonín Slavíček a byl nevlastním pravnukem T. G. Masaryka.

Výstava Pavel Vavrys – Česká paměť

(7. 10.–8. 11. 2015)

Ve Slavnostní síni Národního památníku na Vítkově byla vystavena vybraná díla akademického malíře Pavla Vavryse z kolekce Česká paměť. Cyklus zobrazoval pohnuté osudy českého a slovenského národa v období dvou světových válek. Výstavu zaštitila Československá obec legionářská a projekt LEGIE 100.

Výstava Obrana národa 1938–1945

(11. 11. 2015–28. 2. 2016)

Výstava vznikla za podpory Ministerstva obrany ČR a jejím cílem je představit ilegální vojenskou odbojovou organizaci Obrana národa, která byla v letech 1939–1945 jednou z nejvýznamnějších složek domácího odboje. První výstava s touto tematikou přibližuje pozapomenuté kořeny, činnost, cíle i vzor organizace proti snaze německé okupační správy o její likvidaci. Současně ale nabízí návštěvníkům množství jmen i osudů dosud téměř neznámých hrdinů, kteří přes okupaci vlasti zůstali věrni vojenské přísaze svobodné republice. Výstava se rovněž věnuje dosud opomíjeným kapitolám, vztahujícím se k samotné organizaci, jako jsou např. financování a materiální zabezpečení, zpravodajská a sabotážní činnost, příprava ozbrojeného povstání.

Výstava Uhasit hořící svět. Pacifismus a české země v 1. polovině 20. století

(27. 11. 2015–27. 3. 2016)

Narodili se v době, která válku vnímala jako přirozenou součást lidské existence. Jejich životy spojovala odvaha bojovat za mír za cenu osobních obětí. Svými současníky byli mnohdy vysmíváni, posíláni do vězení nebo do psychiatrické léčebny. A přesto se nebáli jít proti proudu. Bořili dobové konvence, aby mohli žít ve shodě sami se sebou. Jejich epocha je zároveň zatracovala i potřebovala. Muži a ženy, jejichž jména a tváře jsou pozapomenuty. Jejich myšlenky však zůstávají hodné naší pozornosti.

Doprovodné programy:

- Komentované prohlídky Národního památníku na Vítkově
- Národní muzeum si připomíná 70. výročí konce druhé světové války (8. 5., 16. 5., 30. 5. 2015)
Hrrr na ně! – komentované prohlídky u příležitosti výročí bitvy na Vítkově (11. 7. 2015)
Slavné pohřby – návštěvy výstavy společně s jejím autorem PhDr. Ivanem Malým

- Vyroba si svůj ZOETROPE – Vyráběli jsme si přístroj, který nahradí kino. Prostřednictvím funkcionalistické architektury Národního památníku na Vítkově jsme zažili hru se stroboskopickým jevem.
- Československé obrněná brigáda v Národním památníku na Vítkově – Vzpomínková akce u příležitosti 70. výročí návratu Československé samostatné obrněné brigády do osvobozené vlasti v květnu 1945 prostřednictvím unikátní prezentace pojízdné techniky, dobového tábora a komentované výstavy věnované činnosti naší pozemní armády na západním bojišti u severo-francouzského města Dunkerque.
- Varhanní koncert – Ve Slavnostní síni zazněly tóny varhan z roku 1938. Nástroj s moderní elektromagnetickou ovládací trakturou vyrobený dle návrhu prof. B. A. Wiedermanna a později upraven prof. J. B. Krajsem.
- Konference – Život ve stínu šibenice (10. 9. 2015), ve spolupráci s ÚSTR; Ivan Medek (15. 9. 2015)
- Edukační programy pro školy – Český lev se probouzí...; Legionáři a vznik ČSR; Od Mnichova po Ležáky; 50. léta v ČSR; Pražské jaro, okupace a Jan Palach; Od pražského jara po sametovou revoluci; Příběh památníku; Křižovatky české a československé státnosti.
- Příměstský tábor pro děti "Letem světem muzeem" (17. 7. a 21. 8. 2015)
- Film a muzeum – Speciální vzdělávací program provedl československými dějinami let 1938–1947. Součástí programu byla projekce v kině Lucerna: 22. 4. 2015, Vyšší princip; 30. 4. 2015, Lidice; 7. 5. 2015, Tobruk; 21. 10. 2015, 5. 11. 2015, Obchod na Korze; 13. 11. 2015, 18. 11. 2015, Atentát; 19. 11. 2015, Ať žije republika
- Od Mnichova k osvobození – Speciální vzdělávací program, který provedl expozicí Křižovatky české a československé státnosti se zaměřením na mnichovské události a atentát na protektora Heydricha. Program byl zakončen setkáním a vyprávěním vojáků z Československé obce legionářské.
- Aspoň na víkend s námi oslav konec 2. světové války (23. 5. 2015) – V květnu 2015 jsme si státním svátkem připomněli 70. výročí ukončení 2. světové války. S jejím ukončením je úzce spojen také Národní památník na Vítkově, kde je uctěna památka neznámých vojáků i z 2. světové války a připomínka osvobození. V sobotu 23. května od 13 do 17 hodin v Národním památníku na Vítkově byla realizována další akce z cyklu „Aspoň na víkend...“. Tentokrát jsme se pod lupou podívali na jeden z největších světových konfliktů. Setkali jsme se s vojáky v dobových uniformách, zábavnou formou jsme si přiblížili historii budovy a její výzdobu a nechyběla ani oblíbená výtvarná dílna.
- Přednáška: Andrej Tóth, Situace maďarské menšiny v Československu v bezprostředních letech po druhé světové válce – československo-maďarská výměna obyvatelstva a reslovakizace (8. 1. 2015). Panelová diskuse: Rakousko ve Střední Evropě (8. 1. 2015)
- Festival Struny podzimu (12. 10. 2015)
- Varhanní koncert v rámci festivalu Žižkovský nekonvenční podzim (28. 10. 2015)
- Státní návštěvy, slavnostní nástupy a pietní akty v roce 2015 – 12. 2. slavnostní nástup PČR OS; 11. 3. státní návštěva NGŠ Řecko; 10. 4. státní návštěva knížete monackého; 4. 5. slavnostní nástup u příležitosti předání funkce NGŠ; 8. 5. slavnostní nástup u příležitosti Dne vítězství; 13. 5. Státní návštěva prezidenta Vietnamu; 19. 6. slavnostní nástup u příležitosti návratu jednotek ze zahraničních misí; 30. 6. slavnostní nástup u příležitosti Dne ozbrojených sil; 14. 8. slavnostní nástup u příležitosti návratu jednotek ze zahraničních misí; 9. 10. slavnostní nástup u příležitosti návratu jednotek ze zahraničních misí; 22. 10. státní návštěva prezident Izraele; 28. 10. pietní akt na

Čestném dvoře; 28. 10. setkání Českého svazu bojovníků za svobodu; 30. 10. jmenování nových plukovníků AČR a vyznamenání NGŠ; 6. 11. slavnostní nástup u příležitosti návratu jednotek ze zahraničních misí; 11. 11. pietní akt na Čestném dvoře a vyznamenání ve Slavnostní síni v rámci Dne válečných veteránů; 12. 11. slavnostní nástup Vojenského zpravodajství; 7. 12. státní návštěva NGŠ Slovenska; 11. 12. slavnostní nástup u příležitosti návratu jednotek ze zahraničních misí

Výstavní činnost a kulturní aktivity Národopisného muzea

Výstava Venkov

(1. 3. 2014–3. 4. 2016)

Výstava Venkov seznámila návštěvníky Národopisného muzea s každodenností českého, moravského a slezského venkova v druhé polovině 19. a na počátku 20. století.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Onen svět

(24. 7. 2014–12. 7. 2015)

Výstava v salonku přiblížila zvyky a způsoby, jakými se naši předkové v tradičním lidovém prostředí vyrovnávali s odchodem členů rodiny v rámci celé vesnické komunity. Představila téma smrti v lidové kultuře v 19. a na počátku 20. století na ukázkách lidového umění, smutečního textilu nebo pověrách k ochraně proti neštěstí, nemoci či smrti.

Výstava Česká Chalupa dnes

(24. 7. 2015–4. 1. 2016)

Výstava „Národopisné ohlédnutí – Česká chalupa dnes“ v Národopisném muzeu byla věnována kulatému výročí Národopisné výstavy československé v roce 1895. Název výstavy odkazuje na další významnou událost konce 19. století, a to na expozici Česká chalupa na Jubilejní výstavě v roce 1891. Obě tyto akce představovaly ve své době vyvrcholení českého etnografického bádání.

Doprovodné programy:

- Edukační programy k výstavě „Venkov“ seznamují děti MŠ a žáky ZŠ se životem na vesnici, venkovským hospodářstvím, domácími zvířaty a tradičními řemesly, k zahájení a ukončení školního roku, červen a září 2015.
- Výuka tradičních řemesel – Přijďte si do Národopisného muzea vyzkoušet rukodělné dovednosti našich předků. Kurzy tradičních řemesel pod vedením zručných lidových řemeslníků a znalců tradičních výrobních postupů: Malování velikonočních kraslic – tradiční vzory na velikonoční kraslice: barevná batika, slámové a zelové kraslice, lektorka Jiřina Ceehová, 14. 3. 2015; Zpracování mléka, výroba sýra – výroba jogurtu, tvarohu, čerstvého a zrajícího sýra z kravského a ovčího mléka, lektor Petr Rubáš, 12.–13. 9. 2015; Vyřezej si svůj betlém, lektor Jan Roda, 10.–11. 10. 2015; Podmalby na skle, lektor Jiří Honnis, 7. 11. 2015; Vizovické pečivo, lektorka Miluše Šimová, 12. 12. 2015. Folklorní taneční – lekce pro zájemce o lidový tanec, sezóna 2014/2015 a 2015/2016.

- Poznej své kořeny – edukační cyklus probíhající po celý rok má za cíl seznámit děti od 4 do 10 let s nejvýznamnějšími českými a moravskými svátky (masopust: leden /únor, Velikonoce: březen/duben, dožínky a posvícení: září/ říjen, advent a Vánoce: prosinec).
- Folklorní regiony – představení jednotlivých regionů v rámci pravidelných folklorních večerů:
 - 14. 2. 2015 – Podbrdsko: Přednáška o lidových tradicích Podbrdsko – PhDr. Helena Mevaldová; vystoupení příbramského folklorního souboru – Smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka z Příbrami
 - 14. 3. 2015 – Český Banát: Přednáška o tradiční kultuře českého Banátu – PhDr. Jiřina Langhammerová; Muzikanti z Bigru a Gerniku
 - 11. 4. 2015 – Daruvarsko: Přednáška o české komunitě v Chorvatsku – Zdeněk Uherek; vystoupení folklorního souboru Česká beseda z Prekopakry
 - 13. 6. 2015 – Chodsko: Přednáška o lidových tradicích na Chodsku – Marta Ulrychová; vystoupení národopisného Postřekovského souboru
 - 12. 9. 2015 – Podřipsko: Přednáška o lidové kultuře Podřipska – Vanda Jiříková; vystoupení folklorního souboru Jarošovci z Mělníka
 - 10. 10. 2015 – Kopanice: Přednáška o lidové kultuře Kopanic – Pavel Popelka; vystoupení folklorního souboru Kopaničář ze Starého Hrozánkova
 - 7. 11. 2015 – Hřebečsko: Přednáška o lidové kultuře Němců na Hřebečsku – Marie Borkovcová; vystoupení Hřebečského tanečního souboru z Moravské Třebové
 - 12. 12. 2015 – Záhoří: Přednáška o národopisné oblasti záhoří – Daniel Drápala; vystoupení cimbálové muziky Bukovina a souboru Rusava z Bystřice pod Hostýnem
- XVI. národopisná slavnost v Kinského zahradě 16.–17. května 2015: Pořádaná ke 120. výročí konání slavné Národopisné výstavy československé v Praze roku 1895 a k 10. výročí znovuotevření Národopisného muzea. Lužickosrbský večer – 30. 5. 2015
- Povídání o Lužici – Adam Votruba, hudební a taneční vystoupení souboru Serbski folklorny ansambl Slepó a výuka lužickosrbského lidového tance.
- Příměstský tábor „Letem světem muzeem“ – 27.–31. 7. 2015: Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková, děti se na příměstském táboře seznamují s životem na venkově před 100 lety, s tradičními činnostmi a řemesly.
- Aspoň na víkend se potkej s adventními zvyky – 5. 12. 2015

Výstavní činnost a kulturní aktivity Českého muzea hudby

Výstava Smrt Kmotříčka

18. 6. 2014–11. 10. 2015

Výstava Smrt kmotříčka představila smrt jako inspiraci skladatelů, malířů a spisovatelů prostřednictvím uměleckých děl z oblasti literatury, hudby, divadla, filmu či výtvarného umění od středověku do současnosti. Mezi vystavenými vzácnými exponáty vynikly barokní tisky, unikátní kresby Josefa Čapka z koncentračního tábora, autografy Dvořákova Requiem a Sukovy symfonie Asrael nebo legendami opředený náhrobek Svatá holčička. Součástí výstavy byly také originální díla známých umělců Olbrama Zoubka, Vladimíra Franze nebo Karla Stádníka.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Výstava Komu asi patřila

(4.12.2015–6.3.2016)

Výstava představila formou vybraných exponátů alespoň malou část toho, co skrývají bohaté knižní fondy Národního muzea. Návštěvníkům tak prostřednictvím knih raného novověku až 21. století umožnila nahlédnout do života a tvorby významných osobností naší vědy a kultury. K vidění byla například kniha hostů bývalého Šramotova mezinárodního restaurantu, Špalíček kramářských tisků s originální vazbou a titulním listem Josefa Váchala. Návštěvníci si mohli prohlédnout také knihy, které patřily Janu Jesseniovi, Boženě Němcové, Emě Destinové, Miroslavu Tyršovi a mnohým dalším.

Více informací o výstavě naleznete [zde](#).

Festival Flašinet žije!

Léto v Českém muzeu hudby patřilo již druhým rokem flašinetářům z celé Evropy. Během jednodenního festivalu se uskutečnily celkem tři koncerty: ve veřejném prostranství na Kampě, v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí a v Českém muzeu hudby, kde byla akce slavnostně zakončena. Jelikož se vystoupení opět těšily velkému zájmu publika, chystá se i na rok 2016 další ročník festivalu.

Doprovodné programy:

- Dětské hudební dílny: Šifry v notách 24. 6. 2015; Najdi koně v hudbě 14. 7. 2015; Šifry v notách 26. 8. 2015; Najdi koně v hudbě 20. 9. 2015; Šifry v notách 18. 10. 2015; Adventní hudební dílnička 29. 11. 2015
- Vzdělávací programy pro MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ: Baroko na vlastní kůži; Cesta kolem světa; Muzikoterapie; Pohádka o Barevném království; Staré pověsti české aneb Jak to všechno bylo; Šaman; Vývoj hudebních nástrojů
- Cyklus výstavek Osobnosti-Výročí-Zajímavosti: Ema Destinová (13. 1. 24. 2. 2015); Jiří Wabi Ryvola (24. 2. – 7. 4. 2015); Jakub Jan Ryba (7. 4. – 16. 6. 2015); Jan Hanuš (7. 4. – 16. 6. 2015); Jan Hus (16. 6. – 1. 9. 2015); Josef Šediva (1. 9. – 13. 10. 2015); Zdeněk Fibich (13. 10. – 1. 12. 2016); Karel Jaromír Erben (13. 10. – 1. 12. 2016); Jan Kubelík (1. 12. 2015 – 15. 1. 2016)
- Popularizace vědy, prezentační a vzdělávací činnost: PhDr. Věra Šustíková Ph.D.; Přednáška „Jaroslav Ježek známý i neznámý“ – Gymnázium Písek – 28.4.2015; Výběr a režijní příprava 6 koncertů na 18. mezinárodního festivalu melodramů (X.-XII.2015); Přednášky pro 9. ročník odborných seminářů o interpretaci melodramu na HAMU (30.10. a 31.10. 2015); Tvůrčí dílny melodramu v Českém muzeu hudby – celkem 6 dílen (26.5., 2.6., 8.10.); PhDr. Dagmar Štefancová; „Papír a pergamen (nejstarší české písemné památky)“, přednáška pro žáky 2. stupně ZŠ, ČMH, Karmelitská, 12. 3.2015; „Antonín Dvořák a víra“, přednáška s hudebními ukázkami, Pravonín 19. 8. 2015; PhDr. Markéta Kabelková Ph.D.: Historie a sbírky Českého muzea hudby – pro studenty oboru Hudební věda, Ústav hudební vědy Masarykovy univerzity Brno, 13.5.2015, Historie a sbírky Českého muzea hudby – pro studenty oboru Hudební věda, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 9.11.2015

Výstavní činnost a kulturní aktivity Muzea Antonína Dvořáka

Rok 2015 byl pro Muzeum Antonína Dvořáka úspěšným. Vedle stálé expozice Cesty Antonína Dvořáka, která je návštěvníky hojně navštěvovaná, byla slavnostně zakončena krátkodobá výstava Antonín Dvořák a vlaky. Výstava Antonín Dvořák a Morava, mapující Dvořákovy vazby k Moravě a moravskému folkloru, byla zahájena vernisáží s úvodním slovem PhDr. Jana Kachlíka, PhD. (Kabinet hudební historie Etnologického ústavu AV ČR) a koncertem. V souvislosti s výstavou byl realizován doprovodný program, který čítal koncerty, přednášku, komentované prohlídky a dětské workshopy.

Jako každoročně proběhla i v MADu Pražská muzejní noc s vysokou návštěvností a bohatým programem. V duchu tématu krátkodobé výstavy byla zaměřena na Moravu a moravský folklor. Velkým úspěchem je realizace revitalizace zahrady obklopující muzeum. V roce 2017 bude zahájeno restaurování historických nástěnných fresek, které zdobí hudební sál muzea.

Výstavní činnost a kulturní aktivity Muzea Bedřicha Smetany

Značnému zájmu se těšily interaktivní workshopy pro žáky základních škol i studenty a děti z mateřských škol: „Malujeme a posloucháme Vltavu“, „Pověst o kněžně Libuši, jak ji zhudebnil Bedřich Smetana“, „Bedřich Smetana a klavír“. V lednu 2015 proběhlo v duchu Prodané nevěsty odpoledne pro rodiče s dětmi „Alespoň jednou staň se komediantem“. Ve spolupráci se Společností B. Smetany se uskutečnil každoroční cyklus přednášek a koncertů (9), konaly se zde koncerty ZUŠ. Muzeum uspořádalo dva koncerty: japonské klavírní duo provedlo Smetanovu čtyřruční úpravu symfonického cyklu Má vlast, na druhém koncertě zazněly Smetanovy čtyřruční skladby a klavírní úpravy jeho děl. V červnu proběhla Pražská muzejní noc a vernisáž výstavy František Kysela a opery Bedřicha Smetany. Průběžně podle zájmů klientů poskytovalo muzeum komentované prohlídky expozice v českém a německém jazyce. Na jaře byla v prostorách Muzea Bedřicha Smetany instalována výstava „Mistrovská díla Vlastimila Košvance“ (7. 5.–7. 6. 2015).

Památník Jaroslava Ježka

Památník Jaroslava Ježka (1906-1942) připomíná život a dílo významného českého skladatele, dirigenta, dramaturga a klavíristy, který se prosadil jak v taneční, tak i vážné hudbě a jehož hlavní inspirací byl vždy jazz. Památník je veřejnosti přístupný od roku 1989. V bytě je v autentické podobě zachován pokoj Jaroslava Ježka. Návštěvníci mají možnost spatřit vybavení ve funkcionalistickém stylu od architekta Františka Zelenky, který se stejně jako Ježek podílel na tvorbě her Osvobozeného divadla.

Památník Antonína Dvořáka v Nelahozevsi

Památník Antonína Dvořáka v Nelahozevsi je díky geniu loci, spojenému s narozením světového skladatele, hojně vyhledáván turisty. Památník každoročně ožívá při celodenní kulturní akci Dvořákova Nelahozeves. Letošní ročník se konal dne 6. září 2016. Kromě koncertu Dvořákova kvarteta se mohli návštěvníci zúčastnit duchovního zastavení v kostele sv. Ondřeje či se svými ratolestmi dětské dílny. Večer byl ukončen koncertem na zámku Nelahozeves.

Památník Bedřicha Smetany v Jabkenicích

Expozice Památníku Bedřicha Smetany v myslivně v Jabkenicích z roku 2003 připomíná především poslední desetiletí skladatelova života, které tu s rodinou po ohluchnutí prožil u své nejstarší dcery. V bývalé jabkenické myslivně také vznikla řada jeho významných děl včetně posledních tří oper. Návštěvníci měli možnost při prohlídce expozice a historických interiérů rodinného salónu a Smetanovy pracovny využít i možnost komentovaných prohlídek s průvodcem, poskytovaných v českém a anglickém jazyce.

Památník Josefa Suka v Křečovicích

Památník Josefa Suka v Křečovicích se nachází v rodišti skladatele. Domek nechal vystavět skladatelův otec, aby zde jeho syn mohl trávit volné chvíle po náročných turné s Českým kvartetem a aby se zde mohl nerušeně věnovat komponování. V roce 1951 věnoval umělcův syn domek státu. V současné době je památník spravován Českým muzeem hudby. Prohlídkový okruh tvoří dvě místnosti s originálním zařízením a dvě místnosti s expozicí, která zde byla instalována v roce 2008.

V Památníku Josefa Suka může návštěvník shlédnout původní nábytek, Sukův klavír Bösendorfer, plastiku Františka Bílka Život tvůrce nebo obraz Hugo Boettingera Umělec a jeho přátelé, kde jsou zobrazeni Sukovi kolegové z Českého kvarteta – Karel Hoffmann, Jiří Herold a Ladislav Zelenka, dále dirigent Václav Talich, klavíristé Roman Veselý a Pavel Štěpán, houslista František Ondříček a další. Expozice je doplněna osobními předměty a suvenýry ze Sukových koncertních cest po celé Evropě a zakončena krátkým filmem o jeho životě.

Kulturní aktivity Lapidária Národního muzea

Aspoň na víkend s námi oslav Mezinárodní den dětí

(31. 5. 2015)

Vydali jsme se s malými návštěvníky na objevnou výpravu, během níž za pomoci pracovního listu s otázkami a úkoly jsme prozkoumali celé muzeum. Během výpravy se děti staly staviteli a sochaři. Seznámili se s různými architektonickými prvky a dozvěděly se, jak poznat, koho daná socha představuje. Ve výtvarné dílně pak na ně bude čekat samotná sochařská práce, kde si vyzkoušely, co vše obnáší být sochařem.

Další akce pro veřejnost:

- Designblok: Arthouse, XVII. ročník (21.–27. 10. 2015) – dialog dobového a současného umění
- Příběžský tábor „Letem světem muzeem“, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková (29. 10. 2015)
- Výroční setkání u pomníku maršála J. J. V. Radeckého, pořádal Spolek Radecký 1766–2016 (13. 11. 2015)
- Edukační programy pro školy: Cestou uměleckých slohů, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková

Kulturní aktivity Památníku F. Palackého a F. L. Riegra

Byt Františka Palackého (1798–1876) a Františka Ladislava Riegra (1818–1903) uchovává původní životní a pracovní prostředí těchto výrazných osobností 19. století. V tomto bytě však žili a pracovali předtím i potom také další členové rodiny. Interiér se tak postupně rozrůstal a obohacoval o nové předměty, docházelo i ke změnám, vyvolaným životními potřebami jeho obyvatel. V současnosti je zpřístupněna Palackého pracovna, Riegrova pracovna, salon, předpokoj a menší místnost s etnografickými sbírkami Libuše Bráfové, vnučky Palackého.

Akce pro veřejnost

- Příměstský tábor „Letem světem muzeem“, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková, 13. 7. 2015, 18. 8. 2015.
- Vzdělávací programy pro školy: F. Palacký a F. L. Rieger, život za časů českého národního obrození, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková.
- Komentované prohlídky: Mgr. Dana Přenosilová, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková.

Výstavní činnost a kulturní aktivity Muzea české loutky a cirkusu v Prachaticích

Muzeum české loutky a cirkusu kromě stálé expozice prezentuje převzaté i autorské výstavy, oproti předchozím letům Divadelní oddělení tentokrát připravilo hned dvě velké autorské výstavy: Klauni a Maska. Kromě toho opět nabídlo celou řadu výchovně vzdělávacích a kulturních akcí. Novinkou bylo rozšíření letních tvůrčích dílen pro děti na dva turnusy. Na fasádu muzea byl umístěn interaktivní box (poutač). Návštěvnost meziročně klesla cca o 4 %, tržby se naopak nepatrně zvýšily (0,04 %).

Výstavy:

- Jak se rodí večerníčky (26. 2. 2015–10. 5. 2015)
- Klauni (20. 5. 2015–8. 11. 2015)
- Maska (19. 11. 2015–14. 2. 2016) Konírna
- Obraz baletky v minulosti a dnes (29. 9. 2015–22. 11. 2015)
- Vánoční ozdoby (7. 12. 2015–10. 1. 2016)

Doprovodné programy:

- Letní tvůrčí dílna Hrajeme loutkové divadlo (10.–14. 8. 2015)
- Dílny žonglování (23. 8. 2015)
- Přehlídka loutkového divadla: Vojta Vrtek – Velká cirkusová pohádka (9. 9. 2015)
- Cyklus tvůrčích dílen pro rodiče s dětmi Povídám, povídám pohádku

Kulturní aktivity Zámku Vrchotovy Janovice

Malebný zámek uprostřed starého parku, jižně od Prahy v krajině mezi Vltavou a Sázavou. Prostřednictvím stálých expozic a také projektů a doprovodných programů se jeho staletá proměnlivá historie intenzivně dotýká současných návštěvníků. Expozice „České zvonařství“ nabízí působivé setkání s díly dávných mistrů zvonařů v autentickém prostoru středověké

vodní tvrže – expozice je jediná svého druhu v České republice. Expozice „Společnost v Čechách 19. století“ a „Rilke, Kraus a Vrchotovy Janovice“ tvoří společně prohlídku zámku. Jeho novogotická podoba z doby poslední přestavby vytváří jedinečnou atmosféru k cestě Čechami předminulého století, která návštěvníky nakonec dovede přímo do Janovic a pokračuje příběhem Sidonie Nádherné z Borutína.

Rehabilitace zámeckého parku (13. rok)

Úprava prostoru kolem barokní sochy sv. Jana Nepomuckého, oprava části ohradní zdi parku, včetně zdi původní fořtovny. Díky významným dotacím z ERDF došlo k odbornému ošetření stovek kmenových dřevin, rekultivaci ploch v parku a zástupným výsadbám podle zahradnického deníku Sidonie Nádherné.

Akce pro veřejnost

- Dny řetězového provádění (21. ročník) - originální projekt janovického zámku využívá metody zážitkové historie. Současným jedenácti- až čtrnáctiletým dává možnost pochopit život našich předků v 19. století a muzejníkům a pedagogům nabízí nové způsoby spolupráce. Jeho základní nápad spočívá ve výměně rolí: skupina žáků se na týden stává řadou vzájemně na sebe navazujících průvodců. Zámek Vrchotovy Janovice funguje současně jako metodické centrum pro zájemce o přenesení projektu. V r. 2015 v zámku prováděli: žáci 5.–9. tříd ZŠ Vrchotovy Janovice, 12.–17. 5. 2015 a žáci 9. tříd ZŠ Propojení, Sedlčany, 26. 5.–31. 5. 2015.
- Zásuvky (4. ročník) – program, který přináší nové zážitky ve stálé expozici, 1. 5.–30. 9. 2015
- Pohádkový les – program pro děti v zámeckém parku, ve spolupráci s městysem Vrchotovy Janovice, 30. 5. 2015.
- Víkend otevřených zahrad (3. ročník) – dvoudenní program pro návštěvníky proběhl 13.–14. 6. 2015, park ve Vrchotových Janovicích se připojil k celoevropskému svátku zahrad a parků. Letošní program pro návštěvníky s názvem „Mapa parku – mapa života“, který získal finanční podporu z Fondu hejtmána Středočeského kraje, různými způsoby spojoval místa v parku se životem poslední majitelky janovického zámku - Sidonie Nádherné z Borutína.
- Příměstský tábor „Letem světem muzeem“, Mgr. et Mgr. Pavlína Honzíková, 16. 7. 2015, 21. 8. 2015.
- Ohlžení (2. ročník) – projekt pro místní komunitu, zámek Vrchotovy Janovice ve spolupráci s římskokatolickou farností Votice: velikonoční mše (6. 4. 2015), průvod Božího Těla (7. 6. 2015), zádušní mše za Sidonii Nádhernou (26. 9. 2015), vánoční mše (26. 12. 2015); dokončeno restaurování vrtbovských náhrobků na hřbitově ve Vrchotových Janovicích (ak. soch. Jitka Malovaná a ak. soch. Kateřina Amortová). V průběhu práce zjištěno, že jeden z nich je nejstarší dosud známou, signovanou prací sochaře F. X. Lederera.
- Celoroční komentované prohlídky expozic, Mgr. Ludmila Fiedlerová a skupina sezónních průvodců

TVORBA NOVÝCH EXPOZIC NÁRODNÍHO MUZEA

Nové expozice v Historické a Nové budově Národního muzea

Tvorba a realizace nových expozic v Historické a Nové budově Národního muzea navazuje na projekt generální stavební rekonstrukce Historické budovy NM s podzemním propojením s Novou budovou NM a vyplývá z Koncepce rozvoje NM 2009–2018. Financování akce bylo schváleno vládou ČR dne 19. července 2012 (Usnesení vlády ČR č. 549 o aktualizaci dokumentace Programu péče o národní kulturní poklad). Investiční záměr projektu s názvem „Nové expozice v Historické a Nové budově Národního muzea“ byl zaregistrován Ministerstvem financí dne 21. února 2014 (identifikační číslo SMVS 134V122000007). Koncepce stálých expozic vychází ze smyslu, poslání a strategie Národního muzea jako centrální muzejní instituce v ČR – má veřejnosti předat základní a ucelenou informaci o přírodě a historii českých zemích, jejich přírodnímu, dějinnému a kulturnímu kontextu.

Architektonická soutěž na řešení expozic, výstavních prostor a návštěvnického provozu v Historické a Nové budově Národního muzea byla vyhlášena po téměř roční přípravě 22. července 2015 jako dvoukolová, veřejná a projektová. Jejím předmětem je architektonické řešení expozic, výstavních prostor a organizace návštěvnického provozu s důrazem na vizi a filosofii expozic a konkrétní propojení Historické a Nové budovy Národního muzea. Soutěžní návrh v prvním kole měl doložit vizi autora komplexního řešení expozic, výstavních a veřejných prostor včetně organizace pohybu návštěvníků při akceptování nesporných hodnot obou budov. Druhé kolo je pak zaměřeno na podrobnější názor na konkrétní řešení předmětu soutěže a jeho zadání bylo porotou a vyhlášovatelem upřesněno po ukončení I. kola na jaře 2016. Návrh také měl prokázat sílu vůdčí tvůrčí osobnosti a respekt k tradicím, vnímání významných prostor a znalost komplexnosti požadavků na moderní muzejní výstavnictví.

Soutěžní lhůta pro předložení návrhů v I. kole soutěže, jehož ukončení bylo původně stanoveno na 22. října 2015, byla vzhledem k velkému množství žádostí o dodatečné informace prodloužena až do 22. listopadu 2015. V tomto termínu Národní muzeum přijalo 25 návrhů.

Ve smyslu ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, byly po přijetí soutěžních návrhů posuzovány kvalifikační předpoklady přihlášených účastníků soutěže. Tento proces posuzování trval až do 25. ledna 2016; žádný z účastníků soutěže nebyl pro neprokázání kvalifikačních předpokladů vyloučen.

Generálním ředitelem NM jmenovaná odborná hodnotící porota zahájila hodnocení návrhů 7. prosince 2015, avšak vzhledem k nedokončenému procesu posuzování kvalifikace účastníků své zasedání přerušila až do doby jeho dokončení. Zasedání poroty pak pokračovalo ve dnech 5., 11. a 12. února 2016, kdy porota hodnotila návrhy a doporučila šest soutěžních návrhů k postupu do II. kola soutěže. To bylo vyhlášeno 15. března 2016.

Odborné autorské týmy Národního muzea i v roce 2015 pokračovaly v upřesňování libret stálých expozic. Na základě oponentního řízení, které proběhlo v roce 2014, došlo k revizím většiny expozičních celků. K celkovému dokončení libret a započetí tvorby scénářů je však bezpodmínečně nutná součinnost s týmem hlavního architekta expozic. V roce 2015 byla také připravena pasportizace budoucích exponátů s cílem upřesnit harmonogramy a objemy

finančních prostředků na nové akvizice, restaurování sbírkových předmětů a výrobu náročných kopií, modelů a interaktivních prvků. Tato akce byla zahájena na počátku roku 2016.

Památník Jana Palacha ve Všetatech

V domě Jana Palacha ve středočeské obci Všetaty vzniká památník a expozice věnovaná Janu Palachovi, jeho životu a sebeobětování a širším historickým souvislostem doby a jeho činu. Na základě rozhodnutí o uvolnění finančních prostředků ze strany Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2014 pověřilo Ministerstvo kultury ČR Národní muzeum úkolem vybudovat ve Všetatech Památník Jana Palacha (dále jen „Památník“). Za tímto účelem byla ministrem kultury Danielem Hermanem ustanovena poradní komise, která během roku 2014 vypracovala koncepci zbudování nového Památníku. Na jejím základě vznikne do roku 2018 ve Všetatech umělecky cenný objekt s muzejní expozicí, který bude připomínat protest Jana Palacha z 16. ledna 1969 v domácím i zahraničním kontextu.

Architektonicko-umělecká soutěž o návrh Památníku Jana Palacha byla vyhlášena dne 9. října 2015. Předmětem této jednokolové veřejné projektové soutěže je zpracování návrhu architektonického a uměleckého řešení Památníku Jana Palacha ve Všetatech jako specifického a symbolického místa, v němž silou prožitku může dojít k vnitřní transformaci a vytvoření osobitého vztahu jedince k dějinám 20. století.

Soutěžní návrh měl doložit autorskou vizi komplexního řešení areálu Památníku a pozemku, na němž se nachází. Návrh měl prokázat také sílu tvůrčí osobnosti, její respekt a vnímání významu mimořádné lidské oběti Jana Palacha v kontextu dějin 20. století a boje za demokracii a lidská práva, dále znalost komplexnosti požadavků na moderní vzdělávání a muzejní výstavnictví.

Předmětem soutěže byl návrh:

- uměleckého přetvoření původního domu Palachovy rodiny na Památník Jana Palacha ve Všetatech, přičemž vyhlašovatel předpokládá významové členění Památníku ve třech zónách:
 - symbolické – umělecká transformace samotného domu jako symbolu oběti Jana Palacha s cílem dát objektu novou kvalitu v jeho nové architektonické hodnotě a silném působení a výsledném dojmu na návštěvníky Památníku;
 - kontemplační – zahradní a terénní úpravy pozemku (včetně demolice nevyhovujících hospodářských a účelových stavení) do podoby meditační zahrady vhodné k osobnímu zamyšlení a kontemplaci návštěvníků Památníku;
 - edukační – novostavba výstavního pavilonu a prostorově-výtvarné řešení zde umístěné expozice.
- stavebního a technického řešení revitalizace pozemku a domu, včetně řešení demolice technických staveb i projektu staveb nových na předmětném pozemku za účelem uvedení do veřejného užívání jako muzejního zařízení; návrh by měl zohledňovat nároky na kvalitní poskytování služeb návštěvníkům/klientům nově vzniklého veřejného provozu.

Generální ředitel Národního muzea jmenoval porotu, sestavenou z významných osobností architektury, výtvarného umění, dokumentaristiky a z historiků 20. století. Závislými členy poroty jsou Ing. arch. Josef Pleskoť, člen poradní skupiny pro vybudování Památníku Jana Palacha ve Všetatech, který je zároveň předsedou poroty, PhDr. Petr Blažek, Ph.D., historik a místopředseda poroty a pan Miroslav Baloun, starosta městyse Všetaty. Nezávislými členy

poroty byli jmenováni prof. Ing. arch. Zdeněk Fránek, děkan Fakulty umění a architektury na Technické univerzitě v Liberci, prof. ThDr. Ing. Jakub S. Trojan z Evangelické teologické fakulty UK, Vladimír 518, rapper, výtvarník a scénograf a akad. mal. Jiří Sozanský, sochař, malíř, grafik, tvůrce multimediálních projektů a environmentů.

Závislými náhradníky poroty jsou prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, Hon. FAIA, děkan Fakulty architektury ČVUT, Mgr. Marek Junek, Ph.D., ředitel Historického muzea Národního muzea, Jan Poukar z občanského sdružení Národ pohasl; nezávislými náhradníky pak dokumentarista Pavel Štingl, doc. PhDr. Jiří T. Kotalík CSc. z katedry teorie a dějin umění AVU, PhDr. Richard Biegel, CSc., ředitel Ústavu pro dějiny umění FF UK a režisérka a scenáristka Mgr. Ing. Kristina Vlachová. Přizvanými odbornými znalci poroty jsou PhDr. Jiří Suk, Ph.D. z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Bc. Michal Ježek, oba členové poradní skupiny pro vybudování Památníku Jana Palacha ve Všetatech.

Soutěžní lhůta byla stanovena do 15. ledna 2016, do soutěže bylo zasláno 31 návrhů. Památník by měl být dokončen a zpřístupněn veřejnosti v lednu 2018.

VĚDA A VÝZKUM V NÁRODNÍM MUZEU

Zhodnocení vědecké činnosti

Věda a výzkum patří ke stěžejním oblastem činnosti Národního muzea. Zaměstnanci této výzkumné organizace pracovali v roce 2015 na široké škále výzkumných úkolů a projektů financovaných jak z institucionální, tak z účelové podpory. Podstatnou položku rozpočtu vědeckovýzkumné činnosti představovala institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (IP DKRVO), v jejímž rámci se pracovníci jednotlivých odborných složek Národního muzea podíleli na 55 výzkumných cílech. Z hlediska projektů financovaných v rámci účelové podpory dále pracovali především na projektech základního výzkumu GA ČR, aplikovaného výzkumu NAKI a na mezinárodních vědeckých projektech. V roce 2015 byla jmenována na tříleté funkční období nová vědecká rada Národního muzea.

Kvalitní publikační činnost udržující si dlouhodobě vysoký standard (odborné knihy, časopisecké studie v prestižních mezinárodních impaktovaných časopisech atd.) zaměstnanců Národního muzea se každý rok pozitivně odráží v průběžném rostoucím počtu bodů přidělených instituci v rámci Rejstříku informací o výsledcích (RIV). Národní muzeum se umístilo na 56. místě z 220 v žebříčku Hodnocení výzkumných organizací v roce 2014 (výsledky zohledňují hodnocené publikační výstupy za pětileté období 2009–2013), který na konci roku 2015 schválila a zveřejnila Rada pro výzkum, vývoj a inovace. V roce 2015 bylo publikováno více jak 260 publikačních výstupů, z nichž převážná většina vznikla v rámci výzkumných cílů DKRVO. Velké množství výsledků základního i aplikovaného výzkumu bylo dále prezentováno prostřednictvím přednášek, referátů a posterů na seminářích a konferencích pořádaných v České republice i zahraničí.

Důležitým cílem Národního muzea je také popularizace výsledků vědecko-výzkumné činnosti směrem k široké veřejnosti. Pracovníci popularizují výsledky své vědecké práce v rámci výstupů populárně-vědeckých projektů (EU, OPVK, NAKI), výstav, expozic, vedou přednášky určené pro zájemce z řad veřejnosti, poznatky svého výzkumu dále zpřístupňují prostřednictvím vystoupení v médiích nebo článků ve webovém prostředí (např. na zpravodajském portálu Muzeum3000).

V rámci organizační struktury Národního muzea spadá problematika vědy v rámci oddělení vědeckého tajemníka pod odbor náměstka pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost,

jehož pracovníci řešili v roce 2015 mj. jeden z projektů NAKI „Jednotný modulární systém dálkového on-line sledování environmentálních charakteristik depozitářů a expozic“.

V roce 2015 řešili pracovníci Národního muzea 10 projektů GA ČR a 6 projektů NAKI (z toho 1 v rámci udržitelnosti). V rámci veřejné soutěže GA ČR získalo Historické muzeum v pozici uchazeče projekt „Národní muzeum v éře Československa“ (realizace 2016–2018), jehož cílem je zpracovat dějiny této důležité pamětové a vědecké instituce v éře samostatného Československa (1918–1993). Instituce uspěla také ve veřejné soutěži na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity (NAKI II), v níž získala 3 projekty s dobou řešení od roku 2016. V roce 2015 byl dále zahájen nový dvouletý cyklus (2015–2016) interních grantů, jejichž cílem je podpora základního výzkumu souvisejícího se sbírkovým fondem instituce a prioritou mladí badatelé. Vedle těchto standardně udělovaných interních vědeckých projektů (10) byly poprvé uděleny také 2 interní mezioborové projekty (vzdělávací, výzkumné), jež mají pomoci podpořit a prohloubit mezioborovou spolupráci mezi jednotlivými odbornými složkami Národního muzea.

Analýza Vědy a výzkumu 2010–2014

V roce 2015 Národní muzeum uskutečnilo rozsáhlou Analýzu vědy a výzkumu NM za roky 2010–2014. Mezi sledované oblasti patřila publikační a ediční činnost, zahraniční spolupráce, projektová, konferenční, výstavní a badatelská činnost a činnost v oblasti popularizace vědy. Analýza byla strukturována na základě plánovaných cílů koncepce výzkumu a vývoje NM (VaV NM) 2005–2014 a vytvořena jako podkladový materiál pro novou koncepci VaV NM 2016–2020, která bude zveřejněna v první polovině roku 2016. Z hlediska hodnocení publikačních výsledků v Rejstříku informací o výsledcích VaV (RIV) měl bodový zisk Národního muzea vzestupnou tendenci – na základě posledního zveřejněného Hodnocení výsledků výzkumných organizací za roky 2009 až 2013 získalo NM v roce 2013 12007,847 bodů oproti 3557,285 bodům v roce 2009. V tomto období také zaměstnanci Národního muzea publikovali 261 výsledků ve spolupráci se zahraničním partnerem.

V letech 2010–2014 v rámci vlastní edice Národní muzeum vydalo 92 neperiodických publikací. Ve stejném období zaměstnanci Národního muzea spolupracovali celkem se 172 zahraničními institucemi, pracovali na 117 projektech, 835 krát vystoupili na konferencích s vlastním příspěvkem a podíleli se na 1437 aktivitách souvisejících s popularizací vědy. Ve stejném období Národní muzeum zpřístupnilo své sbírky pro 9796 domácích i zahraničních badatelů a uspořádalo celkem 406 výstav.

Analýza potvrdila, že věda a výzkum v Národním muzeu jsou významnou součástí, která se propojuje s téměř všemi aktivitami instituce.

Analýza vědy a výzkumu za roky 2010–2014 ke stažení v pdf v příloze.

Projekt NAKI

Jednotný modulární systém dálkového on-line sledování environmentálních charakteristik depozitářů a expozic

Odbor náměstka pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost

Zodpovědný řešitel: Ing. Petra Štefcová, CSc.

Další řešitelé: Národní muzeum – Ing. Michal Pech, Mgr. Michael Kotyk, PhDr. Eva Paulová, Ing. Irena Kadeřábková

ÚTAM AV ČR, v. v. i. – Ing. Jaroslav Valach, PhD., Ing. Karel Juliš, Ing. Jiří Frank, PhD.,

Ing. Marek Žďárský, Mgr. Veronika Petráňová, Ing. Milan Svoboda, Bc. Markéta Jehličková,
Ing. Ondřej Vála, Ing. Miloš Černý
2012–2015

Projekt NAKI DF12P01OVV027 probíhal v letech 2012 až 2015 jako konsorciální projekt Národního muzea a Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i. Projekt byl zaměřen na vývoj systému dálkového monitorování předmětů kulturního dědictví prostřednictvím on-line záznamu a zpracování environmentálních charakteristik depozitářů a expozic situovaných v památkových objektech, muzeích, galeriích, archivech nebo knihovnách.

Obecným cílem projektu bylo zvýšení ochrany předmětů kulturního dědictví před působením negativních faktorů, jako např. nevhodnými klimatickými parametry prostředí, přítomností těkavých organických látek (VOC) nebo biologickými škůdci.

Výsledky

Kromě celé řady publikačních a prezentačních výstupů doma i v zahraničí bylo v roce 2015 uplatněno a poskytovatelem podpory (Ministerstvo kultury ČR) schváleno i několik aplikačních výsledků, např. výsledek typu Zpoloprovoz, (tj. systém demonstrující propojení mezi sběrným serverem, jednotkami v lokalitách a mobilním uživatelským terminálem) nebo typu Gfunk (funkční vzory bio- a foto- senzorů). Uvedené výsledky jsou využívány nejen v Národním muzeu, ale byly předány do užívání i jiným institucím (Centrum stavitelského dědictví v Plasích, NTM). V roce 2015 byla rovněž vypracována a MK ČR certifikována „Metodika sledování a hodnocení světelných parametrů a biologických indikátorů vnitřního prostředí depozitářů a expozic“ (výsledek typu Nmet). Se všemi konkrétními výstupy projektu byla pak v říjnu 2015 seznámena širší odborná veřejnost na workshopu uspořádaném v prostorách v prostorách Českého muzea hudby NM.

Věda a výzkum v Přírodovědeckém muzeu

V roce 2015 bylo v rámci Přírodovědeckého muzea řešeno 7 projektů financovaných za podpory Grantové agentury České republiky, a to buď formou hlavního řešitele nebo spoluřešitele. V tomto roce byly také ukončeny dva projekty programu NAKI. Pozadu nezůstaly ani evropské projekty, z nichž největší dopad na celé Přírodovědecké muzeum má projekt SYNTHESYS 3, který probíhá pod záštitou Natural History Museum v Londýně. Za zmínku stojí i projekt BIG4 probíhající ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, který je financován v rámci European Union's Horizon 2020 a který je určen primárně pro školení zahraničních Ph.D. studentů entomologie.

Projekty GAČR

- Floristické změny jako důsledek vývoje klimatu v průběhu svrchnopaleozoické doby ledové zaznamenané v pánvích Českého masivu: Paleontologické oddělení; řešitel: Mgr. Milan Libertin, Ph.D.; 2012–2015
- Role selenu v hydrotermálním procesu vybraných uranových ložisek: Mineralogicko-petrologické oddělení; řešitel: Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.; 2014–2016
- Lidé na sklonku Velké Moravy: bioarcheologická a tafonomická analýza nového pohřebiště u rotundy na severovýchodním předhradí Pohanska u Břeclavi: Antropologické oddělení; řešitel: RNDr. Petr Velemínský, Ph.D.; 2014–2016

- Nedestruktivní metody jako nástroj pro studium diverzity křídových rostlin: Paleontologické oddělení; řešitel: RNDr. Jiří Kvaček, CSc.; 2015–2017
- Biologie stárnutí a senescence: mechanismy a dynamika u volně žijících ptáků: Kroužkovací stanice; řešitel: Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D.; 2015–2017
- Endemismus žebních parazitů ve světle evoluce a biogeografie jejich hostitelů (Cyprinidae) v oblastech kolem Středozemního moře: Zoologické oddělení; řešitel: Mgr. Radek Šanda, Ph.D.; 2015–2017

Projekty NAKI

- **Typový a unikátní materiál ve sbírkách přírodovědeckých muzeí: metodika správy a zpřístupňování tohoto významného kulturního dědictví:** řešitelé: Ing. et Mgr. Ivo Macek; RNDr. Petr Benda, Ph.D.; Mgr. František Bouda; Mgr. Hana Chudáčková; RNDr. Pavel Chvojka; Mgr. Petr Dolejš; Mgr. Michal Ducháček; Mgr. Lenka Edrová; RNDr. Boris Ekrť; Mgr. Martin Fikáček, Ph.D.; RNDr. Jiří Frank, Ph.D.; RNDr. Václav Gvoždík, Ph.D.; Mgr. Jiří Hájek, Ph.D.; RNDr. Petra Havelková, Ph.D.; RNDr. Jaroslav Hlaváč, Ph.D.; Mgr. Jan Holec, Dr.; Mgr. Petr Kment, Ph.D.; ng. Vítězslav Kubáň; RNDr. Vítězslav Kuželka; RNDr. Jiří Kvaček, CSc.; Mgr. Milan Libertín, Ph.D.; Mgr. Ján Macek; Mgr. Radana Malíková; Dipl. Biol. Jiří Mlíkovský, CSc.; RNDr. Jiří Moravec, CSc.; Mgr. Radka Rosenbaumová; Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.; Mgr. Jan Sklenář, Ph.D.; Mgr. Radek Šanda, Ph.D.; Mgr. Markéta Šandová, Ph.D.; Mgr. Otakar Šída, Ph.D.; Mgr. Michal Tkoč; RNDr. Vojtěch Turek, CSc.; Mgr. Martin Valenta, Ph.D.; Mgr. Dalibor Velebil; RNDr. Petr Velemínský, Ph.D.; Mgr. Jan Wagner, Ph.D. 2014–2016

Základním cílem navrhovaného projektu aplikovaného výzkumu (2012-2015) bylo navržení sjednocené metodiky uchovávání, zpřístupnění a správy typových sbírek. Důraz byl kladen také na prezentaci, doplňování a rozšiřování stávajících fondů typových sbírkových předmětů, jejich zpřístupňování odborné i laické veřejnosti pomocí výstavy a online portálu www.eSbirky.cz.

- **Metodika preventivní i akutní konzervace sbírkových předmětů z oblasti paleontologie a mineralogie ohrožených produkty degradace sulfidů:** Mineralogicko-petrologické oddělení / Paleontologické oddělení; řešitelé: Mgr. Jan Sklenář, Ph.D.; RNDr. Boris Ekrť; RNDr. Jiří Kvaček, CSc.; Mgr. Milan Libertín, Ph.D.; Ing. Mgr. Ivo Macek; Mgr. Radana Malíková; Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.; Mgr. Jan Wagner, Ph.D.; 2012–2015

Projekt řešený od roku 2012 konsorciem NM a Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT) se v roce 2015 uzavřel. Výsledky zahrnují 12 odborných článků věnovaných degradaci sulfidů, charakteru degradačních produktů a metodám konzervace. K znalosti problematiky a efektivní ochraně sbírek nejen v rámci ČR by měla přispět metodika podaná k certifikaci, resp. odborná kniha věnovaná metodám konzervace předmětů obsahujících sulfidy kovů. Vypracován byl rovněž památkový postup nové metody ošetření předmětů pomocí amonných solí.

Interní granty

Interní vědecké projekty

- Paleoeologická a tafonomická charakteristika spodnomiocénní lokality Ahníkov: Paleontologické oddělení; řešitel: Mgr. Jan Wagner, Ph.D.; 2015–2016
- Charakterizace vývoje štiky dravé (*Esox Lucius*; L. 1758) s důrazem na raný embryonální vývoj: Zoologické oddělení; řešitel: Mgr. Štundl Jan; 2015–2016

- Mikrovzorkování v analýze stabilních izotopů: výživa a zdravotní stav nedospělé populace z lokality Solnice: Antropologické oddělení; řešitel: Mgr. Sylva Kaupová; 2015–2016
- Výzkum geneze minerální asociace fosfátů na klasických nalezištích v Barrandienu zastoupených v mineralogických sbírkách Národního muzea: Mineralogicko-petrologické oddělení; řešitel: Mgr. Radana Malíková; 2015–2016

Interní mezioborové granty

Tajemství hedvábí. Chov bource morušového a jeho historie v Čechách: řešitel: Jan Šejbl, DiS. (NpM); spoluřešitel: Ing. Jan Šumpich (PM); 2015–2016

Cíle dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace

2015/01 – Mineralogie lokalit (Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.)
2015/02 – Mineralogie vybraných minerálů a minerálních skupin (Mgr. Jiří Sejkora, Ph.D.)
2015/03 – Petrologický a petroarcheologický výzkum (RNDr. Blanka Šreinová)
2015/04 – Paleontologický výzkum lokalit (RNDr. Jiří Kvaček, CSc.)
2015/05 – Paleobotanický výzkum (RNDr. Jiří Kvaček, CSc.)
2015/06 – Výzkum fosilních bezobratlých (RNDr. Vojtěch Turek, CSc.)
2015/07 – Výzkum fosilních obratlovců (Mgr. Jan Wagner, Ph.D.)
2015/08 – Taxonomie, ekologie a biodiverzita stopkovýtusných a vřeckovýtusných hub
2015/09 – Taxonomie vybraných druhů lišejníků a ekologie saxikolních skupin lišejníků (Mgr. František Bouda)
2015/10 – Taxonomie a chorologie vybraných skupin cévnatých rostlin evropské flóry (Mgr. Otakar Šída)
2015/11 – Výzkum semenné banky mokřadních rostlin (Mgr. Otakar Šída)
2015/12 – Evoluce a biodiverzita tropických rostlin (Mgr. Otakar Šída)
2015/13 – Výzkum entomofauny střední Evropy s důrazem na Českou republiku a Slovensko (RNDr. Pavel Chvojka)
2015/14 – Taxonomicko-zoogeografické zpracovávání vybraných taxonů hmyzu (Mgr. Jiří Hájek, Ph.D.)
2015/15 – Taxonomická a zoogeografická revize vybraných taxonů domácích a celosvětové fauny (Mgr. Radek Šanda, Ph.D.)
2015/16 – Historická ornitologie (Dipl. biolog. Jiří Mlíkovský, CSc.)
2015/17 – Biologie a demografie ptačích populací (Mgr. Jaroslav Cepák)
2015/18 – Výzkum migrace ptáků za využití geolokátorů (Mgr. Petr Klvaňa, Ph.D.)
2015/19 – Paleodemografie, morfologická variabilita a výživa minulých populací (RNDr. Petr Velemínský, Ph.D.)
2015/20 – Zdravotní stav minulých populací (RNDr. Petra Havelková)

Zahraniční projekty

- Europeana Creative: EU - ICT Policy Support Programme; řešitel: RNDr. Jiří Frank, Ph.D.; 2013–2015
- Leonardo da Vinci – Transfer of Innovation: ECORYS - Lifelong Learning Programme; řešitel: RNDr. Jiří Kvaček, CSc.; 2013–2016
- Synthesys3 – Synthesis of Systematic Resources: Seventh Framework Programme; řešitel: RNDr. Jiří Kvaček, CSc., RNDr. František Vacek, Ph.D.; 2013–2017

- Volkswagen Stiftung: Ecophysiological signals of fossil plants as indicators of climatic and atmospheric change during the Paleogene: Volkswagen Stiftung; řešitel: RNDr. Jiří Kvaček, CSc.; 2013–2016
- Projekt CES – Constant effort site: Evropské sdružení kroužkovacích centrál; řešitel: Mgr. Jaroslav Cepák; 2004–2020
- Evropský migrační atlas: Evropské sdružení kroužkovacích centrál EURING; řešitel: Mgr. Jaroslav Cepák; 2010–2015
- Iberian Amber: An Exceptional Record of Cretaceous Forests at the Rise of Modern Terrestrial Ecosystems: Dirección General de Investigación Científica y Técnica, Subdirección General de Proyectos de Investigación; řešitel: RNDr. Jiří Kvaček, CSc.; 2015–2018
- BIG4: European Union's Horizon 2020; řešitel: Mgr. Fikáček Martin, Ph.D.; 2015–2018

Popularizace vědy

HEUREKA! aneb podpora badatelsky orientovaných aktivit žáků ZŠ v přírodovědných předmětech

Projekt HEUREKA! přešel do fáze zajišťující udržitelnost projektu. V první polovině roku 2015 byly dokončeny všechny připravované příspěvky do inspiromatu. Jsou to zajímavá, výuku rozvíjející témata z 30 přírodovědných oborů, z každého oboru bylo vytvořeno 10 příspěvků. Všechny tyto materiály byly umístěny na webový portál (www.objevuj.eu), který slouží pedagogům a žákům partnerských i ostatních škol. Pro lepší rozšíření mezi současnými i budoucími pedagogy, byly vloženy pracovní listy a metodiky na Metodický portál RVP (www.rvp.cz). V rámci této aktivity byl připraven týden exkurzí (7. - 9. 9. 2015) na jednotlivá vědecká pracoviště Přírodovědeckého muzea NM. Žáci se seznámili s metodikou získávání mikrofosilií, s využitím mikroskopické techniky v paleontologii a vytváření odlitků originálních fosilií.

Konference a semináře

V roce 2015 vědečtí pracovníci Přírodovědeckého muzea přednesli celkem 28 příspěvků na domácích a 33 příspěvků na zahraničních konferencích.

Domácí i zahraniční konference a semináře Přírodovědeckého muzea v roce 2015 ke stažení v pdf v příloze.

Věda a výzkum v Historickém muzeu

Projekty Grantové agentury ČR

Meče středověké Evropy jako technologický, archeologický a kulturně historický pramen: Oddělení pravěku a antického starověku; Mgr. Jiří Košta (spoluřešitel), Ing. Jiří Hošek, Ph.D.; ARÚ AV ČR, v. v. i. Praha; 2012–2016

Interní granty

- Ražby římské republiky ve sbírce Národního muzea: Numismatické oddělení; Mgr. Lenka Vacinová; 2015–2016
- Režisér Karel Jernek: Divadelní oddělení; Mgr. Lenka Šaldová, Ph.D.; 2015-2016
- Spodní tvarovací oděvní součásti a doplňky ze sbírek OSČD a ONČD Historického muzea a jejich průzkum: Oddělení správy, evidence a péče o sbírky; MgA. Dana

Fagová, spoluřešitelé Bc. Veronika Šulcová, DiS., PhDr. Miroslava Burianová, PhDr. Vanda Marešová; 2015–2016

- Keltská výzbroj v archeologické sbírce Národního muzea: Oddělení správy, evidence a péče o sbírky; Martin Fořt, Dis., spoluřešitel PhDr. Pavel Sankot (Odd. pravěku a antického starověku); 2015-2016

Cíle dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace

2015/21 – Archeologie – Mgr. Marika Tisucká

2015/22 Světový diskurz interpretace a ochrany archeologického dědictví – Mgr. Marika Tisucká

2015/23 – Starší české dějiny – PhDr. Martin Musílek, Ph.D.

2015/24 – Dějiny fondů a sbírek Národního muzea – PhDr. Milena Běličová

2015/25 – Etnologie – Mgr. Petra Červinková

2015/26 – Numismatika – PhDr. Luboš Polanský

2015/27 – Dějiny divadla – Mgr. Vojtěch Poláček

2015/28 – Technologie dokumentace a restaurování památek a muzejních sbírek – Ing. Martina Ohlidalová, Ph.D.

2015/29 – Novodobé české dějiny – PhDr. Ivan Malý

Mezinárodní spolupráce

Cradles of European Culture (CEC). A European Network for Interpreting and Presenting Early Medieval Cultural Heritage. Francia Media Heritage Route: Numismatické oddělení; PhDr. Luboš Polanský, asociovaný partner; European Commission – Directorate General Education and Culture – Programme « Culture »; 2010–2015

Popularizace vědy

Dotkni se 20. Století

Vzdělávací projekt zaměřený na podporu výuky moderních českých a československých dějin prostřednictvím metodik projektového vyučování využívá potenciál paměťových institucí a jejich sbírkových předmětů. S využitím moderních technologií a digitalizovaného obsahu kulturních institucí přináší řadu unikátních vzdělávacích a metodických materiálů. Všechny výstupy projektu jsou přístupné odborné i laické veřejnosti na webových stránkách projektu www.dvacatestoleti.eu. V roce 2015 přešel projekt do fáze udržitelnosti. Výstupy projektu byly prezentovány na čtyřech konferencích a spot projektu byl společně s dokumentem „Stopy paměti“ prezentován na Přehlídce muzejních filmů Musaionfilm 2015. Velkému zájmu se kromě lektorovaných programů a online výstupů těšily zejména interaktivní muzejní kufíky. Projekt OP VK byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

Archeologie na dosah

Projekt řešený Oddělením pravěku a antického starověku byl roku 2014 úspěšně dokončen (NAKI DF12P01OVV045). Popularizace, prezentace a edukace archeologie nadále pokračuje prací na webu www.archeologienadosah.cz, a to především prostřednictvím sbírkových předmětů a realizací dílčích edukativních programů. V rámci projektu se Historické muzeum zapojilo do akce „Mezinárodní den archeologie“, uspořádané 17. 10. 2015 v areálu FFUK Praha.

Konference a semináře

V roce 2015 Historické muzeum pořádalo celkem 3 domácí konference a semináře. Vědečtí pracovníci se účastnili celkem 30 domácích a 9 zahraničních konferencí a seminářů.

Domácí i zahraniční konference a semináře Historického muzea v roce 2015 ke stažení v pdf v příloze.

Konference a semináře organizované Historickým muzeem:

- Muzejní prezentace sbírek: přístupy, strategie, trendy / Centrum pro prezentaci kulturního dědictví, HM NM a Metodické centrum konzervace Technického muzea v Brně
16. 4. 2015, Nová budova Národního muzea, Praha.
MgA. Dana Fagová, Možnosti adjustace fragmentárně zachovaných textilií se zaměřením na liturgické textilie
Mgr. Romana Kozáková, Příprava výstavy „Příběh českého skla“ v Soulu s důrazem na problematiku instalace vitráž
Bc. Veronika Šulcová, Možné způsoby prezentace historických i novodobých oděvů v zahraničních muzeích
Mgr. Monika Tauberová, Prezentace a instalace lidového textilu a oděvu ze sbírky Národního muzea, Historického muzea, Etnografického oddělení v muzejních výstavách a expozicích
- Ivan Medek a jeho dvacáté století / Národní muzeum. 15. 9. 2015, Praha, Národní památník na Vítkově
Mgr. Jitka Hanáková, Tisková služba Ivana Medka, služba domovu
Mgr. Karolína Honsová, Ivan Medek v hledáčku StB ve 2. pol. 50. let
PhDr. Ivan Malý, Památník odboje jako dílo Rudolfa Medka
- Sportování a cestování po roce 1945 / Národní muzeum. 22. –23. 9. 2015, Praha, Náprstkovo muzeum
Mgr. et Mgr. Gabriela Havlůjová, Stopy českého aerobiku na světové scéně
Mgr. Šárka Rámišová, Zahraniční cesty československých volejbalistů v letech 1950–1989, Mgr. Jitka Schütová, Ph.D., Olympijské hry 1968

Věda a výzkum v Knihovně Národního muzea

Projekty NAKI

- **PROVENIO – metodika výzkumu knižních proveniencí:** řešitelé: PhDr. Jaroslava Kašparová; PhDr. Luboš Antonín; Mgr. Sylvie Brodiová, MgA.; PhDr. Iva Bydžovská; Mgr. Michal Dragoun; PhDr. Petra Hesová; Mgr. Rita Ida Kindlerová; Michal Klacek; PhDr. Eva Lachmanová; PhDr. Petr Mašek; PhDr. Věra Menclová; Mgr. Jana Mrkvová; PhDr. Václav Petrbok, Ph.D.; PhDr. Richard Šípek; Mgr. Marta Vaculínová, Ph.D.; doc. PhDr. Petr Voit, CSc.; 2012–2015
Základním úkolem projektu v roce 2015 byla práce na dvou jazykových mutacích monografie mapující knižní provenienční celky v rámci knihovních fondů Knihovny Národního muzea a v detašovaných knihovnách ostatních složek Národního muzea Ex libris... Ex bibliotheca... Knižní sbírky Knihovny Národního muzea a jejich dřívější majitelé (v anglické mutaci pod titulem: Ex Libris... Ex Bibliotheca... Book Collections in the National Museum Library and Their Previous Owners). Převážnou část roku 2015 věnoval řešitelský tým přípravě výstavy „Komu asi patřila?“ Knihy a jejich lidé –

sběratelé i nepřátelé“, která probíhala v Českém muzeu hudby od 3. 12. 2015 do 6. 3. 2016. Součástí prací na výstavě byl také výstavní katalog, jehož náklad byl záhy rozprodán a bylo třeba pořídit dotisk. Souběžně s uvedenými aktivitami probíhala také kontinuální údržba databáze vlastníků historických a moderních knižních sbírek PROVENIO a doplňování údajů vizualizujících autoritní záznamy na pozadí GoogleMaps. Excerpce přírůstkových knih byla dovedena až do svého plánovaného konce, tj. do roku 1951. K certifikaci byla podána Vzorová metodika pro využití provenienční databáze k identifikaci odcizených knih pro policii a vyšetřovací orgány.

- **Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky:** Oddělení zámeckých knihoven; řešitelé: PhDr. Petr Mašek; PhDr. Luboš Antonín; Mgr. Radim Němeček; 2012–2015

KNM jako spoluřešitel ve spolupráci s Národním památkovým ústavem a Národní knihovnou.

Projekt ukončen k 31.12.2015. Všechny projektované úkoly jak za rok 2015, tak za celý projekt byly splněny. Zejména byla do tisku připravena a vydána třídičná publikace Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky, která kromě úvodní studie zahrnuje úplný soupis tisků 16. století v zámeckých knihovnách spravovaných NM a NPÚ, navíc byla do soupisu zahrnuta knihovna zámku Mikulov. Celkem bylo zpracováno 8 248 tisků, včetně přívazků. Byla zpracována metodika preventivní péče o historické knihovní fondy, na níž se spolupodíleli pracovníci Národní knihovny a která poprvé přináší shrnutí základních pravidel péče o historické knihovní fondy ve specifických podmínkách veřejně přístupných památkových objektů. Dále vznikla specializovaná mapa, která poprvé v grafické podobě zachycuje existující zámecké fondy ve vazbě na místo jejich posledního interiérového uložení, tedy i v případě, že se jedná o fondy svozové. Posledním plánovaným výstupem byla výstava Typografické poklady ze sbírek Lichnovských na státním zámku Hradec nad Moravicí.

Interní granty

Josef Václav Frič – spisovatel, zapisovatel, vypisovatel: Oddělení základní knihovny; řešitelka: PhDr. Petra Hesová; 2015

Předmětem výzkumu jednoletého projektu byl popis knihovny spisovatele Josefa Václav Friče (1829–1890). Původně ucelený a částečně i katalogizovaný fričovský archiv byl rozdělen. Při opakovaném stěhování byl jednak zničen původní katalogizační systém, jednak vyňatá část knih včleněna do Fričovy pozůstalosti, uložené v Památníku národního písemnictví. Část vzácnějších publikací se tedy momentálně nachází v LA PNP, většina ostatních je uložena v depozitáři knihovny NM v Terezíně. V obou případech je navíc kontaminována později přidanými publikacemi a dalším archivním materiálem, který nebyl doposud katalogizován. Cílem projektu bylo především obnovit původní kohezivitu knihovního a rukopisného fondu, revidovat obsah, opravit nepřesnosti původních, starších i novějších katalogů, seznamů a soupisů a na tomto základě, s pomocí doposud neznámých či nově objevených dokladů a dokumentů, nalezených ve fričovském archivu, reinterpretovat nejen pro širší vědeckou a badatelskou obci, ale i v obecném povědomí dosavadní obraz významného vlasteneckého literáta. Projekt měl být završen monografií vydanou ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy. Z důvodu vážné nemoci autorky bylo vydání knihy přesunuto na rok 2016.

Cíle dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace

V roce 2015 pokračoval v KNM výzkum a zpracování rozsáhlého fondu rukopisných zlomků a také postupná rekatalogizace středověkých rukopisů. V listopadu 2015 vyšel další z řady

katalogů Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea - Signatura 1 B a 1 C (DRAGOUN, Michal [et al]), navazující svým tématem a formou zpracování na katalogy zlomků dokončené v minulých letech. Dokončena a vydána byla také vědecká monografie PhDr. Evy Stejskalové (Počátky novinového zpravodajství a novin v Čechách od 17. století do 40. let 18. století) vycházející z dlouhodobého projektu DKRVO o dějinách novinářství.

2015/52 – Vědecké zpracování dosud nezpracovaných rukopisů a rukopisných zlomků (Mgr. Kateřina Spurná)

2015/53 – Komentářový svazek k faksimile rukopisu Liber Viaticus (Mgr. Kateřina Spurná)

2015/54 – Tematické zpracování Šafaříkovy knihovny se zaměřením na chorvatské prostředí (Mgr. Kateřina Spurná)

2015/55 – Česko-francouzské vztahy a knižní sbírka Viléma Gablera (Mgr. Matěj Měřička)

Mezinárodní spolupráce

V rámci projektu PROVENIO se dr. Šípek zúčastnil pracovního setkání IFLA a CERL, podsekcce Rare Book and Special Collections s podtitulem „A coordinated approach to recording and searching provenance records and images: moving forward“, které proběhlo 11. 3. 2015 v londýnském Warburg Institute. Za nejdůležitější z pracovní cesty lze považovat jednání výboru CERL pro výzkum a evidenci provenienčních záznamů, které proběhlo druhého dne a k němuž byl přizván i dr. Šípek, a to přesto, že Knihovna NM není členem CERL. Pracovní jednání, kterého se zúčastnilo přibližně deset odborníků, mělo za cíl navrhnout obecná pravidla pro evidenci provenienčních záznamů s mezinárodní platností. Dr. Šípek se zúčastnil jednání pracovních skupin evropského projektu Reassembling the Republic of Letters, 1500-1800: COST Action IS1310 (Oxford, 22.-25. 3. 2015), jehož cílem bylo určit pracovní úkoly jednotlivých institucí participujících na projektu. Knihovna NM byla na vlastní žádost zařazena do pracovní skupiny, která se věnuje prozopografickým informacím o členech raně novověké respublica litteraria.

Dne 1. 7. 2015 navštívili pracovníci oddělení rukopisů a starých tisků dr. Kašparová a dr. Šípek žitavskou Christian-Weise-Bibliothek, aby s kurátorem historických fondů této knihovny dr. Uwe Kahlem projednali možnost spolupráce při zpracování provenienčních knižních celků v žitavské knihovně. Předmětem jednání byly především knižní celky a jejich části z pozůstalosti po českých raně novověkých emigrantech.

Ve dnech 9. - 14. 12. 2015 podnikla dr. Kašparová studijní cestu do Paříže s cílem doplnit informace k provenienčně bohemikálním fondům v Bibliothèque Historique de la Ville de Paris. V rámci tohoto knihovního fondu identifikovala dr. Kašparová důležité bohemikální provenienční záznamy V. Hladíka a J. V. Friče. Sondy do katalogu naznačily možnosti dalšího bádání v knižní sbírce patřící J. Cocteaovi a G. Apollinairovi. Dr. Kašparová rovněž projednala vydání příspěvků z konference „Osobnosti česko-francouzské kulturní mediace kolem Hanuše Jelínka (1878-1944)“ s dr. Catherine Servant z Národního institutu východních jazyků a kultur (INALCO).

Zahraniční projekty

COST Action IS1310: Reassembling the Republic of Letters, 1500-1800: řešitel: PhDr. Richard Šípek

Konference a semináře

V roce 2015 Knihovna Národního muzea spolupředávala 1 mezinárodní konferenci. Vědeční pracovníci KNM přednesli celkem 4 příspěvky na domácích a 2 příspěvky na zahraničních konferencích.

Domácí i zahraniční konference a semináře Knihovny Národního muzea v roce 2015 ke stažení v pdf v příloze.

Věda a výzkum v Náprstkově muzeu

Projekty Grantové agentury ČR

- Výzkum merojského královské města ve Wad Ben Naga (Súdán): hlavní řešitel: PhDr. Pavel Onderka; 2013–2017
- Alois Richard Nykl, český orientalista, cestovatel a krajan: hlavní řešitel: PhDr. Josef Ženka, Ph.D.; 2013–2015

Interní granty

- Fotografická a archivní pozůstalost Josefa Ladislava Erbena: hlavní řešitel: Jan Šejbl, DiS.; 2015–2016
- Chov bource morušového a jeho historie v Čechách: Sbírkové oddělení NpM ve spolupráci s Přírodovědeckým muzeem; hlavní řešitel: Jan Šejbl, DiS.; 2015–2016

Cíle dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace

2015/30 – Vytváření komunikačních kódů u mimoevropských kultur (Mgr. Jana Jiroušková, CSc.)

2015/31 – Čínská a tibetská sbírka (Bc., Mgr. Helena Heroldová, Ph.D.)

2015/32 – Cesty a cestování v Japonsku v období Tokugawa (Mgr. Tomáš Klíma)

2015/33 – Sběrka kovů ze zemí Předního východu, Střední Asie a Indie (PhDr. Dagmar Pospíšilová, CSc.)

2015/34 – Sběrka Severní Ameriky (PhDr. Kateřina Klápšťová)

2015/35 – Fenomén sběratelství – Milan Stuchlík (Mgr. Ludmila Škrabáková)

2015/36 – Josefa Křížková-Náprstková a společnost 19. století (PhDr. Milena Secká, CSc.)

2015/37 – Zhodnocení sbírkového odkazu prof. Jaroslava Černého (PhDr. Pavel Onderka)

2015/38 – Egyptské mumie ve sbírkách Náprstkovy muzea (PhDr. Pavel Onderka)

2015/39 – Sběrka mimoevropské numismatiky – Nález Popůvky (PhDr. Vlastimil Novák, Ph.D.)

2015/40 – Poznávání a prezentace mimoevropských kultur u české veřejnosti na přelomu 19. a 20. století na příkladu cestovatele E. St. Vráze (PhDr. Jiřina Todorovová, CSc.)

Mezinárodní spolupráce

Národní korporace pro památky a muzea, Súdánská republika (Archeologická expedice do Wad Ben Naga)

Orientální ústav Univerzity v Chicagu, Spojené státy americké (příprava společné publikace)

Královská textilní akademie, Bhútán (příprava výstavy)

Fitzwilliam Museum, Cambridge, Velká Británie (zpracování nálezů)

Horniman Museum, London, Velký Británie (zpracování sbírek)

Metropolitní muzeum v New Yorku, Spojené státy americké (zápůjčka)
National Museum of Natural History, Washington, D. C. (příprava publikace)
Národní muzeum v Tbilisi, Gruzie (zpracování sbírek)

Archeologická expedice do Wad Ben Naga

V roce 2015 proběhly dvě výkopové sezóny Archeologické expedice do Wad Ben Naga. Hlavní náplní desáté sezóny (jaro 2015) byl záchranný výzkum části archeologické lokality, kterou protíná železniční trať. V důsledku rekonstrukce trati došlo k ohrožení archeologických objektů nacházejících se v jejím bezprostředním okolí. Souběžně probíhaly také výzkumy v tzv. Malém chrámu a jeho okolí. Zde byl objeven fragment stély s tituly a jmény královny Amanišacheto (1. stol. př. n. l.). Jedenáctá sezóna (podzim 2015) svým obsahem navazovala na sezónu předchozí s tím, že její práce se více zaměřovaly na přípravu podkladů pro tištěné výstupy.

Konference a semináře

V roce 2015 Náprstkovo muzeum pořádalo 1 odborný seminář. Vědečtí pracovníci NpM přednesli celkem 5 příspěvků na domácích a 3 příspěvky na zahraničních konferencích.

Věda a výzkum v Českém muzeu hudby

Zhodnocení vědecké činnosti

V Českém muzeu hudby byl v roce 2015 v rámci projektu GAČR dokončen první svazek kritické edice korespondence Bedřicha Smetany z let 1840–1874 (vytištěn bude v červenci 2016). Největší podíl na vědeckovýzkumné činnosti v ČMH zaujímají projekty Národního muzea – jedná se o jeden mezioborový interní grant – Výběrový monitoring stavu fotografického fondu Českého muzea hudby Národního muzea (ve spolupráci se SVN) a celkem 9 úkolů v rámci DKRVO, na kterém se podílí celkem 11 pracovníků). Tematicky jsou zaměřené zejména na oblast hudební historie, organologii, výzkum historických hudebních pramenů, ediční problematiku a na problematiku pramenů, recepce a vydávání děl Antonína Dvořáka.

Projekty GAČR

Bedřich Smetana: Korespondence, I (1840–1874). Kritická edice; PhDr. Olga Mojžíšová, Ph.D.

Projekty NAKI

Provenio – Metodika výzkumu knižních proveniencí (projekt KNM): Spolupráce: PhDr. Dagmar Štefancová

Interní granty

Výběrový monitoring stavu fotografického fondu Českého muzea hudby: řešitelé: Ing. Petra Štefcová, CSc. (SVN) / PhDr. Eva Paulová (ČMH)

Cíle dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace

2015/42 – Kompletace a vědecké zpracování rukopisných hudebnin ze sbírky Českého muzea hudby (cca 1350–1700 (PhDr. Dagmar Štefancová)

2015/43 – Česká hudba v evropském kontextu: přesahy, impulsy, specifika (PhDr. Jana

Vojtěšková, CSc., PhDr. Markéta Kabelková, Ph.D.)

2015/44 – Hudebně-ikonografické dokumenty ve sbírkách Národního muzea – vizuální svědek vývoje hudební kultury v Čechách (PhDr. Eva Paulová)

2015/45 – Edice libret k Fibichově melodramatické trilogii Hippodamie (PhDr. Věra Šustíková, Ph.D.)

2015/46 – Rokycanská sbírka hudebnin – Katalog nizozemských skladeb (PhDr. Kateřina Maýrová)

2015/47 – Organologický výzkum (Mgr. Tereza Žůrková-Berdychová)

2015/48 – Háčková harfa z pozůstalosti Marie Zunové Skalské ve sbírce Národního muzea-Českého muzea hudby PhDr. (PhDr. Daniela Kotašová, Ph.D.)

2015/49 – Problematika pramenů, recepce a vydávání děl Antonína Dvořáka (Mgr. Kateřina Nová, Mgr. Veronika Vejvodová)

2015/50 – Karel Gott ve sbírce Jany Bendové (Bc. Peter Balog)

2015/51 - Výběrový monitoring stavu fotografického fondu Českého muzea hudby Národního muzea (PhDr. Eva Paulová – ČMH, Ing. Petra Štefcová, CSc. – SVN)

Konference a semináře

V roce 2015 České muzeum hudby pořádalo celkem 1 mezinárodní konferenci. Vědečtí pracovníci se účastnili celkem 6 domácích a 3 zahraničních konferencí a seminářů.

Vydavatelská a nakladatelská činnost Národního muzea

Periodické publikace

- Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 1, 2 + supplementum
- Annals of the Náprstek Museum, 1, 2
- Časopis Národního muzea. Řada historická, 1–2, 3–4
- Journal of the National Museum (Prague), Natural History Series, 1–2
- Lynx, nová série, 1–2
- Musicalia. Časopis Českého muzea hudby / Journal of the Czech Museum of Music, 1–2
- Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce, 1, 2
- Numismatické listy, 1–2, 3–4
- Sborník Národního muzea v Praze, řada A – Historie, 1–2, 3–4
- Sborník Národního muzea v Praze, řada B – Přírodní vědy, 1–2, 3–4
- Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie, 1–2, 3–4
- Národní muzeum se též podílí na vydávání časopisu Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení Národního muzea v Praze.

Neperiodické publikace

- Česká a československá nouzová papírová platidla (1914–1945) ze sbírky Národního muzea; Zuzana Holečková, Jindřich Holna
- Gravettské osídlení v Lubné, Fontes Archaeologici Pragenses 42; Petr Šída
- Stíny mezi stromy: Extravilán v současných pověstech; Jan Pohunek
- Krajina kovaných křížů; Jiří Belis, Natálie Belisová, Petra Červinková
- Recyklované divadlo; Vojtěch Poláček, Vít Pokorný (koedice s nakladatelstvím Grada)

- Knihovna tělesné výchovy a sportu ...a co jí předcházelo; Jitka Schůtová
- Česká společnost a kultura v osmdesátých letech dvacátého století; Ivan Malý a kol.
- Fotoalbum Ludevíta Procházky z let 1862–1888; Jana Vojtěšková, Jiří Kroupa
- Umění kovu v zemích Blízkého východu a Indie; Dagmar Pospíšilová, Jindřich Mleziva
- Mezi kulturami: Oděvní výšivka v pozdním období dynastie Čching; Helena Heroldová
- Hrajeme si celý den; Helena Gaudeková, Alice Kraemerová
- In the shadow of a pyramid : the Egyptian collection of L.V. Holzmaister; Pavel Onderka a kol.
- Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea. Signatury 1 B a 1 C; Jiří Beneš, Dalibor Dobiáš, Michal Dragoun, Ota Halama, Markéta Klosová, Iva Lešková a Matěj Měříčka
- Novinové zpravodajství a noviny v Čechách od 17. století do roku 1740; Eva Stejskalová (koedice s nakl. Karolinum)
- Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky I–III; Pavel Hájek, Zuzana Hájková, Petr Mašek a kol. (koedice s NPÚ)
- Ex libris... Ex Bibliotheca... Knižní sbírky KNM a jejich dřívější majitelé; Richard Šípek, Jaroslava Kašparová (eds.)
- Ex libris... Ex bibliotheca.. Book collections in the NM library and their previous owners; Richard Šípek, Jaroslava Kašparová (eds.)
- Metodika preventivní a sanační konzervace sbírkových předmětů z oblasti paleontologie a mineralogie ohrožených produkty degradace sulfidů; Jan Sklenář a kol.
- Typové sbírky Přírodovědeckého muzea; Jiří Kvaček, Jan Holec, Petr Kment, Vítězslav Kuželka, Jiří Sejkora, Otakar Šída, Jiří Šmíd, Petr Velemínský
- Metodika pro práci s přírodovědeckým typovým materiálem; Jan Holec, Petr Kment, Jan Wagner, Jiří Šmíd, Otakar Šída, Jiří Kvaček, Jiří Sejkora, Vítězslav Kuželka

Publikace k výstavám

- Husovské unikáty ze sbírek Národního muzea (1415–2015). Mistr Jan Hus a jeho dědictví; Martin Musílek a kol.
- Komu asi patřila?; Jaroslava Kašparová, Richard Šípek
- Smrt; Vítězslav Kuželka, Petr Velemínský a kol. (autoři); Jaroslav Richter (ed.)
- Říše středu; Helena Heroldová
- Bhútán – Země blízko nebe; Helena Heroldová
- Věda – Národ – Dějiny; Ivan Malý (ed.)
- Slavné pohřby; Ivan Malý (ed.)
- Archa Noemova. Průvodce výstavou; Miloš Anděra, Jiří Moravec, Radek Šanda a kol.
- Archa Noemova. Listy z lodního deníku; Miloš Anděra, Jiří Moravec, Radek Šanda a kol.
- Noah's Ark. Exhibition Guide; Miloš Anděra, Jiří Moravec, Radek Šanda a kol.
- Noah's Ark. Pages from the Ship's Log; Miloš Anděra, Jiří Moravec, Radek Šanda a kol.

Mezinárodní výměna publikací

Národním muzeem vydané neperiodické a především periodické publikace slouží k získávání publikací zahraničních, vydávaných pamětovými a akademickými organizacemi. Tato forma výměny má stále v akvizici své nezastupitelné místo, a to i přes pokračující obecný trend elektronizace ve vydávání odborné literatury (tj. pokles počtu periodik vydávaných v tištěné

podobě v důsledku jejich přechodu na elektronický formát – buď jako „open access“ či placený přístup). Výměnou dochází ze zahraničí 296 titulů periodik a na 1300 titulů knižních kontinuu

2015	počet odeslaných publikací (ks)	hodnota odeslaných publikací (Kč)	počet získaných publikací (ks)	hodnota získaných publikací (Kč)
Entomologické oddělení	693	277 200,00	420	294 000,00
Zoologické oddělení	80	24 000,00	90	27 600,00
Náprstkovo muzeum	202	74 673,00	145	99 985,00
České muzeum hudby	59	9 440,00	62	20 561,00
Knihovna NM	3 231	591 656,50	1 532	1 026 540,00
NM celkem	4 265	976 969,50	2 249	1 468 686,00

Poznámka:

Poměr počtu a hodnoty vyměňovaných publikací: Vyšší průměrná cena za 1 publikaci „získanou“ oproti „odeslané“ souvisí se skutečností, že Národní muzeum posílá výměnou převážně periodika, avšak získává nejen periodika, ale i velké množství knih. Počet publikací: jednotkou je číslo časopisu nebo kniha.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST NÁRODNÍHO MUZEA

V oblasti sbírkotvorné činnosti byl rok 2015 především rokem zvýšené aktivity v oblasti revizí sbírky, zejména pokud jde o podsbírky Historického muzea a Náprstkova muzea. Dále pak z hlediska postupného zpracovávání fondu Muzea dělnického hnutí či přípravy přesunů sbírek Českého muzea hudby vzhledem k plánované rekonstrukci depozitáře v Litoměřicích. Pokračovaly práce na novém klíčovém dokumentu – Režimu sbírky Národního muzea a s ním souvisejícími dokumenty. Zpracovávání sbírky mělo i své mimořádné publikační výstupy, i v této souvislosti byla klíčovým krokem analýza výzkumné činnosti muzea za posledních pět let. Sbírka Národního muzea i nadále představuje jedinečný a nezastupitelný sbírkový fond

České republiky, který je systematicky rozšiřován při vědomí nutného zajištění podmínek pro uložení a další práci se sbírkovým fondem.

Vydání osvědčení o vývozu a prodeji předmětů kulturní hodnoty (dle zákona č. 71/1994 Sb.)

V roce 2015 bylo vydáno celkem 33 osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty (jde o předměty v soukromém vlastnictví, které splňují tímto zákonem stanovená kritéria, stávají se předmětem kulturní hodnoty a odborná instituce vydává stanovisko k jejich vývozu do zahraničí). V případě dočasného vývozu se jednalo o 28 předmětů, a to o předměty archeologického rázu, které byly vyvezeny za účelem vystavení, a dále se jednalo o hudební nástroje, jejichž důvodem k vývozu byla koncertní činnost jejich majitelů. Osvědčení k trvalému vývozu bylo vydáno pro 5 předmětů kulturní hodnoty, pro 3 hudební nástroje a 2 malované truhly.

Nákupy schválené Centrálním poradním sborem pro sb. činnost NM

Centrální poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Národního muzea v roce 2015 projednal 28 návrhů na nákup sbírkových předmětů nebo souborů předmětů v celkové navrhované výši cca 38 mil. Kč. Předkladatelem jednotlivých návrhů byly všechny sbírkové odbory Národního muzea, výraznější zastoupení však měly předměty navržené Historickým muzeem, především Numismatickým oddělením.

S ohledem na omezené prostředky, které nemohly pokrýt všechny předkládané návrhy, byl Centrálním poradním sborem schválen nákup 21 navržených akvizic. Z nich byly finančně náročnější nákupy odkázány na případnou jednorázovou státní dotaci, méně nákladné předměty byly hrazeny z prostředků Národního muzea a z darů určených na nákup a obohacování sbírek, např. z Nadace Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových. Celkem bylo z vlastních zdrojů pořízeno 11 předmětů či souborů předmětů v celkové hodnotě 485 852 Kč. Díky státní dotaci se mohl uskutečnit i nákup 1 navrženého předmětu v hodnotě 250 000 Kč (AR denár, Čechy, 1179-1189, dosud neznámý typ). Pro úplnost je nutné doplnit, že v roce 2015 došlo k nabytí 3 předmětů schválených Centrálním poradním sborem již v roce 2014, kdy bylo taktéž zažádáno o státní dotaci na nákup dvou z nich. Pořizovací hodnota těchto dvou předmětů činila v součtu 1 216 000 Kč (2 notové autografy Antonína Dvořáka, AR denár, typ Cach 164, kolem roku 1000). Třetí byl hrazen z prostředků Národního muzea a darů, a to ve výši 130 000 Kč (puška dvoják Lancaster, 2. pol. 19. stol.). Centrální sbor se též věnoval koncepční diskusi na téma práce se sbírkou, postupu inventarizací a trendů správy sbírky z hlediska plánů na nové depozitární prostory.

Podsíbírky Národního muzea - vyčíslení

Tabulka STAV PODSBÍREK v pdf v příloze.

Tabulka PŘÍRŮSTKY v pdf v příloze.

Tabulka PÉČE O SBÍRKY v pdf v příloze.

Tabulka SPRÁVA A EVIDENCE SBÍREK v pdf v příloze.

Tabulka DOKUMENTACE v pdf v příloze.

Tabulka BADATELSKÝ SERVIS v pdf v příloze.

Činnost Přírodovědeckého muzea

Rok 2015 byl v Přírodovědeckém muzeu (PM) rokem výstav, kdy po dlouhých letech příprav se konečně podařilo zrealizovat zoologickou výstavu s názvem Archa Noemova, jejíž vernisáž proběhla v květnu. Výstava poprvé umožnila jedinečnou možnost shlédnutí vyhynulých či ohrožených zvířecích druhů ze sbírek zoologického oddělení po uzavření Historické budovy Národního muzea. Tato výstava zaznamenala nebývalý úspěch a těší se popularitě jak u dospělých návštěvníků, tak také u žáků základních a středních škol. Další menší výstavou byla výstava s názvem "Jak se bude jmenovat?", která se uskutečnila v období od května – října. Tato výstava se zaměřila na prezentaci typového materiálu ze sbírek PM a seznámila návštěvníky s problematikou popisování nových druhů napříč vybranými přírodovědeckými odděleními NM. Hlavním lákadlem této výstavy byla možnost navrhnout návštěvníky jméno pro nově objeveného brouka rodu *Eulichas*, který byl nalezen zaměstnancem entomologického oddělení NM při expedici v jižním Laosu. Navzdory velmi těžkému tématu i zde bylo dosaženo úspěchu a zpětná vazba návštěvníků byla pozitivní a bylo vybráno jméno *Eulichas cinnamomea* (skořicovník).

Mimo jiné byl důraz kladen také na řešení úkolů dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace (DKRVO) dále interních a externích grantových projektů. Kromě tuzemských projektů pokračovala účast PM i v evropském projektu SYNTHEsys 3. V roce 2015 PM ukončilo dva projekty aplikovaného výzkumu z programu NAKI, které byly v řešení od roku 2012. Vysoké množství impaktových publikací uplatněných za tento rok (79) a účast na mezinárodních expedicích a konferencích utvrzuje v tom, že PM je srovnatelné vědecké pracoviště i s jinými institucemi zaměřených primárně jen na vědeckou činnost.

Akviziční činnost

Z prostředků projektu NAKI byly zakoupeny dva soubory (P1P 2015/6 a P1P 2015/13) mineralogického materiálu reprezentující unikátní vývoj a vzorky z typových lokalit. Z projektu SYNTHEsys byla zakoupena sbírka střevlíkovitých brouků skupiny Paussinae (coll. Peter Hlaváč) P5P 15/2015 a z prostředků Hlávkovy Nadace byla zakoupena například sbírka vrubounovitých brouků (coll. Jan Vitner) P5P 17/2015 (foto 2). Cenným materiálem bylo získání typového materiálu štírů rodu *Euscorpius* (P6A 5961-5962), paratypu pancířníka *Belba bartosi* Winkler, 1955 (P6A 6007) a typového materiálu měňavky a vířníků ze sbírky E. Bartoše (P6E 3951-3957). Součástí antropologické sbírky se stal odlitek gravetienské kostry z Dolních Věstonic (DV3)(P7p 1/2015) a posmrtné masky Klementa Gottwalda a Antonína Zápotockého.

Preventivní ochrana a ošetření sbírek

Byly zaváděny do praxe postupy vyvinuté a otestované v rámci nové metodiky vyvinuté ve spolupráci s VŠCHT – metody vhodného uskladňování, preventivního i sanačního ošetření. Postupy byly aplikovány převážně na pyritizované pozůstatky savců z miocénu a bezobratlých ze sedimentů svrchní křídy. Celkem bylo preparováno 130 a konzervováno 370 sbírkových předmětů. Kromě běžné péče (konzervace – 1535 ks, preparace – 923 ks) probíhalo intenzivně restaurování kvůli výstavám Archa Noemova a Jak se bude jmenovat?, jako např. oprava exponátu křovináře němého a zrestaurování řady exponátů ryb, plazů, obojživelníků a koryšů.

Odborná správa sbírek

Celkově byl důraz kladen na uspořádání sbírkových fondů, jejich přetřídění a determinaci v návaznosti na přestěhování sbírek v souvislosti s rekonstrukcí Historické budovy NM. Rovněž probíhala determinace rozsáhlých nových akvizic v souvislosti s jejich katalogizací i vědeckou činností oddělení. Velké úsilí bylo věnováno korigování údajů k sbírkovým předmětům a revidovány byly originály a typy ze starých fondů. Jednou ze stěžejních aktivit bylo například konečné vybalení sbírkových předmětů petrologické podsbírký (vzorky standardních rozměrů) a jejich základní uspořádání v zásuvkách kompaktorového depozitáře.

Dokumentace sbírek

Digitální dokumentace sbírek byla v roce 2015 realizována zejména v rámci projektu NAKI – Typový a unikátní materiál ve sbírkách Přírodovědeckého muzea a přípravy výstavy „Jak se bude jmenovat?“, údaje byly převáděny do podrobné digitální databáze, data byla kontrolována a korigována. Využívány jsou rovněž nové technologie (microCT, prostředky 3D snímání a SEM). Snímky včetně metadat byly poskytnuty pro server eSbirky.cz v celkovém počtu 27 765 sbírkových předmětů.

Činnost Historického muzea

Jednotlivá sbírková oddělení se věnovala odborné práci, úspěšná byla akviziční činnost, kde se podařilo získat velké množství nových sbírkových předmětů dary, nákupy i převody, včetně několika unikátů. Tisíce předmětů byly zrestaurovány, zdigitalizovány a zdokumentovány. Ve vědě a výzkumu se jednotlivá oddělení podílela na řešení 9 cílů ve výzkumu a vývoji projektu DKRVO a 4 interních grantů. Pracovníci Historického muzea (dále jen "HM") publikovali několik desítek vědeckých i popularizačních prací a účastnili se vědeckých konferencí, kde přednesli své příspěvky. Pokračovala i odborná spolupráce s řadou domácích i zahraničních institucí, přednášková činnost a výuka odborných pracovníků na vysokých školách.

Akviziční činnost

Rok 2015 byl pro HM ve znamení výjimečně úspěšné akviziční činnosti. HM vynaložilo ze svého rozpočtu na nákup sbírek 232 000 Kč a dalších 1 100 000 Kč z dotace ISO MK ČR. Do numismatické sbírky byly zakoupeny dva unikáty: vůbec nejstarší slovanská církevní ražba z konce 10. století – stříbrný denár typu Cach 164 pražského biskupství za 960 000,- Kč (864 000 Kč ISO, 96 000 Kč NM) a dosud neznámý typ denáru manželky českého knížete Bedřicha Alžběty z 12. století za 250 000,- Kč (200 000 Kč ISO, 50 000 Kč NM). Pro sbírku starších českých dějin byl zakoupen obrázek Quida Mánesa jako dítěte a z Hlávkovy nadace byla pořízena puška – dvoják typu Lancaster za 130 000 Kč (100 000 Kč Hlávkova nadace, 30 000 Kč NM). Do sbírky novodobých českých dějin přibyly oděvy a textilní doplňky za 12 000 Kč. Pro sbírku etnografie byla MK ČR vykoupena podmalba na skle Ukřižovaný. Sbírký Národního muzea byly v roce 2015 také obohaceny o několik převodů státního majetku, například hodiny a busty pro sbírku starších českých dějin. Dále pokračovalo také postupné přebírání sbírek Muzea dělnického hnutí a jeho stěhování do depozitářů HM NM v Terezíně. Ze zajímavých darů stojí za zmínku křestní šátek, který daroval ministr národní obrany Fr. Udržal ke křtu dcery svému účetnímu – otci dárkyně; etnografická sbírka dále získala několik krojů, krojových součástí a krojovanou panenku. Numismatickou sbírku obohatila řada darů v podobě pamětních mincí a medailí a ročníkových sad oběhových mincí. Významným a objemným

darem do divadelní sbírky byl soubor dekorací (opona, sufity a kulisy z 1. pol. 20. stol.) z ochotnického divadla, pocházející z obce Jestřabí v Krkonoších.

Preventivní ochrana a ošetření sbírek

Historické muzeum pokračovalo v roce 2015 s ošetřením sbírkových předmětů zejména prací vlastních restaurátorů s prioritou přípravy předmětů pro vystavení a výpůjčky. Restaurátoři v průběhu roku provedli částečnou očistu expozice zámku Vrchotovy Janovice a Památníku F. Palackého a F. L. Riegra. Dále se podíleli na instalacích výstav Historického muzea a společně s kurátory prováděli pravidelné kontroly stavu dlouhodobě vypůjčených předmětů do expozic jiných institucí. Dále také pokračovala optimalizace dlouhodobého uložení sbírek v Ústředním depozitáři v Terezíně. Ze zdrojů Národního muzea bylo z historické sbírky dodavatelsky zkonzervováno osm obrazů, ošetřena socha sv. Jana Nepomuckého v parku zámku Vrchotovy Janovice a realizována výpomoc při restaurování modelu sochy Jana Husa. Dodavatelsky byla realizována také výpomoc při restaurování rámu Mánesova praporu Sokola Pražského ze Sbírký tělesné výchovy a sportu a při restaurování vypůjčených sochařských děl Národního muzea Afganistánu pro připravovanou výstavu „Afganistán – zachráněné poklady buddhismu“. V rámci spolupráce s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, Vyšší odbornou školou textilních řemesel a Univerzitou Pardubice zrestaurovali tamní studenti v rámci svých semestrálních a závěrečných prací 7 sbírkových předmětů z historické sbírky a 2 sbírkové předměty z divadelní sbírky Národního muzea. Přes 500 předmětů archeologické sbírky bylo v roce 2015 základně očištěno, přebaleno a očíslováno v rámci dobrovolnického programu Národního muzea. Dobrovolníci se ale podíleli na základní péči a konzervaci sbírkových předmětů napříč všemi sbírkami spravovanými Historickým muzeem. Restaurátoři Historického muzea v roce 2015 také zrestaurovali 88 vypůjčených předmětů Národního muzea Afganistánu, portrét Franze Eusebia hraběte z Pöttingu z kláštera v Rumburku, perleťový krucifix z Hřebčína Kladruby nad Labem, vitráž ze zámku Slavkov a vytvořili dvě kopie kachlů pro výstavu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Odborná správa sbírek

Ve většině oddělení HM probíhala inventarizace sbírek v CES obvyklým způsobem. Dvě sbírky Národního muzea procházely v roce 2015 generální revizí fondů. Standardně probíhalo průběžné pořádání sbírek v systematické evidenci II. stupně v databázích DEMUS a Bach a katalogizace do knihovnické databáze KP Win. Zvýšená pozornost byla věnována uložení a katalogizaci nově získané sbírky Muzea dělnického hnutí a přestěhování části choulostivých sbírek z externích objektů NM do depozitárních prostor v Terezíně. I v roce 2015 zaznamenalo HM enormní zájem o poskytnutí reprodukcí pro výstavní a zejména publikační účely.

Činnost Knihovny Národního muzea

Sbírky Knihovny Národního muzea zapsané do Centrální evidence sbírek tvoří necelé jedno procento z celkového množství jejích fondů. Určité činnosti jednotlivých oddělení se proto prolínají se správou fondů knihovních (evidovaných podle Knihovního zákona) a fondů zámeckých knihoven (evidovaných podle Zákona o státní památkové péči). Nejmenší část fondu spadá pod Archivní zákon. Tzv. čistá sbírková činnost patří pod oddělení rukopisů a starých tisků. V Centrální evidenci sbírek má převážnou většinu svých fondů také oddělení knižní kultury. Třetím centrem sbírkové činnosti je oddělení základní knihovny spravující knižní celky významných osobností, o nepatrné množství sbírek považovaných spíše za vzorek obrovského fondu periodických tisků se stará oddělení časopisů. Heterogenitu rozdílné

evidence zceluje společné užívání pracovišť a depozitářů knihovny, konzervátorská dílna, hlavní elektronický evidenční systém Verbis doprovázený menšinovým a především sbírkovým systémem Heritage a Quarx – který bude ovšem nahrazen Verbis. Sbírková a nesbírková oddělení propojují dále badatelské služby, jejichž standard vyplývá ze statutu Knihovny Národního muzea jako veřejné knihovny, dále vědecko-výzkumné a výstavní aktivity překračující umělé evidenční členění fondů. Právě výzkum a výstavy byly v roce 2015 nejzřetelnější veřejnou vizitkou knihovny. Výzkumné projekty v programu NAKI – Provenio a Tisky 16. století v zámeckých knihovnách byly po čtyřech letech dokončeny a součástí jejich završení byly i úspěšné výstavy. Zpráva o činnostech a úkolech Knihovny Národního muzea v roce 2015 pokračuje v kapitole Péče o knihovní fondy.

Akviziční činnost

Oddělení rukopisů a starých tisků bylo v roce 2015 obohaceno nákupem dvou tisků za peníze Národního muzea. Kniha Aphthonii Sophistae Progymnasmata (Köln, 1614) byla nabídnuta panem Jiřím Loulou z jeho soukromého vlastnictví. Hlavním důvodem k akvizici byla vazba knihy, jejíž vnější pokryv tvoří zlomek rukopisu Moralií Řehoře Velikého psaný karolínskou minuskulou, jehož vznik datoval dr. Dalibor Havel do první třetiny 9. století na území Bavorska. Tato tisková akvizice se tak řadí mezi nejstarší rukopisné památky Knihovny Národního muzea.

Druhým nákupem byl bohemikální starý tisk Chléb každodenní. Aneb způsob pobožnosti. Bohu v trojích osobách jednomu se klaněti (Praha, 1723). Tisk byl odkoupen od vedoucího oddělení zámeckých knihoven PhDr. Petra Maška, který jej nejprve zakoupil od prodejce přes internetový aukční portál Aukro z důvodu nebezpečí z prodlení. Jedná se o knihopisný unikát, tedy jediný exemplář daného vydání v českém jazyce, a jeho akvizice je tak zcela v souladu s bohemikálním sbírkotvorným programem Knihovny Národního muzea. Fondy oddělení knižní kultury byly doplněny především nákupem souboru ilustrací, exlibris, archiválií, příležitostné grafiky, štočků, novoročenek, volné grafiky z pozůstalosti Petra a Ivana Dillingerových. Významnou akvizicí byl i nákup dvou ilustrací (pérovek) Zdeňka Buriana ke knize Purkyně ve Vratislavi (1953, 1959) – záhlaví kapitol Básník a vědec a O buněčné nauce a pražském sjezdu přírodovědců tisky. Knižní fond Bibliofilie byl rozšířen o soubor třinácti bibliofilských tisků z let 1910 až 1990, které zacelily starší ztráty ve fondu. Tento fond byl rozšířen i o nejnovější bibliofilskou produkci z Ateliéru Krupka, nakladatelství Teapot, Academia a Papírenské manufaktury Velké Losiny (celkem sedm knih). Z divadelního oddělení Historického muzea bylo do fondů Kuplety a šlágry a Varia převedeno třináct drobných tisků. Do doprovodné dokumentace byly zařazeny české a zahraniční pozvánky a novoročenky, soutiskové šablony exlibris Jaroslava Hořánka a dublety exlibris z osobního fondu Františka Koblihy.

Preventivní ochrana a ošetření sbírek

V dezinfekční komoře v Terezíně II pokračovala očista sbírek převezených ze zrušeného Muzea knihy ve Žďáře nad Sázavou. Táž procedura byla určena pro část z knižního fondu převzatého Knihovnou Národního muzea z Muzea dělnického hnutí, který byl v původním místě uložení zasažen vodou a plísněmi.

Průběžně byla kontrolována teplota a vlhkost v klimatizovaných depozitářích oddělení rukopisů a starých tisků v Terezíně, jejichž systém vzduchotechniky prošel tzv. optimalizací výkonu. Ve spolupráci s Ing. Michalem Pechem z oddělení péče o sbírky byly instalovány nové dataloggery do pražských palácových knihoven (Palác Kinských a Nostický palác), které umožňují sledování klimatických hodnot v reálném čase online.

V oddělení knižní kultury pokračovalo systematické přemísťování sbírek dokladů k vývoji knižní kultury do nekyselých ochranných obalů, především u nakladatelských archivů, kramářských tisků a modliteb. Knižní fond M. Novotného byl kompletně umístěn do nekyselých obalů. Podařilo se konzervovat a částečně restaurovat sbírku polygrafických a knihařských strojů v Ústředním depozitáři v Terezíně. Díky Vyšší odborné škole grafické v Hellichově ulici v Praze byl restaurován soubor kolorovaných kreseb z počátku 20. století, dále pak kramářské tisky, modlitby a drobné tiskoviny z 19. století. Restaurátorská pracoviště Historického muzea provedla restaurování pracovního stolu Jakuba Arbese, unikátních liter z bratrské tiskárny v Kralicích nad Oslavou z 16. století a historických štočků původně vystavených v Muzeu knihy.

Konzervátorská dílna Knihovny Národního muzea pracující snad už poslední rok v nevyhovujících podmínkách detašovaného pracoviště v pražské čtvrti Žižkov se pracovně zaměřuje především na fondy oddělení rukopisů a starých tisků. Její pracovníci komplexně zrestaurovali 9 svazků starých tisků a 3 rukopisy. Konzervační zásah byl proveden na 37 svazcích starých tisků a 5 rukopisech. Přibližně 40 svazků restaurovali pracovníci dílny ambulantně v terezínském depozitáři. Restaurovány a nově adjustovány byly rukopisné zlomky v celkovém počtu 32 kusů. Mechanicky očištěna a opatřena vhodným ochranným pouzdrům byla rukopisná tóra. Vznikly 4 knižní makety pro výstavní účely. Pro oddělení základní knihovny bylo komplexně restaurováno 32 knižních svazků a konzervováno 34 svazků. Pro oddělení novin a časopisů bylo komplexně restaurováno 9 svazků. Částečná konzervace a mechanická očista proběhla na čtyřech sbírkových předmětech z Památníku národního písemnictví. Kromě této odborné činnosti se pracovníci dílny účastnili instalací výstav a poskytli odborné vedení praktikantce z Univerzity Pardubice.

Odborná správa sbírek

Do skladby podsbírek Knihovny Národního muzea přibyla nová podsbírka pod názvem 25. jiná – knižní celky, ve které budou soustředěny knižní fondy oddělení knižní kultury (knižní celky a knihovny osobností se vztahem ke sbírkám oddělení), především převedením z podsbírky 18. knihy. Z oddělení základní knihovny Knihovny Národního muzea do oddělení knižní kultury byl majetkově převeden soubor historického nábytku, pocházející z pracoven českých spisovatelů a nakladatelů. Záznamy z databázového systému JanusArchiv byly převedeny do databázového systému Heritage, který je uživatelsky přívětivější. Proběhla rekatalogizace a katalogizace další části sbírky moderní ilustrace a exlibris. Byla zahájena katalogizace fotoarchivu Josefa Váchala. Uskutečnilo se také zpracování větší části fondu Modliteb z tzv. staré zásoby a pokračovalo se v evidenci kramářských písňových tisků z pozůstalosti sběratele Rudolfa Hlavy. Byla dokončena rekatalogizace knihovního fondu Gelasius Dobner převezeného v roce 2014 z bývalého Muzea knihy. Dále byly v oddělení rukopisů a starých tisků zpracovávány záznamy z kartotéky proveniencí, které byly dále propojovány s relevantními starými tisky a informacemi o dřívějších vlastnících knih a ukládány do systému Verbis.

Daří se dodržovat kvóty ročních inventarizací, přičemž podsbírky – 18. knihy, 19. písemnosti a tisky a 25. Jiná - časopisy byly již kompletně zinventovány a započaly nový inventarizační cyklus.

Dokumentace sbírek

Dokumentace sbírek se v KNM provádí především cestou jejich digitalizace, která plní v případě papírových a pergamenových médií skenovaných originálů zpřístupňovací i ochrannou funkci současně. Každoročně se na knihovní i sbírkové skenování vyčleňuje

určitý objem peněz jako spoluúčast pro digitalizační projekt VISK (Veřejné informační služby knihoven). Pro sbírky a program VISK 6 bylo určeno 39 000,- Kč, což stačilo na získání státní dotace 91 000,- Kč k externí digitalizaci vzácných rukopisů KNM, které jsou poté zveřejňovány v portálu Manuscriptorium. Masivní digitalizace sbírek byla provozována i na vlastních digitalizačních pracovištích KNM.

Digitalizace sbírek oddělení knižní kultury v roce 2015 proběhla za výrazného využití účastníků dobrovolnického programu Národního muzea. Na portálu eSbirky.cz se podařilo vystavit velké soubory ilustrací (tvorba A. Kašpara, Z. Mézla, A. Scheinera, J. Hodka, L. Jiřincové a dalších), exlibris (tvorba J. Váchala, E. Orlika, V. Pařízka) a nakladatelské reklamy. Také se zde vystavil soubor kompletně digitalizovaných bibliofilských tisků od Josefa Váchala (20 ex libris Josefa Váchala, pamětní kniha Josefa Váchala) a Ludvíka Bradáče (Bibliofilské knihy 1909 – 1929, Sešit knihařových poznámek). V květnu byla na portálu eSbirky.cz spuštěna virtuální výstava Svět knihy, zaměřená na historickou a současnou nakladatelskou reklamu. Na rok 2015 vznikl z ukázek nakladatelské reklamy KNM knihovnický stolní kalendář pod názvem Česká kniha v reklamě (1791–1948). Proběhl i export dalších dat (záznamy o sbírkových předmětech ve fondech Ilustrace a Exlibris) do celostátního portálu Badatelna.eu.

Probíhala také kontinuální údržba databáze vlastníků historických a moderních knižních sbírek PROVENIO a doplňování údajů vizualizujících autoritní záznamy na pozadí GoogleMaps.

Badatelský servis

Provoz služeb pro veřejnost zajišťuje v oblasti sbírkových fondů oddělení služeb KNM v hlavní studovně v Nové budově NM, v Terezíně a na Zámku Zbraslav. Provoz studoven je omezen z důvodu povinně prováděné inventarizace přestěhovaného fondu z historické budovy NM a deponováním fondů KNM na několika místech. Studovna v Nové budově, která slouží zároveň i pro badatele Historického muzea, byla otevřena jeden den v týdnu, ale v roce 2015 byla několik měsíců uzavřena z důvodu rekonstrukce Nové budovy NM. Pro sbírky uložené v ÚDT II. v Terezíně je tamní studovna otevřena dva dny v týdnu, studovna na zámku Zbraslav se využívá pro fond Obrození a výpůjčky knih velkých formátů ze základního fondu KNM.

Činnost Náprstkova muzea

Rok 2015 byl v Náprstkově muzeu asijských, afrických a amerických kultur dalším rokem plněním klíčových úkolů souvisejících s plánovanou rekonstrukcí objektů na Betlémském náměstí a stavbou nového depozitáře v areálu Národního muzea v Horních Počernicích. V oblasti přípravy na rekonstrukci objektů bylo provedeno digitální zaměření objektů, byl zpracován stavebně historický průzkum. V závěru roku byla zadána studie proveditelnosti rekonstrukce objektů a stavby nového depozitáře. Také intenzivní práce se sbírkou jsou dlouhodobou, cílenou přípravou na budoucí stěhování sbírek. Pokračovali jsme v generální revizi mimoevropské etnografie, kromě kontroly evidenční, fyzické, byly nakoupeny do depozitářů úložné systémy pro nové uložení sbírkových předmětů. Také podsbírká Náprstkův inventář doznala změn v uložení, mobiliář byl přemístěn do Liběchova, drobnější předměty našly nové uložení v depozitáři v objektu čp. 269.

Výstavní projekt „Okno do světa“ pokračoval otevřením výstavy „Bhútán – země blízko nebe“, u příležitosti konání výstavy se konala slavnostní inaugurace královské delegace Bhútánského království včele s královnou matkou. Pozornosti se těší výstava „Říše středu“, kterou jsme otevřeli koncem října. Bohatým programem pokračovaly akce „Barevné nádvoří“, které navštívilo přes 30 tisíc návštěvníků. Otevřeli jsme nový multifunkční sál „Okénko do světa“,

který je primárně určen pro vzdělávací a volnočasové aktivity našich malých a mladých návštěvníků. Původní prostor výtvarné dílny byl rekonstruován pro muzejní bistro. Na poli vědeckém jsme splnili vytyčené úkoly, zahraniční aktivity pokračovaly výzkumem lokality Wad Ben Naga v Súdánu. Začala náročná příprava výstavy archeologických nálezů z lokality Mes Ajnak ve spolupráci s Národním muzeem v Kábulu. Podrobně o dalších aktivitách v následujících kapitolách.

Akviziční činnost

V uplynulém roce se fondy Náprstkova muzea rozšířily o 120 kusů. Hlavní podíl na přírůstcích měly dary (44 kusů), dále pak nákupy (11 kusů) s staré sběry (65 kusů). Přírůstky zahrnovaly mimo jiné darované předměty etnografického charakteru (Kuba, Mexiko, Peru), orientální kovové předměty (Osmanská říše, Balkán, Střední východ) či reprodukce čínských malířů (Čína). Zakoupeny byly dvě oděvní výšivky (Japonsko), album barevných dřevorezů (Japonsko), mimoevropské etnografické předměty (Afrika, USA, Čína, Japonsko, Amazonie) a reklamní plakát na léky (Čína).

Preventivní ochrana a ošetření sbírek

Vlastními silami bylo restaurováno a konzervováno 1.909 sbírkových předmětů, knih a archiválií. Zvláštní pozornost byla věnovaná přípravě zahraničních výstav a předmětům etnografické podsbírky, které procházely generální revizí a stěhováním. Preventivní konzervace, zejména kontrola technického stavu a vnitřního klimatu depozitářů se soustředila především na problémové knihovní depozitáře. Dovybavení sbírkových depozitářů novým mobiliářem (VZ T004/1 5V/00020004), umožnilo lepší využití prostoru a kvalitnější uložení sbírek. V rámci mezinárodní spolupráce s Royal Textile Academy of Bhutan se oddělení péče o sbírky zúčastnilo přípravy výstavy „Bhútán – země blízko nebe“ (13. 3. 2015–1. 11. 2015). Přístrojové dovybavení restaurátorské dílny spočívalo hlavně v nákupu nových lamp s denním světlem, osvětlovacích lup a profesionálního muzejního vysavače.

Odborná správa sbírek

Kurátoři a vědečtí pracovníci muzea systematicky zpracovávají rozsáhlé sbírkové fondy muzea, především v rámci cílů Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace. Své výsledky publikují formou odborných monografií, studií (především v Annals of the Náprstek Museum). V uplynulém roce vyšly publikace reflektující problematiku egyptských mumii v českých sbírkách, sbírku čínské oděvní výšivky a sbírku kovových předmětů z oblasti Předního východu a Indie.

Dokumentace sbírek

Prioritou dokumentace sbírkových předmětů byla pokračující generální revize etnografické podsbírky. Dále probíhala digitalizace jednotlivých podsbírek, fotografování pro publikace a dokumentace doprovodných programů k výstavám muzea. Celkem bylo zhotoveno 5.962 pozitivů.

Badatelský servis Knihovny Náprstkova muzea

Počet registrovaných uživatelů knihovny byl celkem 63, z toho 60 domácích a 3 zahraniční. Počet návštěv domácích badatelů činil 151, zahraničních bylo 33. Domácím badatelům bylo předloženo celkem 738 knihovních jednotek, zahraničním badatelům pak 135 knihovních

jednotek. Registrovaným uživatelům knihovna poskytla 8 zápůjček. Bylo realizováno celkem 40 konzultací.

Archiv Náprstkova muzea

V archivu bylo v roce 2015 celkem 52 domácích badatelů, kteří uskutečnili 98 návštěv. Zahraniční badatel byl 1 a uskutečnili celkem 7 návštěv. Domácí badatelé studovali 585 archiválií, zatímco zahraniční jich studovali 27. Badatelům bylo poskytnuto celkem 100 digitálních kopií studovaných archiválií a 16 zápůjček. Bylo uskutečněno minimálně 7 konzultací.

Sbírkové oddělení Náprstkova muzea

Souhrnně celé sbírkové oddělení Náprstkova muzea navštívilo v roce 2014 celkem 25 domácích a 11 zahraničních badatelů. Domácí badatelé přišli 49 krát, zatímco zahraniční navštívili jednotlivé podsbírký 11 krát. Studovaných předmětů sbírkového oddělení bylo celkem 1 396, které studovali domácí badatelé, a 754 předmětů, které studovali zahraniční badatelé.

Činnost Českého muzea hudby

České muzeum hudby (ČMH) v roce 2015 pokračovalo v přípravě rekonstrukce Centrálního depozitáře ČMH v Litoměřicích. Metodické centrum dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů získalo svůj statut a je technicky připraveno zahájit činnost i s omezenými finančními zdroji. Dokončováno bylo fyzické předání předmětů církevním organizacím, případně řešení jejich dlouhodobého uložení v muzeu. Do práce se zapojili první dobrovolníci.

V péči o sbírky byl kladen důraz na fyzickou péči o sbírky a jejich evidenci a zpřístupnění. Evidenční zpracování sbírek probíhalo ve všech podsbírkách v systému VERBIS, soustavně je vlastními silami i díky projektu Veřejných informačních služeb knihoven (VISK) zajišťována rekatalogizace a retrokonverze záznamů a zpřístupnění v on-line katalogu často využívané domácími i zahraničními badateli. Pokračovala restaurátorská péče o sbírky a zlepšení jejich ukládání. Vybudováno bylo unikátní pracoviště pro digitalizaci šelakových gramofonových desek vybavené laserovým gramofonem, jediným v České republice. Muzeum se zapojilo do činnosti významné mezinárodní organizace International Association of Sound and Audiovisual Archives.

Sbírkové předměty byly získávány vlastním sběrem, dary i nákupy. Soustavnou přízeň věnuje ČMH paní Marie Suková pravidelnými dary rodinných památek.

Pracovníci muzea se podíleli na výstavách cyklu Národního muzea SMRT. Výstavy v muzeu Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka představily další souvislosti jejich tvorby, krátkodobé výstavy expozici připomněly významná hudební výročí a osobnosti. Návštěvníky lákaly nejen komentované prohlídky, ale i interaktivní hudební programy pro děti a školy, jejichž návštěvníků stále přibývá.

ČMH se podílelo na úspěšném dokončení dvou projektů Národního muzea v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity (NAKI) a splnilo i cíle projektů DKRVO a interních výzkumných projektů. Úspěšně byl vydán již sedmý ročník česko-anglického časopisu Musicalia.

Akviziční činnost

Muzeum zakoupilo dva fragmenty autografů Antonína Dvořáka a portrét Anny Dvořákové u manželova pracovního stolu, který byl dosud znám pouze z malé fotografie. Stůl je v expozici muzea může tak být doplněn o autentické předměty. Paní Marie Suková darovala další část souboru památek na houslového virtuosa Josefa Suka i památky na rodinu Antonína Dvořáka. Rozšířena byla i sbírka šelakových desek z počátku 20. století. Díky aktivitě kurátorů tvoří významný podíl na získávání sbírek vlastní sběr.

Preventivní ochrana a ošetření sbírek

Metodické centrum dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů připravilo základní podmínky pro zahájení činnosti úpravou a vybavením dílen. V oblasti hudebních nástrojů i sbírek na papírových nosičích pokračovala průběžná restaurátorská a konzervátorská péče o fondy všech oddělení a zlepšení jejich balení a ukládání. V rámci vědeckého výzkumu se podařilo restaurovat dodavatelsky cenné autografy Dvořákovy a Sukovy, které vyžadují speciální postupy odkyselování papíru.

Odborná správa sbírek

ČMH fyzicky vrátilo nebo získalo jako dlouhodobé výpůjčky předměty vydané církvím a náboženským společnostem. Katalogizace sbírek ČMH probíhala standardizovaně v systému VERBIS ve všech podsbírkách, včetně rekatalogizace. Záznamy jsou on-line zpřístupněné na internetových stránkách Národního muzea s velkým ohlasem zahraničních badatelů. Za podpory MK ČR proběhla další etapa úplné retrospektivní konverze historické evidence hudebnin do VERBIS. Inventarizace sbírek překročila stanovený kvót.

Péče o archiválie Národního muzea

Od ledna 2015 je v provozu webová prezentace Archivní VadeMeCum firmy Bach Systems s.r.o. s moduly Inventáře a Fotoarchiv, která zpřístupňuje elektronické databáze Archivu NM, Archivu TVS a Archivu Náprstkovy muzea. Postupně je doplňováno o další inventáře; v listopadu byl nově implementován modul Listiny. K 31. 12. 2015 obsahoval přes 150 tisíc záznamů a přes 50 tisíc digitálních objektů. V průběhu prvního roku ho využilo 1246 uživatelů (2401 návštěv, 53663 přístupů).

Archiv Národního muzea

Počátkem roku koupil rozsáhlý osobní fond Jiří Kořalka (10000 Kč z rozpočtu NM), darem získal osobní fond Vladimír Pouzar a dodatky k několika fondům (např. Almanach českých šlechtických rodů, M. Reiman, J. Vaniš, J. Vanický). PhDr. Milena Běličová katalogizovala 80 pergamenových listin; PhDr. Miroslava Burianová inventarizovala dodatky k fondu Ant. Klimek (314 inv. č.) a drobný fond A. Tondlová (12 inv. č.). Mgr. Petra Váchová reinventarizovala fond J. Barrande (354 inv. č.), PhDr. Kateřina Pařízková fond Zd. Bouček (244 inv. č.). Kristýna Bímanová na VOŠ a SPŠ grafická jako absolventskou práci komplexně zrestaurovala fotoalbum z 19. století ze Sbírký B. Duška (inv. č. 1774); Bc. Milana Vanišová z téže školy vyčistila 6 pergamenových listin na výstavu. Jaroslav Kalous opravil a vyčistil pečetidlo A610 a opravil zámečky na vazbě dvou rukopisů z fondu Šternberk-Manderscheid (ve spolupráci s Adélou Skoupou, Dis.). Zejména díky dobrovolnické činnosti byla digitalizována řada archiválií (celkem 8993 skenů).

Archiv tělesné výchovy a sportu

Získal darem velkou sbírku týkající se atletické statistiky. Mgr. Lucie Swierczeková inventarizovala osobní fondy Augustin Vondřich (2 kartony, 282 inv. č.), Československý svaz lukostřelecký (8 kantonů, 440 inv. č.), Jan Horn (2 kartony, 100 inv. č.), Václav Vondřich (2 kartony, 185 inv. č.) a sbírku Turneři (2 kartony, 66 inv. č.), ze Sbírký plakátů bylo inventarizováno 100 ks. Na portálu eSbírký bylo nově zveřejněno 111 archiválií.

Československé dokumentační středisko 1948–1989

Zakoupilo dokumenty z činnosti exilové informační agentury Free Press Agency (10000 Kč) a darem získalo kolekci 31 medailí a pamětních mincí do osobního fondu Ivan Medek. Mgr. Jitka Hanáková zpracovala na základě archivních fondů 6 odborných stanovisek pro MO ČR pro vydávání osvědčení o účasti jednotlivých osob na 3. odboji.

Náprstkovo muzeum

Získalo zlomek pozůstalosti českého krajana v Jižní Americe Václava Nováka; rukopisy převážně literárních prací z pozůstalosti cestovatele A. V. Nováka a cenný soubor fotografií a dokumentů cestovatele E. S. Vráze. Jan Šejbl, DiS. zpracoval osobní fond A. V. Novák (20 inv. č.) a zkatologizoval fotografie z téhož fondu (35 ks); PhDr. Martin Šámal zpracoval osobní fond F. V. Foit (16 inv. č.); PhDr. Josef Ženka, Ph.D. pořídil soupis osobního fondu A. R. Nykl (180 kart.). Irena Straková interně restaurovala 23 ks archiválií z fondu Vojta Náprstek a ze sbírky Scrap-books (plakáty a velkoformátové archiválie). Dále se pokračovalo i v postupné konzervaci sbírky Scrap-books, celkem bylo odkyseleno 11 sv. (3000 listů). Petra Kokošková a Jiří Vaněk digitalizovali 6 sv. ze sbírky Scrap-books (2654 dig. obj.), které byly následně zpřístupněny v prezentačním portálu Archivní Vademecum. Díky dobrovolnické práci byly do elektronické podoby přepsány indexy sbírky Scrap-books (Ženská otázka, 44 ss.; Životopisy, 156 ss.) a kompletní jmenná kartotéka Archivu NpM (295 ss.).

Evidence archiválií Národního muzea

Tabulka ke stažení v pdf v příloze.

Péče o knihovní fondy Národního muzea

Centrálním knihovnickým pracovištěm NM je Knihovna Národního muzea, která zajišťuje akvizici a základní zpracování knih pro všechny odbory NM a jejich oborové knihovny. Jistou samostatnost v akvizici i správě mají v rámci NM Knihovna hudebněhistorického oddělení Českého muzea hudby a Knihovna Náprstkova muzea, které byly historicky budovány jako samostatné – v Českém muzeu hudby jde o tzv. sbírkové knihovny.

Hlavním legislativním rámcem, v němž Knihovna Národního muzea pracuje, je Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb č. 257/2001 Sb. To přináší závazky především pro oddělení základní knihovny, oddělení časopisů, oddělení mezinárodní výměny a oddělení služeb. V nesbírkovém legislativním rámci (fondy mimo Centrální evidenci sbírek) pracuje se svými fondy (kulturními památkami) také oddělení zámeckých knihoven. Činnost Knihovny národního muzea v oblasti práce se sbírkou (CES) je popsána v kapitole II. 4.

Hlavním evidenčním systémem pro knihovní fondy v Národním muzeu je knihovní systém Verbis. Základní strategický směr jeho rozvoje je šíření uživatelských licencí jednak v rámci

Knihovny Národního muzea (na rok 2016 je plánován začátek přechodu evidence fondů zámeckých knihoven ze systému Quarx), jednak v těch odděleních odborných složek Národního muzea, v nichž jsou předpoklady k jejich efektivnímu užívání (systemizovaná pracovní síla s odbornou knihovní přípravou). Významným pokrokem je vytvoření souborného katalogu, jehož prostřednictvím probíhá souběžné vyhledávání z dílčích katalogů. Ke zjednodušení orientace ve fondu oddělení časopisů probíhá digitalizace jeho lístkového katalogu, jejíž dokončení se za pomoci dobrovolníků plánuje v roce 2016.

Místa působení Knihovny Národního muzea se oproti roku 2014 nezměnila: Nová budova Národního muzea, Místodržitelský letohrádek v Praze 7, restaurátorská dílna v Praze 3, depozitáře v Terezíně a přechodně na Zbraslavi a v Národním archivu tvoří půdorys, který by měl být snad už v příštím roce zjednodušen přesunutím restaurátorské dílny do Nové budovy. Rok 2015 byl také poslední, v němž knihovna používala tzv. depozitář Metro, jehož nevyhovující klimatické podmínky jsou důvodem k jeho brzkému zrušení.

K střednědobým úkolům KNM, stanoveným v roce 2013 s plánem dokončení podle rychlosti postupu prací, náleží revize trvalých výpůjček knih v odborných odděleních napříč Národním muzeem. Tento mimořádný úkol je první pokus o generální revizi výpůjček nashromážděných v průběhu 20. století do počtu cca 20 tisíc jednotek.

Stav revize výpůjček v jednotlivých odděleních Národního muzea: Hudebně historické oddělení ČMH1: revize skončena; Oddělení pravěku a antického starověku HM1: revize skončena; Oddělení starších českých dějin HM2: revize skončena; Archiv Národního muzea HM3: revize skončena; Etnografické oddělení HM4: revize skončena; Numismatické oddělení HM5: revize započata; Divadelní oddělení HM6: revize skončena; Oddělení novodobých dějin HM8: revize skončena; Mykologické oddělení PM3: revize skončena; Botanické oddělení PM4: revize skončena; Entomologické oddělení PM5: revize skončena; Náprstkovo muzeum: revize skončena; Oddělení péče o sbírky SVN1: revize skončena. Ve většině oddělení zbývá výsledky revize konfrontovat se soupisy výpůjček a s fyzickým stavem příslušné signatury (ověření v katalogu a kontrola příslušného místa uložení v regálu). Ve zjištěných ztrátách převažují knihy vydané od 2. poloviny 19. století do 1. poloviny 20. století. Zatím jasný počet ztrát je 627 svazků.

K hlavním úkolům Knihovny Národního muzea, které přesahovaly rámec NM, náleželo sledování vývoje prací a priorit stanovených Konceptí rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 a podílení se na přípravě nové koncepce rozvoje prostřednictvím ředitele knihovny.

Akvizice

V oblasti soudobé literatury Knihovna Národního muzea pokračovala v soustavném doplňování knihovního fondu dle sběrného programu - s důrazem na knihovnictví a knihovědu, literární vědu, historii a pomocné vědy historické, dějiny věd, dějiny novinářství, regionální literaturu, muzeologii a přírodní vědy. Akvizice domácí produkce probíhala především formou tzv. placeného povinného výtisku (PPV – dotace MK ČR 750 tis. Kč) (oddělení základní knihovny), zahraniční odborná literatura byla získávána především výměnou (srovnej kapitolu III. 4) a nákupem z rozpočtu Národního muzea (odd. výměny). Dalším zdrojem byly dary - zejména jednotlivé knižní dary od osob a vydavatelů. Celkový přírůstek z těchto zdrojů činil 4 812 knih a 519 titulů odborných periodik. Oddělení časopisů s právem bezplatného povinného výtisku periodik zaznamenalo přírůstek 5 274 jednotek (svazek jako evidenční jednotka obsahuje více čísel titulu) od 4 594 titulů. Z toho 16 svazků (4 tituly) nabylo oddělení darem a 24 svazků (6 titulů) bylo zapsáno ze starých a dosud nezpracovaných fondů.

V podrobnějším pohledu je akviziční statistika Knihovny Národního muzea tato: na nákup domácí a zahraniční literatury bylo celkem vydáno 1 630 000 Kč (knihy, periodika, databáze): 750 tisíc Kč činila dotace na nákup českých neperiodických publikací (tzv. placený povinný výtisk – získáno 3302 knih), 880 tisíc Kč z rozpočtu NM na odborné domácí a zejména zahraniční knihy (získáno 210 knih), periodika (získáno 148 titulů českých a 75 titulů zahraničních) a databáze pro knihovnu a oddělení NM.

Mezinárodní výměna tištěných publikací, i přes pokračující obecný trend ve vydávání odborné literatury - tj. pokles počtu periodik vydávaných v tištěné podobě v důsledku jejich přechodu na elektronický formát – buď jako „open access“ či placený přístup, přispěla k akvizici takto: výměnou bylo přijato 296 titulů periodik a na 1300 titulů knižních kontinuací. Viz tabulka kap. III. 4.

V roce 2015 přijala Knihovna Národního muzea také mimořádný přírůstek cca 20 000 knih a časopisů z knihovny Muzea dělnického hnutí. Probíhá jeho zpracování.

Ochrana knihovních fondů

Jednotlivá oddělení Knihovny Národního muzea mají své specifické přístupy ke správě svých fondů podle druhu materiálu a evidence. Oddělení rukopisů a starých tisků, oddělení knižní kultury a částečně oddělení základní knihovny a oddělení časopisů spravují fondy v režimu sbírky (CES), o tom viz kapitola II. 4. Konzervační a restaurátorská dílna KNM v roce 2015 sloužila především k ochraně fondu sbírkového.

Nejmohutnější aktivitu v preventivní ochraně knihovního fondu vyvíjelo oddělení časopisů při péči o povinný výtisk: celkem svázáno 321 kusů svazků časopisů za 250 tis. korun, ochrannými krabicovými obálkami bylo opatřeno 2 272 nevázaných titulů periodik. Část periodického tisku je nutno kvůli nedostatku financí uchovávat v podobě balíků (418 ks novin, 749 ks časopisů). Z přestěhovaného fondu periodik ze zrušeného depozitáře v Radonicích nad Ohří (2014) bylo v dezinfekční komoře v ÚDT Terezín ošetřeno 230 krabic fondu. Oddělení základní knihovny pokračovalo v průběžné mechanické očištění svého knihovního fondu uloženém na Zbraslavi, která je prováděna souběžně s prováděním inventarizace. Oddělení zámeckých knihoven provádělo rozsáhlé depozitární přesuny 16 431 sv. a reinstalace 13 058 sv. na objektech ÚDT Terezín II, Březnice, Kunštát.

Odborná správa, evidence a dokumentace knihovních fondů

Oddělení základní knihovny ve spolupráci s oddělením mezinárodní výměny pokračovalo ve zpracování přírůstků v automatizovaném knihovnickém systému Verbis. Katalogizace byla ukončena u 16 478 záznamů, do Souborného katalogu ČR bylo zasláno celkem 16 634 záznamů (z toho 9 486 záznamů se týkalo retrokonverze).

Statistika fondu – přírůstky KNM zpracované v r. 2015 do elektronického katalogu Verbis

2015	počet exemplářů zpracovaných ve Verbis	Kč
Dar	2 098	598 140,00
Koupě	1 239	1 148 659,00
PPV	3 302	750 000,00
Výměna	938	736 183,00
Celkem	7 577	3 232 982,00

Poznámka: jednotkou je zde kniha nebo ročník časopisu

Oddělení časopisů zkatalogizovalo 6 591 svazků od 3 539 titulů v naprosté většině povinného výtisku, oddělení zámeckých knihoven zkatalogizovalo 2 512 svazků (fondy zámeckých knihoven Radenín, Jevišovice, Hostim, Šebetov, Budíškovice). Celkový počet bibliografických jednotek v databázi systému Quarx dosáhl 487 525.

V knihovním systému Verbis bylo pracovníci Knihovny Náprstkova muzea vytvořeno 902 katalogizačních záznamů. Většina nově zpracovaných monografií pocházela z revidované příruční knihovny a přírůstková čísla jim byla přidělena v minulých letech. Nových přírůstků s přírůstkovými čísly 139 855 – 140 079 bylo 223. Současně byla prováděna editace záznamů z let 2012 – 2013 (celkem 2324), tak aby mohly být záznamy dodány do Souborného katalogu ČR, kde jich bylo přijato celkem 2 874. Z Knihovny Národního muzea bylo do systému Verbis importováno 196 záznamů; ty představují 196 nových přírůstků. Tyto publikace s označením *Náp* mají přírůstkové číslo Knihovny Národního muzea a přidělené signatury Knihovny Náprstkova muzea. Přírůstek v roce 2015 tvoří 419 knihovních jednotek.

Knihovna Českého muzea hudby naimportovala a doplnila z databáze Knihovny Národního muzea 175 záznamů katalogizačních záznamů, k tomu vytvořila 5 záznamů monografií a 4 periodik. Rekatalogizací prošlo 865 libret.

Knihovní inventarizace a revize probíhaly podle kvót stanovených Knihovním zákonem. Oddělení základní knihovny zkontrolovalo 128 181 svazků, oddělení časopisů 2 151 jednotek uloženého fondu, 4 105 titulů povinného výtisku (z toho 624 reklamovalo pro nedodání vydavatelem). Oddělení zámeckých knihoven provádělo revize jednak podle dlouhodobého plánu, jednak nárazově v souvislosti se stěhováním a reinstalacemi knihovních celků. Revizí prošly fondy knihoven Bohdalice, Kvasice, Višňové, Zdounky, Ždánice, Nové Syrovce, Krasonice, Kravsko, Police u Jemnice, Skalice, Uherčice, Bečov nad Teplou, Nová Horka, Bartošovice, Bystřice pod Hostýnem, Kunín, Brandýs nad Labem, Zruč nad Sázavou, Vlašim, Strážnice, Jaroslavice, Plaveč, Moravské Budějovice, Komorní Hrádek, Hřebeny, Kolečovice, Sokolov, Petrohrad, Slabce, Blšany, Nový Zámek, Schwenda, Lysá nad Labem, Kopidlno, Pobežovice. Celkem prošlo revizí 76 327 svazků.

Úspěšně byly dokončeny projekty z dotací MK ČR – VISK (Veřejné informační služby knihoven). VISK 5 – Knihovna Náprstkova muzea zahájila program retrospektivní konverze a překročila plánovaný počet plánovaných záznamů a do Souborného katalogu ČR jich odeslala 4 961. Celkové náklady byly 72 000,- Kč. Knihovna hudebněhistorického oddělení Českého muzea hudby pokračovala 10. etapou v retrokonverzi katalogu hudebnin, zpracovala a do Souborného katalogu ČR zaslala 1603 záznamů, s náklady 64 500,- Kč.

VISK 6 – oddělení rukopisů a starých tisků Knihovny Národního muzea zdigitalizovalo dva středověké velkoformátové rukopisy XIII A 4 a XIII A 7 s celkovými náklady 130 000,- Kč.

VISK 7 - Knihovna Náprstkova muzea pokračovala v projektu Reformátování krajanských periodik tituly Slovan Amerikánský, Pokrok, Pozor, Pozor americký, Hlas, Národní noviny. Za 289.000 Kč zdigitalizovala 31 071 stran. Z dotace byly zhotoveny obaly z nekyselé lepenky na 32 svazky periodika Slávie digitalizovaného v předchozích letech.

Badatelský servis

Evidence badatelů, jimž jsou zpřístupňovány fondy a sbírky knihoven NM, se provádí ve dvou skupinách: podle servisu materiálu ve sbírkové evidenci (obsahuje výkaz v kapitole II. 4) a podle servisu materiálu v knihovní evidenci. Fondy jsou zpřístupňovány ve studovně v Nové budově Národního muzea, v Terezíně, na Zbraslavi, v Místodržitelském letohrádku v pražské Stromovce, v Českém muzeu hudby a v Náprstkově muzeu. Hlavní studovna Knihovny Národního muzea v Nové budově byla od 13. 5. 2015 do září 2015 zavřena z důvodu rekonstrukce, studium badatelů probíhalo po tu dobu v ostatních uvedených badatelnách nebo v pracovních zaměstnanců. Tabulka poskytuje přehled o servisu v oddělení časopisů (KNM3), oddělení zámeckých knihoven (KNM4), oddělení služeb (KNM6, které vedle sbírkového materiálu zajišťuje servis knihovního fondu oddělení základní knihovny), Knihovny Náprstkova muzea (NPM) a Knihovny Českého muzea hudby (ČMH). Reprografické služby zajišťované oddělením KNM6 byly výrazně omezeny odstavením provozu kopírovacího stroje a skenerů na 8 měsíců mimo provoz z důvodu rekonstrukce a jejího dokončování v protokole a digitalizačním pracovišti v Nové budově. Počet výpůjček z knihovních fondů na výstavy Národního muzea a jiných organizací bylo 158.

Počet	KNM3	KNM4	KNM6	NPM	ČMH	Celkem
domácích badatelů	210	16	111	60	139	536
zahraničních badatelů	5	4	9	3	35	56
návštěv domácích badatelů	664	28	301	151	583	1 727
návštěv zahraničních badatelů	10	7	8	33	139	197
studovaných knih: domácí badatelé	4 661	31	305	738	505	6 240
studovaných knih: zahraniční badatelé	22	7	154	135	25	343
digitálních kopií	2 103	72	23 966	0	4370	30 511
xerokopií	1 321	11	3 372	0	250	4 954
Meziknihovní výpůjčka	105	0	290	8	0	403
Konzultace	500	119	2 072	40	600	3 331

KOMUNIKACE NÁRODNÍHO MUZEA

Medializace aktivit Národního muzea

Národní muzeum také během roku 2015 cíleně propagovalo své akce a výstavy prostřednictvím médií. Ve svých objektech uspořádalo 16 tiskových konferencí, kterých se zúčastnila přední česká média, a rozeslalo 63 tiskových zpráv a tiskových oznámení, které prezentovaly výstavy, akce a další aktivity Národního muzea. Národní muzeum i nadále spolupracovalo se svými mediálními partnery – Českým rozhlasem a Českou televizí – a v rámci mediálních partnerství jednotlivých výstavních projektů navázalo kontakty i s dalšími významnými médii. Velkou roli při medializaci akcí a projektů měly i v roce 2015 především webové stránky www.nm.cz, sociální sítě (facebook, twitter) a zpravodajský portál www.muzeum3000.cz, které představují hlavní komunikační nástroje Národního muzea. V závislosti na činnosti Národního muzea byla v roce 2015 nejvíce komunikována témata související s rekonstrukcí Historické budovy, s výsledky vědecké práce odborníků Národního muzea, s výstavami výstavního cyklu Smrt a programu Okno do světa a s otevřením nové zoologické expozice Archa Noemova. Velká pozornost byla věnována i dalším mimořádným tématům, která se podařilo prosadit, např. anketě věnované pojmenování nově objeveného brouka rodu *Eulichas* nebo cyklu vycházek s názvem „Přírodou velkoměsta“.

Národní muzeum na webu a v sociálních sítích

Webové stránky Národního muzea nm.cz během roku 2015 informovaly o výstavách, doprovodných programech i novinkách. Každý měsíc byl ze stránek rozeslán newsletter registrovaným uživatelům. Za rok 2015 zaznamenaly stránky 422 447 návštěv. V průběhu roku docházelo k dílčím úpravám ve struktuře stránek. Byla také realizována anglická mutace sekce pro školy, na stránky byl integrován přenos ze dvou webových kamer přenášejících online dění na rekonstrukci Historické budovy NM. V roce 2015 se dále rozrůstala fanouškovská základna sociálních sítí Národního muzea. Profily NM na sítích Facebook (9200 fanoušků), Twitter (1280 followerů) i Youtube (60603 zhlédnutí) umožnily uživatelům intenzivně sledovat dění v instituci. Sociální sítě poskytovaly vyvážené spektrum témat – pozvánky na akce a výstavy NM, zajímavosti z činnosti NM, prezentace zajímavých sbírkových předmětů, připomínání zajímavých výročí (ve spojitosti s předměty ze sbírek NM). V roce 2015 byla také spuštěna microsite výstavního cyklu Smrt (smrtvmuzeu.cz). Tyto stránky zaznamenaly 40 348 návštěv.

Vývoj zpravodajského portálu Muzeum 3000 v roce 2015

V roce 2015 přinášel Zpravodajský portál Muzeum 3000 již čtvrtým rokem novinky a zajímavosti z dění v Národním muzeu. Nechyběly ani články a videa k aktuálním událostem, jako například k vyhlášení architektonické soutěže. Velká pozornost byla i letos věnována vědecko-výzkumné činnosti Národního muzea. Portál je určen široké veřejnosti, jako nástroj komunikace má však potenciál i ve vztahu k médiím, které také přebíraly materiály z portálu pro své výstupy (např.: přebrání videa Návštěva u S. Kolíbala portálem iDNES.cz, informace k výběru jména nově objeveného brouka na iDNES.cz, video k novým expozicím NM na ČT, video k výstavě Říše středu na ČT, atd.).

Portál zaznamenal od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015 celkově 55 776 návštěv. 23% návštěvníků se opakovaně na náš portál vrátilo. V roce 2015 byl velký akcent kladen na představování předmětů ze sbírek Národního muzea. Úspěšný byl v tomto směru seriál o TOP

předmětech. Dobré ohlasy mezi veřejností měla také archeologická témata. Nové příspěvky na portálu byly propagovány i prostřednictvím webových stránek Národního muzea a pomocí sociálních sítí, jako je facebook, nebo twitter.

Propagační činnost Národního muzea

Výstavní cyklus Smrt

V roce 2014 zahájilo Národní muzeum již čtvrtý výstavní cyklus, který tentokrát nesl název SMRT. Propagační grafika se ubírala podobným stylem jako u předchozích výstavních cyklů – variace jednoho motivu na více témat. Celý cyklus zahájila výstava „Smrt kmotřička“ v Českém muzeu hudby, která na plakátu využila motivu od výtvarnice Kamily Skopové. Další zahájenou výstavou z cyklu Smrt v roce 2014 byla výstava „Onen svět“ v Národopisném muzeu - Musaionu, ta ve své propagační grafice využila vyobrazení kostlivce v klobouku s balíčkem léčivých bylin. Jedná se o pozoruhodný exponát dveří z 18. století, které byly součástí mobiliáře lékárny kapucinského kláštera na Hradčanech, který se objevil také na jmenované výstavě. Poslední výstavou z cyklu Smrt zahájenou v roce 2014 byla výstava „Rituály smrti“ v Náprstkově muzeu, na jejímž plakátu se objevil kostlivec v podobě dámy zvaný „Catrina“, jedná se o keramiku pocházející z Mexika z 21. století.

V roce 2015 pak Národní muzeum završilo tento cyklus stejnojmennou výstavou SMRT v Nové budově Národního muzea. Hlavní motiv byl ve srovnání s ostatními plakáty Národního muzea velmi neobvyklý, o to větší měl ale úspěch. Z hlediska propagační grafiky tematicky navazoval na předchozí výstavy a svým jednoduchým ale výstižným pojetím tak všechny výstavy víceméně zastřešoval. Pozitivní ohlasy na tuto propagační grafiku zaznamenalo Národní muzeum téměř od všech cílových skupin, motiv pronikl i na celou řadu nezávislých on-line kanálů jako jsou blogy apod.

Poslední otevíranou výstavou cyklu v roce 2015 byla výstava Slavné pohřby v Národním památníku na Vítkově, jejíž propagační motiv navazoval na společnou grafiku celého cyklu a to prostřednictvím fotografie z pohřbu T. G. Masaryka v září 1937. K výstavě Smrt z výstavního cyklu Smrt byl realizován televizní spot, který byl následně vysílán v rámci spolupráce v České televizi (průběžně v období březen - červen 2015) a v kině Lucerna (duben - květen 2015). Dále byl tento projekt podpořen venkovními výlepy na území města Prahy v místech s vysokou koncentrací osob.

Sjednocujícím prvkem plakátů celého cyklu Smrt byla "nálepka" v podobě kolečka nesoucí motto "SMRT nevšední výstavní cyklus o životě".

Expozice Archa Noemova

V roce 2015 byla otevřena dlouho očekávaná přírodovědecká expozice Archa Noemova. V rámci propagace byl této expozici věnován velký prostor, jak co se týče promítání televizního spotu (promítaného v České televizi od září do listopadu 2015 a v kině Lucerna květen od června do září 2015), tak co se týče venkovních výlepových ploch (v létě 2015). Zábavný ilustrovaný motiv spotu i propagační grafiky vytvořila pro Národní muzeum agentura Havas.

Zajímavou spoluprací uzavřelo Národní muzeum v rámci propagace také s Mladou frontou a.s. a to konkrétně prostřednictvím časopisů Mateřídouška a Sluníčko.

Výstavní program Okno do světa

V rámci výstavního programu „Okno do světa“ byly v Náprstkově muzeu realizovány výstavní projekty z nejrůznějších koutů světa. První ze zahájených výstav byla s názvem „Bhútán - země blízko nebe“, kde bylo pro propagační grafiku využito panorama bhútánských hor a fotografie domorodého děvčátka. V rámci spolupráce s Dopravním podnikem Praha se podařilo distribuovat plakáty k této výstavě za velmi výhodných podmínek. Dále pak výstavní program v Náprstkově muzeu pokračoval výstavou „Říše středu“. K této výstavě byl zvolen téměř až pohádkový propagační motiv, konkrétně se jedná o svitek s názvem „Návrat domů“, který byl též prezentován na výstavě. Plakát měl v široké distribuci příznivé ohlasy - přispěla k tomu jistě i spolupráce s cestovní kanceláří China Tours, která jako partner výstavy pomohla s propagací výstavy. Výstava „Říše středu“ byla návštěvnický velmi úspěšná, možná i díky velké pozornosti věnované této výstavě v rámci proběhlé reklamní kampaně.

Kampaň Národní muzeum není jen jedna budova

I v roce 2015 úspěšně přibývali do věrnostního programu Národního muzea „Objevujte a sbírejte“ další členové, kteří mají zájem o opakované návštěvy výstav a expozic Národního muzea a výhod z nich plynoucích. Věrnostní program Objevujte a sbírejte byl spuštěn jako součást programu Národní muzeum není jen jedna budova již v roce 2013 a od samého začátku se těší velké návštěvnické pozornosti.

V rámci rozšiřování práce s návštěvníky bylo k počátku roku 2015 zrealizováno Předplatné do Národního muzea, které je dalším nástrojem pro vytváření dlouhodobých vztahů s návštěvníky a nabízí tak vedle věrnostního programu další alternativu zvýhodněných opakovaných vstupů do objektů zapojených do kampaně Národní muzeum není jen jedna budova.

Národní muzeum pokračovalo v tvorbě obsahu mobilní aplikace, která funguje rámci kampaně Národní muzeum není jen jedna budova. Obsahově se aplikace věnuje nejen hlavním pražským expozicím, ale také aktuálním výstavním projektům. Návštěvníci mají možnost dozvědět se o nejzajímavějších exponátech bližší informace jako doplněk k těm, které naleznou na popiskách přímo ve výstavě. Dále si mohou prohlédnout tyto předměty ve svých chytrých mobilních telefonech v detailním rozlišení a v některých případech si mohou i přehrát audio či video ukázky. Mohou se dostat k informacím, jak přímo ve výstavě, tak následně i poté – průvodce je funkční i offline, přístup k jeho obsahu není návštěvou výstavy nijak omezen. Pro stěžejní výstavní projekty roku 2015 – výstavnímu cyklu Smrt a nové přírodovědecké expozici Archa Noemova – bylo zpracováno rozšíření nabídky obsahu mobilního průvodce. Pro expozici Archa Noemova byly ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy připraveny zajímavé medailonky vybraných zvířat, které jsou doprovázeny mimo jiné také zvukovými stopami, kde si mohou návštěvníci poslechnout chování zvířat v různých situacích.

Propagace vzdělávacích aktivit pro rodiny s dětmi

V roce 2015 se Národní muzeum soustředilo mimo jiné také na propagaci vzdělávacích aktivit pro rodiny s dětmi. Za tímto účelem vznikl bulletin „Národní muzeum dětem“, jež obsahuje nabídku doprovodných programů a dalších aktivit určených speciálně pro děti a rodiny s dětmi. Bulletin je se čtvrtletní pravidelností aktualizován a umisťován v elektronické podobě na webové stránky nm.cz a dále pak v tištěné podobě distribuován skrz hlavní pražské objekty Národního muzea a také ve smluvní distribuční síti.

Dále byl spuštěn také zajímavý projekt „Oslavte s dětmi narozeniny v Národním muzeu“ kde si mohou návštěvníci ve vybraných pražských objektech Národního muzea objednat zábavně-vzdělávací program, v rámci kterého mohou děti oslavit v Národním muzeu své narozeniny.

Návštěvnost objektů Národního muzea

Návštěvnost objektů Národního muzea v roce 2015 naleznete v tabulce v pdf v příloze.

Rok 2015 znamenal pro návštěvnost objektů Národního muzea meziroční nárůst. NM zaznamenalo návštěvnost vyšší téměř o 30 000 návštěvníků než v roce 2014. Na tomto nárůstu se nejvíce podílela Nová budova a to i přes omezení způsobená její pokračující rekonstrukcí. Podařilo se zde otevřít střednědobou přírodovědeckou expozici s názvem „Archa Noemova“ a připravit hlavní výstavu v rámci cyklu „Smrt“. Nelze nepřipomenout návštěvnicky velmi úspěšné výstavy „Bhútán - země blízko nebe“ a „Říše středu“, které během roku 2015 proběhly v Náprstkově muzeu asijských, afrických a amerických kultur. Možnosti dalšího nárůstu návštěvnosti do dalších let jsou například v repasi expozic v ostatních pražských objektech a v neposlední řadě i v šíření veřejného povědomí o těchto objektech s využitím všech našich placených i neplacených komunikačních kanálů.

Doprovodné kulturní a vzdělávací akce pro dospělé i dětské návštěvníky

Kulturní a vzdělávací akce

Kulturní a vzdělávací akce obecně velmi zvyšují návštěvnost Národního muzea. Velkou část pravidelných návštěvníků tvoří především školní skupiny využívající nabídky výukových programů ke konkrétním výstavám a expozicím jednotlivých budov Národního muzea. Cílem kulturně vzdělávacích akcí je však přiblížení problematiky výstav a expozic nejen dětským, ale zároveň i dospělým návštěvníkům, pro které byly v průběhu roku připraveny tematické diskuze, komentované prohlídky a především přednášky odborníků na témata vztahující se k aktuálním expozicím. Při individuálních prohlídkách mají návštěvníci v Nové budově k dispozici pracovní listy, které jim pomohou lépe porozumět tématům nově otevřené expozice Archa Noemova. V rámci této expozice byly zavedeny noční komentované prohlídky, které se konají vždy po běžné zavírací době. Poptávka těchto prohlídek, exkluzivních díky tajuplné atmosféře i omezenému množství návštěvníků, vysoce převyšuje kapacitu možných termínů pro jejich konání.

Hravé muzeum

Projekt Hravé muzeum zaštiťuje všechny programy a aktivity, které dětské návštěvníky adekvátní formou seznamují s výstavami Národního muzea. Kromě tradičních Hracích karet a Vycházek nově seznamuje především dětské návštěvníky s jednotlivými budovami a expozicemi Národního muzea soutěžní pracovní list Dědečkovy tajemství. V rámci nových expozic jsou budovány dětské linky a herní koutky, které dětem nabízí aktivity odkazující na hlavní témata expozic (viz expozice Archa Noemova).

Aspoň na víkend

Již tradičně byla vždy jedna sobota v měsíci věnována tzv. Aspoň na víkend..., cyklu doprovodných programů pro rodiny s dětmi. Cílem je představit dětským návštěvníkům téma konkrétní výstavy zábavnou formou, především s využitím tzv. zážitkové pedagogiky. Součástí programu jsou tvořivé dílny, komentované prohlídky a stanoviště se vzdělávacími aktivitami, jejichž programová náplň je vždy koncipována v závislosti na konkrétní výstavě a typu objektu. Cyklus doprovodných programů navštívilo v průběhu roku více než 4 000 lidí.

Činnost a hlavní akce Centra pro prezentaci kulturního dědictví

Činnost Centra pro prezentaci kulturního dědictví se v roce 2015 nadále soustřeďovala na otázky prezentace muzejních institucí a jejich sbírek na oblast komunikace muzeí s návštěvníky z různých cílových skupin. Centrum se věnovalo průběžné činnosti, jako je správa a aktualizace oborového informačního portálu eMuzeum, provoz a doplňování oborové knihovny Centra, redakce a vydávání časopisu Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce. Spolupracovalo na rozvoji portálu s digitalizovaným obsahem eSbírky.cz. Dále se podílelo na spuštění a následně spravovalo nový portál Do Muzea!. Rovněž dále rozvíjelo své aktivity zaměřené na návštěvníky se speciálními potřebami. V průběhu roku publikovalo odborné příspěvky věnované sledované problematice. Organizovalo semináře a konference pro muzejní profesionály a odbornou veřejnost. Redakčně zpracovalo a publikovalo elektronický sborník konference, zaměřené na prezentaci muzejních sbírek, s metodickými a odbornými texty. Velkým úspěchem pro rok 2015 bylo zařazení odborného časopisu Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce do seznamu recenzovaných periodik ERIH PLUS.

Pražská muzejní noc

V pořadí již dvanáctá Pražská muzejní noc, kterou i v roce 2015 koordinovalo Národní muzeum, se uskutečnila v sobotu 13. června od 19.00 do 01.00 hodin. Do oblíbené kulturně-prezentační akce propagující činnost muzeí a galerií se zapojilo 48 institucí, které zpřístupnily návštěvníkům 80 objektů. V průběhu akce bylo zaznamenáno téměř 150 000 návštěvnických vstupů. Kulturní zážitky a jedinečná atmosféra opět přilákaly desítky tisíc návštěvníků. Hlavními organizátory Pražské muzejní noci jsou Národní muzeum, Dopravní podnik hlavního města Prahy a Asociace muzeí a galerií ČR. Akce proběhla i v roce 2015 za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a Magistrátu hlavního města Prahy.

Dobrovolnický program Národního muzea

Dobrovolnický program Národního muzea byl oficiálně spuštěn v únoru roku 2015. Projekt nabízí zájemcům z řad široké veřejnosti příležitost zapojit se do činnosti muzea a podílet se tak na jeho fungování. K jeho přípravě se se zájmem přispěli zaměstnanci instituce, kteří program připomínkovali a zároveň vytipovali aktivity, kterých by se dobrovolníci mohli účastnit. Právě díky aktivní účasti muzejních pracovníků bylo možné dobrovolníkům po zahájení projektu nabídnout pozice napříč téměř všemi odděleními muzea. Za uplynulý rok se do projektu zapojilo více než 130 dobrovolníků. Největší zájem uchazeči o dobrovolnický program projeví o činnosti související se samotnými sbírkovými předměty. Projekt tak např. velkou měrou pomáhá s probíhající digitalizací a katalogizací sbírek. Téměř polovina všech účastníků programu se podílela právě na těchto a podobných činnostech, které bychom mohli označit jako „nepřímou“ související se sbírkovými předměty.

Odborně vzdělání zájemci a studenti odborných škol se prostřednictvím projektu zapojili do práce se sbírkovými předměty v restaurátorských dílnách a na dalších pracovištích. Do takovéto „přímé“ práce se sbírkovými předměty se zapojilo zhruba 15 procent dobrovolníků. Stejný počet dobrovolníků pak vykonával v rámci svého uplatnění v muzeu činnosti, která byly propojením „přímé“ a „nepřímé“ práce sbírkovými předměty.

V rámci programu mají jeho účastníci také příležitost zapojit se i do práce s veřejností – např. v Náprstkově muzeu se tak podílejí na přípravě a realizaci programů a dílen pro veřejnost. Pracovníci muzea při výběru konkrétních činností, jež byly nabídnuty dobrovolníkům, kladli nejenom důraz na jejich smysluplnost a přínos muzeu, ale také na atraktivnost aktivit pro samotné dobrovolníky. Např. v případě delší spolupráce mají účastníci programu nezřídka možnost pracovat po delší čas s vybranou částí sbírky a podrobně se s ní tak seznámit. Absolutní většina dobrovolníků s muzeem spolupracovala právě dlouhodobě, v řádu několika měsíců. Menší část zájemců s naší institucí navázala krátkodobou, ale za to intenzivní spolupráci v řádu několika týdnů – jednalo se především o studenty, kteří si takto doplňovali odbornou praxi a zúčastnili se programu např. v restaurátorských dílnách, s tím že během spolupráce svou činnost vykonávali téměř každodenně.

Fungování programu v rámci jednotlivých muzeí zajišťuje kontaktní osoba odboru, která navazuje prvotní komunikaci se zájemci o dobrovolnický program. V případě velkých odborů jako je Historické či Přírodovědecké muzeum byli v rámci zjednodušení fungování a komunikace ustanoveny i kontaktní osoby některých oddělení. Tito pracovníci, stejně jako koordinátor celého programu, následně vypomáhají zaměstnancům také s administrativní částí projektu. Svým postavením v procesu kontaktní osoby a koordinátor zajišťují také kontrolu nad průběhem celého projektu. Vzhledem k velikosti Národního muzea se tato snaha o přehlednost a průhledné fungování projektu jeví jako velmi zásadní pro dobré fungování dobrovolnického programu i jeho další rozvoj.

O úspěchu programu svědčí jednak velký počet dobrovolníků, jenž se do projektu v roce 2015 zapojil, ale také skutečnost, že většina z nich se dění v muzeu účastnila dlouhodobě a řada z nich se ve spolupráci rozhodla pokračovat i v roce 2016.

Přínos projektu můžeme vidět nejenom v samotné činnosti, kterou zde dobrovolníci vykonávají – doposud se jedná o téměř pět a půl tisíce hodin, které zájemci věnovali ve svém volném čase muzeu. Sám o sobě je program také dalším prostředkem propagace celé instituce a v neposlední řadě se stává příležitostí, jak otevřít Národní muzeum veřejnosti a dát jí možnost nahlédnout do jeho fungování. Další rozvoj projektu tedy jistě přispěje nejenom k obohacení samotných zájemců o dobrovolnictví, ale také celé instituce.

ZPRÁVA O FINANČNÍM HOSPODAŘENÍ NÁRODNÍHO MUZEA

Rozvaha a výkaz zisku a ztráty Národního muzea za rok 2015 ke stažení [ZDE](#)

Hospodářský výsledek Národního muzea za účetní období 2015 je zisk ve výši 601 956,37 Kč.

Významným podílem na financování potřeb organizace i podílem na zisku jsou tržby ze vstupného, krátkodobého a dlouhodobého pronájmu, prodeje zboží. Výnosy z prodeje služeb (602), jsou ve výši 20 788 511,74 Kč, z toho vstupné činí 17 678 135,16 Kč, výnosy ze vstupného naplnila organizace na 122 %. Výnosy z pronájmu (603) jsme rozpočtovali ve výši

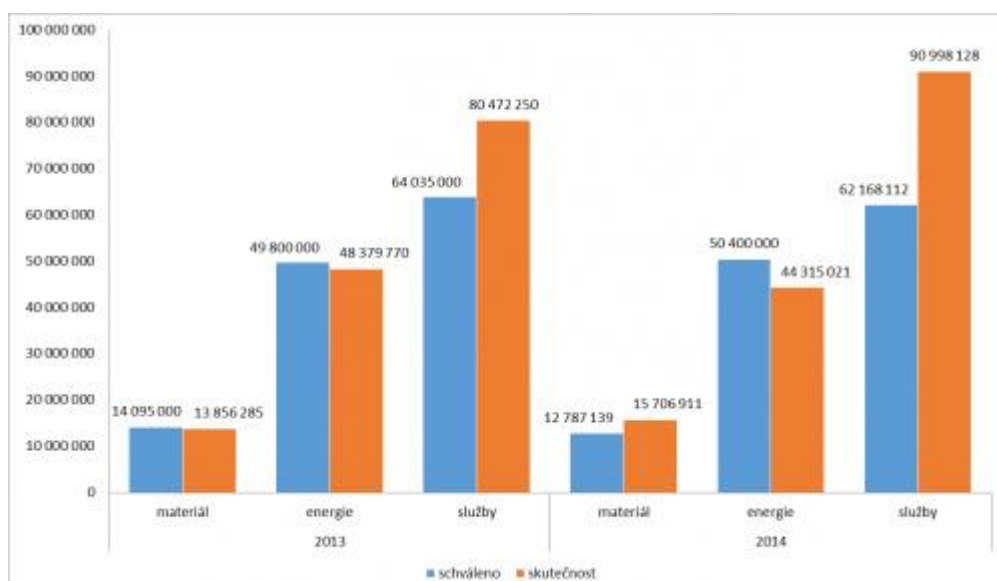
15 000 tis. Kč, realizováno 10 113 473,04 Kč, plánované pronájmy nebylo možné realizovat z důvodu předání HB zhotoviteli. Výnosy (604) z prodaného zboží byly za sledované období ve výši 451 605,70 Kč Ostatní výnosy z činnosti (649) za účetní období 2015 jsou ve výši 993 613,27 Kč. Celkové vlastní výnosy za rok 2015 činí 75 971 109,17 Kč. Národní muzeum schválený rozpočet vlastních výnosů naplnila. Položka (671) ve výši 376 017 629,83 Kč obsahuje provozní dotaci od zřizovatele a jiné účelové dotace. Hospodářský zisk rozdělí organizace v poměru 80 : 20 ve prospěch fondu odměn a 20 % do rezervního fondu. Národní muzeum v roce 2014 mělo vyrovnaný rozpočet a v letech minulých nebylo ve ztrátě.(viz. Tabulka, graf)

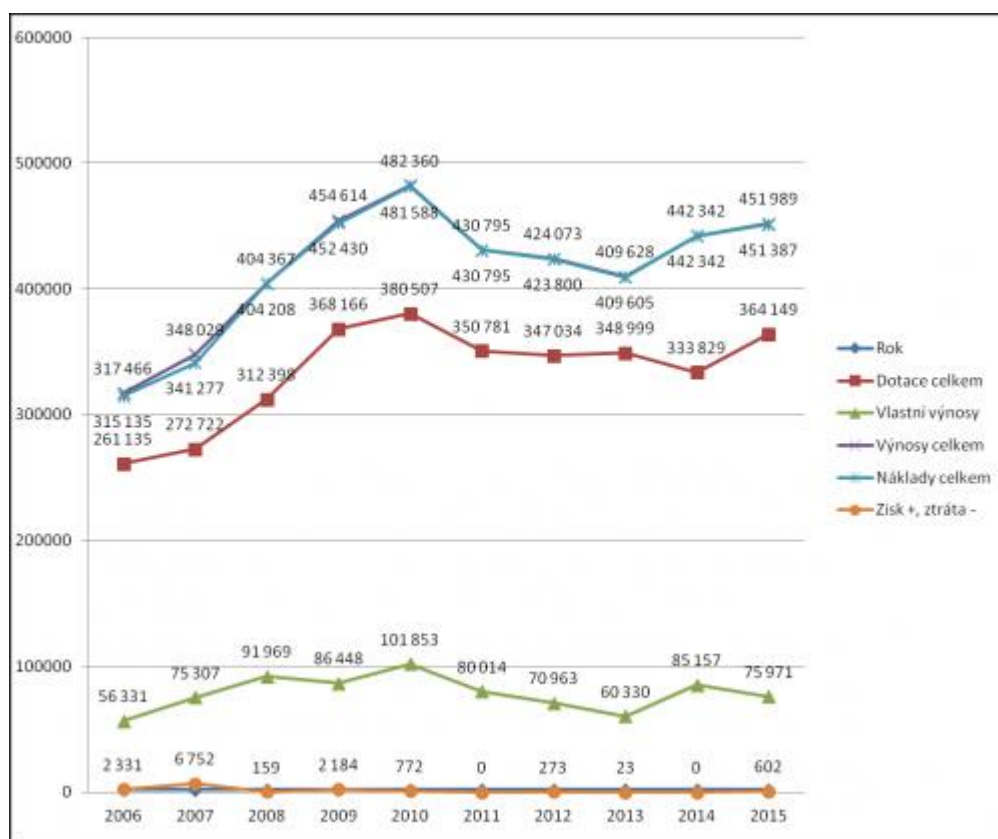
Celkové náklady organizace byly ve výši 451 386 782,63 Kč, z toho náklady na materiál (501) činily 15 925 594,65 Kč, energie (502) byly ve výši 42 720 974,29 Kč, organizace nepřekročila plánovaný rozpočet v této nákladové položce. Opravy a udržování (511) za rok 2015 byly ve výši 33 092 774,04 Kč, podstatná část nákladů je krytá z FRM. Náklady na služby jsou v NM významnou částí celkových nákladů. Za účetní období 2015 tyto náklady byly ve výši 110 145 679,98 Kč. V těchto nákladech jsou služby - ostraha a dozor ve výši 30 963 800,04 Kč, výstavní činnost ve výši 20 892 478,60 Kč, úklid 9 924 696,32 Kč, revize ve výši 4 078 010,95 Kč. Oproti plánovanému rozpočtu překročila organizace rozpočet především v nákladové položce služby, rozpočtováno 87 575 962,52 Kč. Významnou část překročení tvoří služby související s výstavní činností. Z celkových nákladů organizace se služby podílejí 38,4 %, další část tvoří osobní náklady 7,3 %, opravy a udržování 13,6 %, energie 9,46 %.

Přehled Hospodářský výsledek

Rok	Dotace celkem	Vlastní výnosy	Výnosy celkem	Náklady celkem	Zisk +, ztráta -
2006	261 135	56 331	317 466	315 135	2 331
2007	272 722	75 307	348 029	341 277	6 752
2008	312 398	91 969	404 367	404 208	159
2009	368 166	86 448	454 614	452 430	2 184
2010	380 507	101 853	482 360	481 588	772
2011	350 781	80 014	430 795	430 795	0
2012	347 034	70 963	424 073	423 800	273
2013	348 999	60 330	409 628	409 605	23
2014	333 829	85 157	442 342	442 342	0
2015	364 149	75 971	451 989	451 387	602

Přehled dotace organizace za účetní období 2015

Celková výše poskytnuté neinvestiční dotace SR

310 829 212 Kč

od zřizovatele MK ČR

v tom:

příspěvek na provoz

298 741 000

Kč

navýšení OON

120 000 Kč

tarifní platy

668 212 Kč

zvýšení příspěvku na krytí

10 900 000 Kč

provoz účelové Kroužkovací stanice

100 000 Kč

program kulturní aktivity

2 748 000 Kč

VISK veřejný informační systém

knihoven

382 000 Kč

Výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem

37 685 000 Kč

V tom:

- Věda, vývoj a inovace institucionální neinvestiční investice

18 883 000 Kč

3 428 000 Kč

- NAKI program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity

15 374 000 Kč

Obnova a rozvoj materiální základny Národního muzea

v roce 2015 účelové prostředky na jednotlivé akce a programy v systému „ISPROFIN“ byly poskytnuty následovně:

Na rekonstrukci historické budovy Národního muzea bylo v roce 2015 čerpáno celkem 50 857 449,07 Kč a na rekonstrukci budovy Federálního shromáždění - Nové budovy NM bylo čerpáno celkem 61 241 520,64 Kč.

Rovněž začaly přípravy na nové expozice pro Historickou budovu i Novou budovu Národního muzea a byly čerpány finanční prostředky ve výši 189 368 Kč. Z programu ISPROFIN byly čerpány investiční prostředky ve výši 1 753 082 Kč na Památník Jana Palacha ve Všetatech. Níže uvádíme rozdělení dle programu .

ISPROFIN“

Neinvestiční prostředky

ISPROFIN

<i>Neinvestiční prostředky ISO celkem</i>	<i>1 294 000,00 Kč</i>
134V515000040 -ISO C	1 094 000,00 Kč
134V514000041 ISO C	200 000,00 Kč

Výše uvedené prostředky byly poskytnuty na výkup předmětů kulturní hodnoty do sbírek NM

Uplatnění předkupního práva na předměty kultur. hodnoty celkem	20 000,00 Kč
134V517 00018 ISO E	20 000,00 Kč
134V12200004 Rekonstrukce HB	10 691 827,76 Kč
134V12200006 Rekonstrukce NB(FS)	1 845 693,39 Kč
34V12200007 Nové expozice HB	189 368,00
Kč	

Investiční prostředky

ISPROFIN

Investiční prostředky

134V12200004 Rekonstrukce HB	40 165 621,31 Kč
NNV	
134V12200006 Rekonstrukce NB(FS)	59 395 827,25 Kč
<i>Podpora reprodukce majetku stát. kulturních zařízení</i>	
134V112000233 Památník J. Palacha	1 753 028,00 Kč

Programy financované ze společných programů Evropské unie a České republiky

Tituly:

OP VK HEUREKA

Jedná se o program určený pro vzdělávání žáků škol v přírodních vědách, kde partnery s finanční účastí na projektu jsou CfME, s.r.o. a PeF UK a partnery (10) bez finanční účasti jsou školy. Řídícím orgánem projektu je MŠMT.

OP VK Dotkni se 20. Století

Jedná se o program vzdělávání žáků v humanitním oboru, kde partnery bez finanční účasti jsou školy.

Neinvestiční výdaje na programy spolufinancované z EU

Celkem

3 845 864,55 Kč

Na OPVK HEUREKA byla poskytnuta dotace ve výši 1 291 155,03 Kč jako nároky nespotřebovaných výdajů ex post a na OPVK projekt Dotkni se byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 2 554 709,52 Kč rovněž jako nároky nespotřebovaných výdajů ex post.

Z operačního programu životního prostředí ERDF celkem 349 128,25 Kč bylo poskytnuto na projekt Obnova přírodních parků - zámek Vrchotovy Janovice

Kulturní aktivity:

Národní muzeum obdrželo z tohoto programu v roce 2015 finanční prostředky neinvestiční ve výši 2 748 tis. Kč na níže uvedené projekty:

Folklorní regiony, Pražská muzejní noc, Poznej své kořeny, Strážci paměti, Mes Aynek Budhistické poklady, Centrum pro prezentaci a digitalizaci, Husitské unikáty, Cesty za poznáním, 2. svět. válka, České hrady a zámky, Metodické centrum ČMH

Realizované výstavní projekty zvýšily návštěvnost a zároveň navýšily příjmy ze vstupného. Poskytnuté finanční prostředky byly využity účelově, nevyčerpané prostředky byly vráceny v zákonné lhůtě.

Výdaje na zahraniční pracovní cesty a zhodnocení přínosu uskutečněných cest na činnost NM

Realizace zahraničních pracovních cest pracovníků NM si vyžádala v roce 2015 celkové náklady ve výši 5 664 412 Kč. Podstatná část zahraničních pracovních cest byla financována z účelových prostředků poskytnutých na výzkum a vývoj – institucionální, z programu NAKI, dále z poskytnutých prostředků GA ČR a EU. Pracovníci Národního muzea ve vědě a výzkumu v roce 2015 prokázali vysokou produktivitu a dosáhli v rámci resortu zcela nadprůměrné množství kvalitních výsledků. Národní muzeum se v rámci hodnocení vědy

a výzkumu prováděného každoročně Radou pro výzkum a vývoj umisťuje pravidelně mezi nejlépe hodnocenými subjekty v tzv. zelené skupině institucí, které vysoce zhodnotily vynaložené finanční prostředky.

Na poli vědy a výzkumu se pracovníci Národního muzea zapojili do řešení výzkumných projektů a výzkumných záměrů. Projekty byly financovány jednak z účelového a institucionálního financování vědy MK, z Grantové agentury ČR. V Národním muzeu vzniklo více než 80 odborných publikací z přírodovědeckých i humanitních oborů. Vědečtí pracovníci Národního muzea prezentovali svoje výsledky na mezinárodních i tuzemských konferencích. Jako vědecká organizace se Národní muzeum prezentuje také tím, že přímo v objektu Národního muzea pořádá odborné mezinárodní konference, odborné semináře a workshopy. V rámci projektu Europana, EU-Creative projektu Athena Plus, Provenio, proběhly konference, odborné semináře včetně workshopu. Odborní pracovníci Národního muzea se zúčastnili i mezinárodních konferencí, kde prezentovali výsledky z oboru paleontologie, biodiverzity a digitalizace vědeckých poznatků v rámci globalizace vědy a vývoje. Mezinárodní spolupráce Národního muzea na poli vědy a výzkumu probíhala v rámci vědecké koncepce NM. Odborníci Národního muzea se v roce 2015 zúčastnili zahraniční paleontologické expedice v Číně

Realizované zahraniční pracovní cesty umožňují pracovníkům NM získávat nové poznatky v oblasti vědy a výzkumu v souladu se stanovenými cíli. Skutečná práce v terénu umožňuje vědeckým pracovníkům vzájemnou spolupráci a výměnu zkušeností se zahraničními partnery. Velmi významná je i prezentace NM na mezinárodních konferencích, kde dochází k výměně informací a navazování nových kontaktů pro další spolupráci. Práce v zahraničních laboratořích přináší nové poznatky vědeckých analýz, získávání nových poznatků a materiálů pro zpracování sbírek, a tím obohacování sbírkového fondu NM. Zahraniční cesty a pobyty pracovníků NM přinášejí s sebou nejen poznatky, ale i srovnávání, studování sbírek v zahraničních muzeích a tím zvyšování odbornosti zaměstnanců NM, prohlubování vědecké činnosti a prestiže NM.

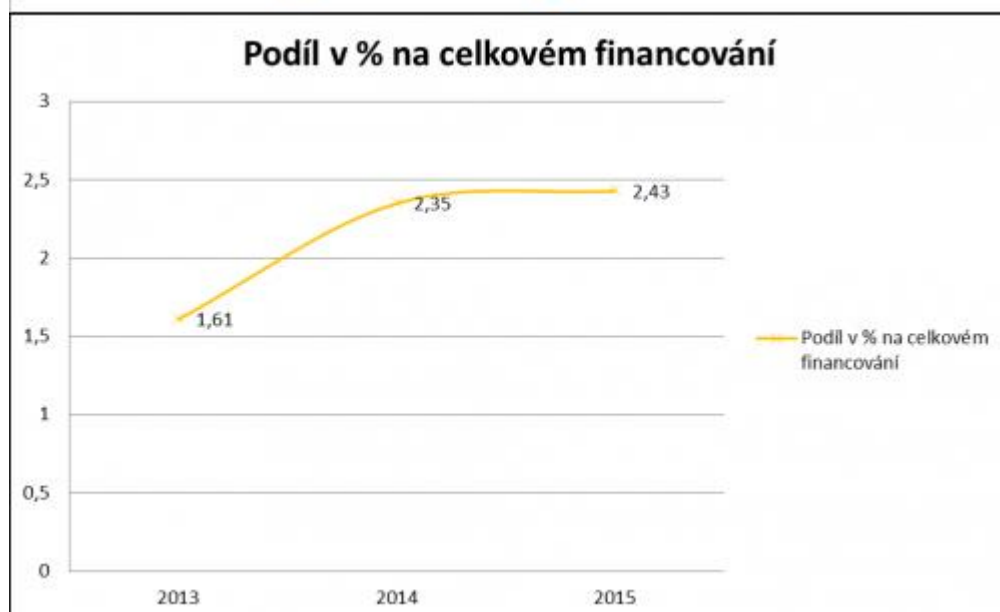
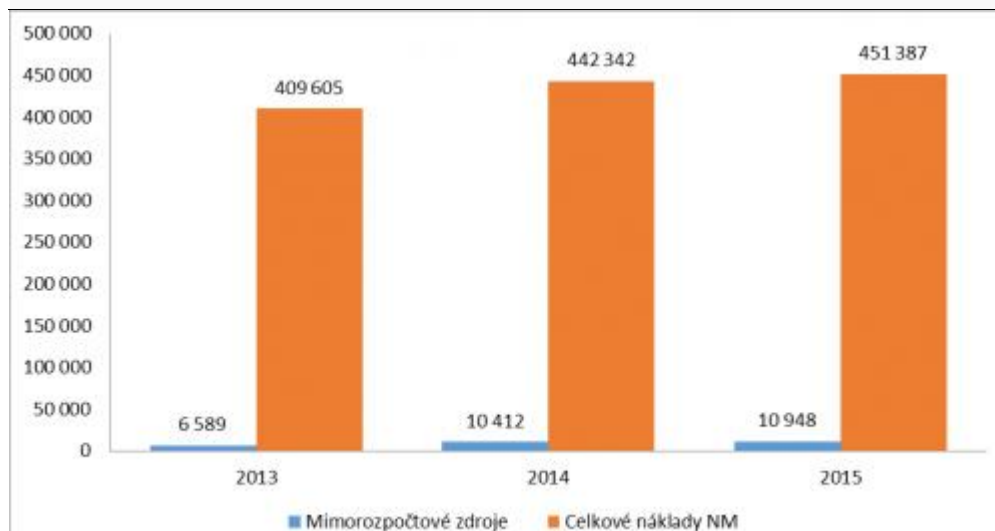
Mimorozpočtové zdroje financování

Národní muzeum získalo několik grantů GAČR, dále má projekty vědy vývoje z EU, zároveň v rámci spolupráce a podpory výstavní činnosti obdržela peněžité dary. Celková výše finančních prostředků mimorozpočtových v roce 2015 byla ve výši 9 096 697,40 Kč. Ze zahraničí NM přijalo částku ve výši 3 095 471,73 Kč. Během účetního období 2015 bylo použito celkem 11 985 940,65 Kč z toho 3 673 825 Kč na platy a 1 060 260 Kč na ostatní osobní náklady v souladu s podmínkami přijaté dotace. Co se týká finančních prostředků ze zahraničí jedná se o projekty, z nichž větší část byla v roce 2015 ukončena. Poskytnuté dary jsou účelově určené na projekt Súdán a výstavy realizované v roce 2015. Z přijatých mimorozpočtových prostředků na platy použito 3 673 825 Kč a na ostatní osobní náklady částka ve výši 74 500 Kč.

Poskytnuté finanční prostředky GAČR a EU jsou použity na zahraniční cesty a badatelské účely.

Vývoj mimorozpočtových zdrojů v čase

	Mimorozpočtové zdroje	Celkové náklady NM	Podíl v % na celkovém financování
2013	6 589	409 605	1,61
2014	10 412	442 342	2,35
2015	10 948	451 387	2,43

Fondy organizace

Fond reprodukce majetku

Zůstatek k 1. 1.	28 222 098,40 Kč
Tvorba FRM 2015	54 599 735,17
Kč	
Čerpání:	
Na financování pořízení a technické zhodnocení dl. majetku	25 335 883,97 Kč
Na financování oprav a udržování majetku	38 986 356,55 Kč
Pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku	3 350 064,19 Kč
Celkem	67 672 304,71 Kč
Zůstatek k 31.12. 2015	15 149 528,86 Kč

Rezervní fond 2015

Zůstatek k 1.1.	11 677 528,83 Kč
Tvorba RF 2015	6 650 360,23 Kč
Finanční prostředky ze zahraničí účelové	5 004 597,73 Kč
Dary účelové	1 645 762,50 Kč
Celkem čerpáno	4 686 928,78 Kč
Zůstatek k 31.12.2015	13 640 960,28 Kč

Finanční prostředky zahraniční byly poskytnuty na stávající projekty EU

- Synthesys
- Athena Plus
- Europeana Creative
- Leonardo
- Eco Signalis

Projekty Athena Plus, Europeana Creative a Leonardo byly v roce 2015 ukončeny.

Finanční dary poskytnuté v roce 2015 byly účelově určené a archeologický výzkum projektu Súdán ve výši 1 500 tis. Kč ostatní dary byly účelově určeny na realizaci výstav.

Fond odměn

Zůstatek k 1.1.	1 043 589,40 Kč
Čerpání	1 043 589,40 Kč

Fond odměn byl čerpán na odměny pracovníků, za mimořádné výkony v rámci výstavní činnosti, přípravu projektu nových expozic v Historické budově NM i Nové budově NM,

přípravu projektu Památníku Jana Palacha a mimořádných výkonů při zajištění činnosti vyplývajících ze zřizovací listiny NM.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Zůstatek 1.1.	1 421 489,41 Kč
Tvorba	1 232 126,18 Kč
Čerpání 2015	1 362 645,28 Kč

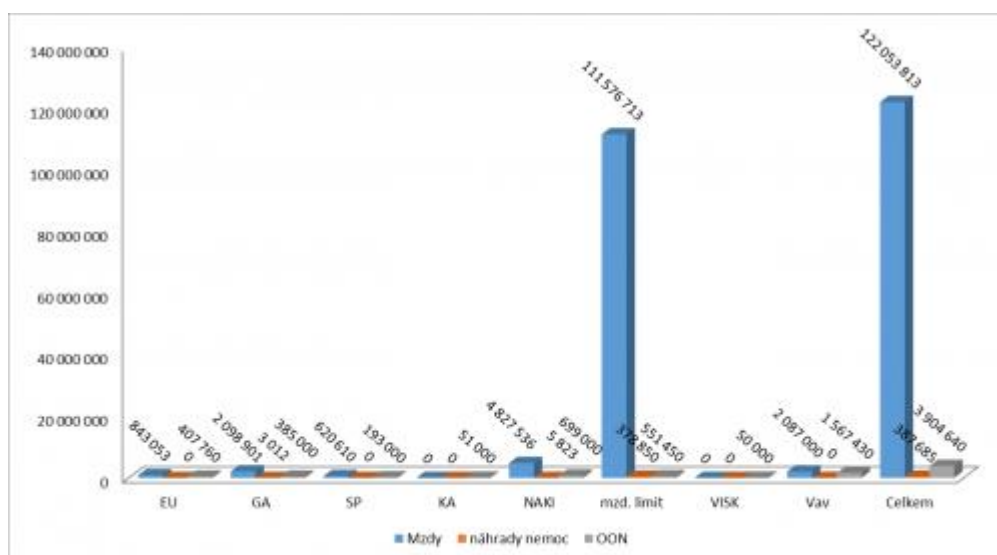
Finanční prostředky byly čerpány v souladu se zákonem

Stravování	1 198 613,00 Kč
Rekreace	101 984,28 Kč
Kultura sport	55 248,00 Kč
Sociální výpomoci-půjčky	6 800,00 Kč

Přehled fondů v časové řadě v pdf v příloze.

Mzdové náklady

Schváleným rozpočtem na rok 2015 stanovil zřizovatel prostředky na platy ve výši 110 689 tis. Kč a ostatní platby za provedenou práci ve výši 432 tis. Kč. Rozpočtovou úpravou č. 3 zřizovatel navýšil organizaci limit na ostatní osobní náklady o 120 tis. Kč, RÚ č. 25 byl navýšen příspěvek o částku 668 212 Kč, z toho 617 000 Kč v rámci zvýšení tarifních platů o 3 % Kč a částka 51 212 Kč mimořádné navýšení na základě komentáře výsledků hospodaření za I-III Q. Celkové náklady na mzdy činily 122 821 708 Kč, OON činily 3 979 140 Kč a náhrady za nemoc byly v roce 2015 ve výši 390 177 Kč. Níže uvádíme přehled mzdových nákladů dle jednotlivých projektů. Ostatní osobní náklady byly vynaloženy na dohody o provedení práce, především pro doprovodné akce související s výstavní činností, dále na průvodcovské služby. V projektech na vědu a vývoj byly dohody o provedení práce vynaloženy na práce související s účelem a cílem projektu.

REKONSTRUKCE, OBNOVA A ROZVOJ OBJEKTŮ NÁRODNÍHO MUZEA

Z pohledu obnovy a rozvoje materiální základny Národního muzea (dále jen „NM“) bylo klíčovou událostí uplynulého roku zahájení generální rekonstrukce hlavní muzejní budovy. Za přítomnosti předsedy vlády Bohuslava Sobotky a ministra kultury Daniela Hermana předalo NM 20. dubna 2015 Historickou budovu konsorciu stavebních firem Metrostav Praha, Průmstav Praha a IMOS Brno, které vyhrálo tendr na její generální rekonstrukci. Stavební a restaurátorské práce jsou plánovány na 42 měsíců a cena díla byla sjednána ve výši 1,636 mld. Kč vč. DPH.

Předmětná obnova národní kulturní památky, jejíž součástí je vybudování spojovací podzemní chodby mezi Historickou a Novou budovou NM, je realizována z finančních prostředků programu Podpora péče o národní kulturní poklad, respektive podprogramu Obnova a rozvoj materiálně technické základny NM. Cílem rekonstrukce je obnovit v plném rozsahu původní muzejní funkce budovy a zároveň v rámci současných historických prostorů zkvalitnit její využití, technické a obslužné vybavení. Novými lokálními stavebními intervencemi bude rozšířena užitná hodnota vnitřních prostor, a to jak výstavních, expozičních, tak i provozních, při zachování maximální autenticity budovy. Stavbou spojovací chodby mezi Historickou a Novou budovou vznikne muzejně-kulturní komplex provázaný po provozně technické stránce.

Ve sledovaném období bylo v rámci generální rekonstrukce vybudováno zařízení staveniště a probíhaly práce na ochraně uměleckých děl, uměleckořemeslných a historických stavebních prvků a konstrukcí v interiéru a exteriéru objektu. Byly odpojeny a odstrojeny stávající nevyužitelné instalace a technologické vybavení budovy. Byly zahájeny restaurátorské průzkumy a přípravy restaurátorských záměrů. Realizovaly se nezbytné bourací práce včetně statického zajištění, otloukání omítek, přípravy podkladu pro sananční omítky, škrábání maleb na stěnách atd. V souvislosti s realizací dvorní vestavby byl v levém nádvoří proveden záchranný archeologický výzkum, v rámci kterého bylo nalezeno torzo základových partií bastionu novoměstského opevnění. Po projednání s orgány památkové péče bylo rozhodnuto nemovitý nález v maximální možné míře zachovat formou ochranného překrytí. Dále byly provedeny přípravné práce speciálního zakládání ve dvoraně a průjezdu včetně vrtání

mikropilot pro zajištění stavební jámy. V části budoucí spojovací chodby byly realizovány výkopové práce na komunikaci sloužící k vybudování nových komor k přeložení podzemních kabelových tras. Oproti časovému harmonogramu rekonstrukce jsou stavební práce ve skluzu, který by měl být vyrovnán v průběhu roku 2016.

V souladu s časovým harmonogramem pokračovaly práce na restaurování a odborných opravách volných interiérových prvků z Historické budovy. Konkrétně se jedná o 14 soch a 62 bust, které představují významné osobnosti české historie a dále původní mobiliář navržený architektem Schulzem. Současně probíhaly a v závěru roku byly dokončeny práce na zhotovení kopie sousoší dvou okřídlených chlapeckých Géníů nesoucích svatováclavskou korunu. Originál sousoší vykazoval značnou degradaci pískovce a poškození železných výztuh a kotev. V roce 2006 byl originál sousoší snesen z průčelí Historické budovy a následně bylo toto dílo podrobeno důkladnému restaurátorskému průzkumu. Na doporučení památkářů bylo rozhodnuto o vytvoření kopie sousoší pro osazení na původní místo v exteriéru budovy, přičemž galerijně zrestaurovaný originál bude vystaven v místě vyústění spojovací chodby do interiéru Historické budovy. Galerijní restaurování originálu sousoší, kromě zlacení kovových částí, bylo dokončeno v závěru roku 2015.

Vedle stavební části rekonstrukce probíhaly intenzivní přípravy spojené s budováním budoucích expozic a výstav. Týmy muzejních kurátorů připravily libreta pro jednotlivé expozice, které se staly základem pro vyhlášení dvoukolové soutěže na architektonické řešení expozic a výstavních prostor včetně organizace návštěvnického provozu. Soutěž NM vyhlásilo v červenci 2015 a předpokládáme, že vítězný návrh bude znám v průběhu II. čtvrtletí roku 2016.

Pokračovala částečná rekonstrukce Nové budovy NM (bývalá budova Federálního shromáždění). Stavební práce byly realizovány za částečně omezeného provozu a byly zaměřeny na nezbytně nutné dispoziční, provozně technické a požárně bezpečnostní úpravy vyvolané novým funkčním využitím objektu. Harmonogram rekonstrukce byl od zahájení stavby průběžně přizpůsobován aktuální situaci na stavbě, a to jak z hlediska limitujících provozních podmínek muzea, tak z důvodu dodatečně uplatněných nových stavebních prací a objektivně nepředvídatelných dodatečných prací, které jsou nezbytné pro řádné užívání a kolaudaci objektu. Náročný proces schvalovacího řízení představoval časovou zátěž, která negativně ovlivnila časový harmonogram rekonstrukce. Předpokládáme, že rekonstrukce bude dokončena ve II. čtvrtletí roku 2016.

Na základě rozhodnutí o uvolnění finančních prostředků ze strany Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ministerstvo kultury pověřilo NM úkolem vybudovat ve Všetatech na Mělnicku Památník Jana Palacha. V roce 2015 NM vykoupilo od současných majitelů nemovitost ve Všetatech, ve které student Jan Palach prožil většinu života. Souběžně s tímto procesem vyhlásilo NM architektonickou soutěž o návrh na stavební a umělecké řešení Památníku. Tato soutěž je koncipována jako otevřená, veřejná, anonymní a dvoukolová a jejím výstupem bude uzavření smlouvy s vybraným uchazečem na umělecké řešení Památníku a zpracování projektu pro územní rozhodnutí, stavební povolení a dokumentace pro provedení stavby. Předpokládáme, že smlouva s vybraným uchazečem bude uzavřena v průběhu II. čtvrtletí roku 2016.

V tabulkové části jsou uvedeny finanční zdroje, které byly přiděleny NM v rámci programového financování včetně jejich čerpání:

Název programu a název akce	Druh výdajů	Přidělené finanční prostředky v Kč	Skutečnost 2015 v Kč
Péče o národní kulturní poklad			
Rekonstrukce Historické budovy NM	Investiční	121 522 431,94	40 165 621,31
Rekonstrukce Historické budovy NM	Neinvestiční	60 907 188,00	10 691 827,76
Rekonstrukce Nové budovy NM	Investiční	87 130 000,21	59 395 827,25
Rekonstrukce Nové budovy NM	Neinvestiční	2 572 900,09	1 845 693,39
Nové expozice v Historické a Nové budově NM	Neinvestiční	5 130 000,00	189 368,00
Reprodukce majetku státních kulturních zařízení			
Památník Jana Palacha ve Všetatech	Investiční	3 064 488,00	1 753 028,00

Z uvedené tabulky je zřejmé, že disponibilní finanční zdroje nebyly vyčerpány na základě níže uvedených důvodů u těchto akcí:

- Rekonstrukce hlavní budovy – nižší objem stavebních činností oproti časovému harmonogramu, který byl způsobený zejména nedořešením smluvních vztahů konsorcia s potencionálními subdodavateli, se negativně promítnul i do výše finančního plnění;
- Rekonstrukce bývalé budovy Federálního shromáždění – náročný schvalovací proces objektivně nepředvídatelných stavebních prací se podílel na skluzu časového harmonogramu rekonstrukce a na nižším čerpání finančních zdrojů;
- Nové expozice v Historické a Nové budově Národního muzea – byly čerpány pouze náklady na odměny členů poroty architektonické soutěže;
- Památník Jana Palacha ve Všetatech – byly čerpány pouze finanční zdroje na pořízení domu, kde student Jan Palach vyrůstal.

Kromě výše uvedených projektů realizovalo NM řadu akcí menšího rozsahu, které významně přispěly k obnově a rozvoji materiálně technické základny muzea. Tyto akce byly financovány výhradně z finančních prostředků fondu reprodukce majetku. NM čerpalo předmětné zdroje například na vyhotovení projektové dokumentace rekonstrukce bývalých vojenských kasáren v Litoměřicích na depozitář Českého muzea hudby. Projekt byl následně rozpracován do formy zadávací dokumentace pro výběr dodavatele stavby. Vlastní soutěž byla vyhlášena v listopadu 2015, s výhledem zahájení stavby ve II. čtvrtletí roku 2016. V průběhu roku 2015 byly v Místodržitelském letohrádku ve Stromovce realizovány práce na celkové opravě fasády a balustrády věže včetně jejího statického zabezpečení. Pokračovaly přípravné a předprojektové práce na revitalizaci objektů Náprstkova muzea na Betlémském náměstí,

v rámci kterých bylo dokončeno zaměření budov, byla provedena stavební pasportizace a stavební historický průzkum. V objektu depozitáře Terezín I byla realizována druhá etapa modernizace systémů měření a regulace a v rámci racionalizace spotřeby elektrické energie provedena záměna venkovního osvětlení s využitím LED technologie. V objektu depozitáře Terezín II byla vybudována obslužná komunikace a instalována zvedací plošina.

Také pro rok 2016 plánuje NM zapojit vedle dotací ze státního rozpočtu i fond reprodukce majetku jako doplňkový zdroj financování obnovy a rozvoje materiálně technické základny muzea, a to zejména při řešení dílčích technologických inovací, rekonstrukcí a oprav nevyhovujícího stavebně technického stavu budov.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2015 bylo Národnímu muzeu doručeno 3 žádosti o informace, z nichž:

- nebylo vydáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
- nebyla podána žádná stížnost podle § 16a tohoto zákona.